TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 30. (342) TORONTO, Ontario, 1956 m. liepos (July) mėn. 26 d. Kaina 10¢

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by the Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
Authorized as Second Class Mail Post Office Department Ottawa
★
SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto

Atostogos

Vasara visų miesčionių laukiamas atostogų metas. Tik viso pasaulio ūkininkai vasarą netik neatostogauja, bet ypatingai įtemptai dirba. Nors daugumoje iš kaimų kilę lietuviai šiame kontinente daugumoje yra miestų gyventojai — daugiausia pramonės darbininkai, atseit tebenardo socialinių pakopų pačioje apačioje. O atostogų ir darbininkai šiuose kraštuose visdėlto gauna, nors porą savaitėlių.

Paleisti nuo kasdienio darbo ryšio, mūsų žmonės pasipila po vasarvietes, o stipresnieji pasileidžia į keliones — pasaulio pamatyti ir bičiulių aplankyti. Tai labai mielos dienos. Bet ar nebūtų reikalo pagalvoti ir apie tikslingą jų panaudojimą. Šiame kontinente yra įprastas reiškinys, kad vasarvietėse susitinka tam tikros rūšies žmonės pasikalbėti sau rūpimais klausimais, pasidalinti mintimis, padiskutuoti, o kartu drauge pabūvoti ir pažintis praplėsti. Kažin ar nebūtų tikslu ir mums lietuviams susimesti kur didesniam būreliui bendro intereso žmonių. Juk daug yra reikalų, kuriuos reikėtų aptarti. Taip pat būtų juk miela ta proga su senais bičiuliais susitikti.

Atrodo, kad būtų galima tokiuos suvažiavimėlius organizuoti įvairiausiais pagrindais. Vienus gal suburtų kokia visuomeninė problema, kitus gal koks kultūrinis interesas išjudintų, o tretiems gal vien pasisvečiavimo ir susitikimo su bičiuliais užtektų. Ne taip svarbu pagaliau, kokie akstinai katrą atvestų, svarbu, kad atvestų, kad būtų susitika, kad būtų pajustas lietuvių bendravimas savybėje.

Mes jau skundžiamės, kad gyvenimas mūsąją bendruomenę išblaško, kad ji palengva krinka, kad rišantieji saitai vis labiau ir labiau atsipalaiduoja. Reikia ieškoti ko nors naujo, kokių nors naujų akstinų, naujų kelių mūsąjai gyvasčiai reikštis. Be abejonės, jau nebe laikas planuoti ką šiems metams. Dabar laikas būtų vykdyti, bet nebe planuoti. Už tai reikėtų pagalvoti, kaip ką nors suorganizuoti kitais metais. Nebūtinai ką grandioziško. Priešingai, ką nors smulkaus, bet gyvo. Vieną tokį suskridimėlį čia, antrą kitur, trečią dar trečiur... Bet vis ten, kur ir taip jau nemažai susirenka.

Planuoti tiktų gal bendruomeniniams organams, bet vykdyti lengviausiai galėtų tie, kas turi kur kokių patogesnių įrengimų ar gali parūpinuti atvykstantiems pakenčiamas sąlygas. JAV tokių vasarviečių, kur nors protarpiais suplasda lietuviškas gyvenimas, yra. Kanadoje dar neturime nieko. Neturime net nei vienos vietos, kur kiek didesnis skaičius žmonių galėtų apsistoti ir kartu ten maitintis. Tiesa, mes gal dar nesame prakutę, kad galėtume tokią įstaigą išlaikyti, bet metai po metų tai bus jau įmanoma. Kas nors turėtų ir apie tai pagalvoti, kad atostogos taip pat bizniškų galimybių teikia. Čia veik nieko nesidaro be biznio. Tegul ir iš mūsiškių kas padaro čia gerą biznį. Kai jiems seksis, ir kitiems bus naudos.

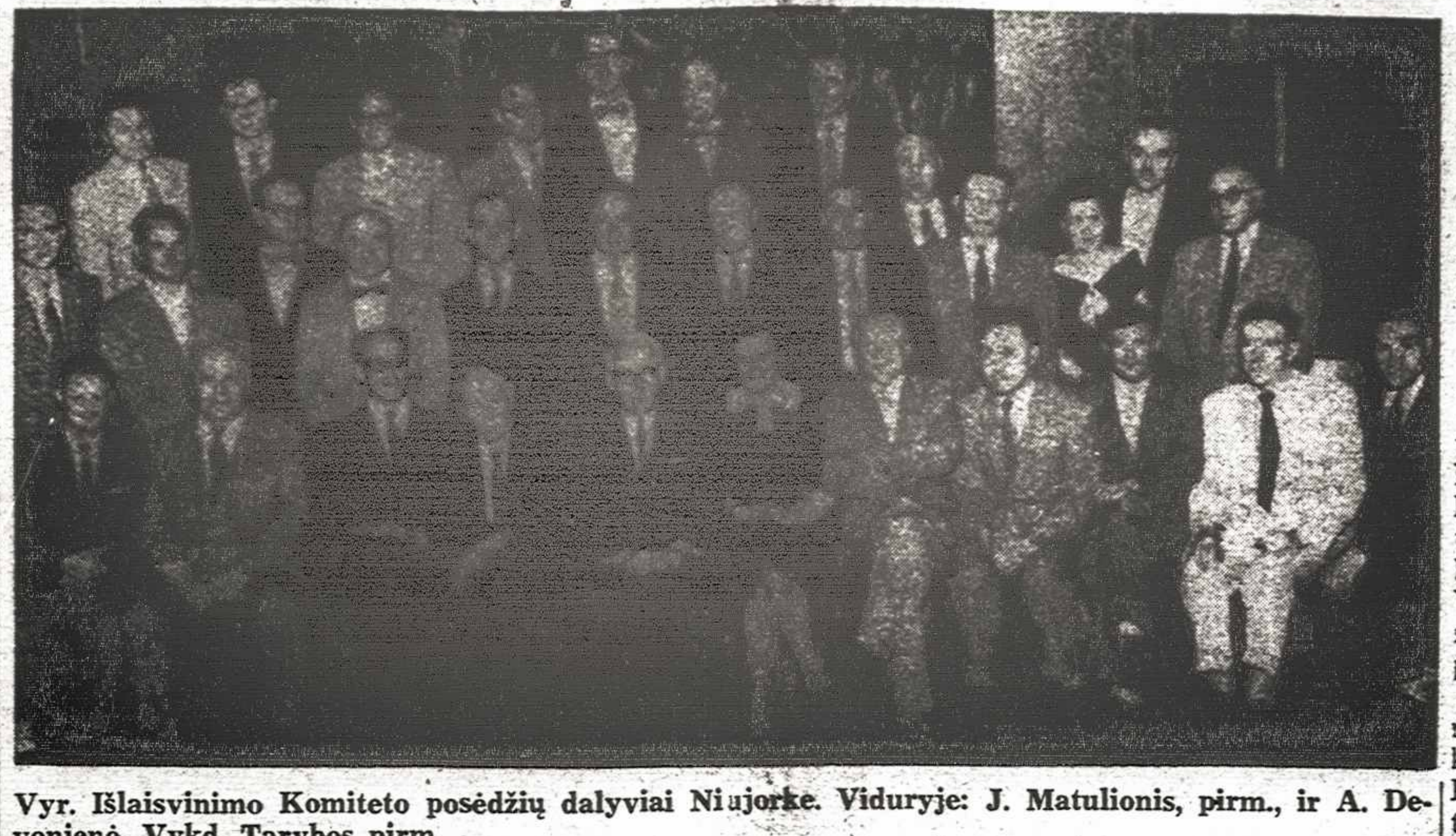

Vyr. Išlaisvinimo Komiteto posėdžių dalyviai Niujorke. Viduryje: J. Matulionis, pirm., ir A. Devenienė, Vykd. Tarybos pirm.

Vakarai naujuose vėjuose

Mūsų bendradarbio laiškas iš Europos

Prancūzijoje komunistai šiuo gi metu nepaprastai slaptai organizuoja spec. partizaninius vienetus. Organizacijai taikomi pereitame kare vartoti pogrindinės kovos metodai. Jų centriniai būstai yra centriniame masyve Dordogne ir Indre departamente. Paskutiniu metu Prancūzijoje gyviau reiškiasi ir kitos opozicinės grupės. Tarp jų žymesnės: a. iš šiaurės Afrikos armijos tam tikri sluogsniai, kurie su nekomunistinės prof. sąjungų veikėjais pasiduoda vadovybei "vieno jauno augšto karininko". Jų tikslas — vėl atgaivinti Prancūzų ir Sovietų santarvę, Prancūziją paskelbti neutralia ir su laiku visai išstoti iš Š. Atlanto S. Tačiau jie nesiremia nei komunistais, nei pužadistais. Antroji tariamųjų opozicininkų grupė, kuri nepalaiko ryšio nei su profesinėmis sąjungomis, nei su Š. Afrikoje kovojančia armija, stoja už tam tikrą karinę diktatūrą, kuri turėtų būti paskelbta k[illegible] laikui, pašalinant visas partijas. Ji būtų ištikima Š. Atl. S. ir stengtųsi "kovoti už Prancūzijos garbę". Pogrindžio sąjūdžio vadai iš prancūzų Vakarų ir Afrikos buvo susirinkę Kairo mieste. Ten dplomatai atvirai šneka, kad dabartinė Prancūzijos vyriausybė turės pasitraukti ir Prancūzijos respublika žlugs, jei bent iki rugsėjo mėn. nepavyks išspręsti Alžerijos problemos.

Liaudies frontai

Bolševikai siekia sudaryti l. fronto vyriausybes Prancūzijoje ir Italijoje. Jie taip pat tikisi, kad su laiku, spekuliuojant galimu Vokietijos apjungimu, kuris priklausąs tik nuo rusų malonės, jie priversią pasidalinti jiems nuolankesnę ir Vak. Vokietijos dabartinę vyriausybę. O paskum jie vėl parodytų tikrąjį savo agresyvumą, rūpindamiesi ypač išvyti JAV-es iš Europos. Šiuo metu Vak. Vokietijoje smarkiai varoma agitacija, kad vokiečiai kalbėtųsi pirmiausia patys vieni, o Bonna pradėtų tiesioginius pasitarimus su Pankovu. Kad ir nesąmoningai, šioje vokiečių spaudos kampanijoje dalyvauja apie 90% vokiečių spaudos.

Priverstiniai darbai

Tarpt. darbo Organ. (ILO) 39 kongresas Ženevoje nutarė 1930 m. sudarytąją prievartinių darbų reikalu konvenciją kitame ILO kongrese pakeisti nauja konvencija, kuria būtų uždrausti priverčiamieji darbai bet kuria forma. Kongresas priėmė kompromisinį pasiūlymą, kad iš komunistinių kraštų "darbdavių atstovai" galėtų dalyvauti komisijose, bet be teisės balsuoti. Kongrese buvo svarstoma visa eilė socialinių ir darbo problemų, kuriomis delegatai gyvai domėjosi ir jas diskutavo. Konstatuojama, kad darbo sąlygos visoj eilėj kraštų, nors ir pamažu, vis gerėja.

San Marino ir sovietai

Nors San Marino valstybėje Italijoje, nėra nė vieno ruso ar Rusijos piliečio, bet respublikos kairiųjų vyriausybės nutarimu pasikeičiama su Sovietais diplomatiniais santykiais. San Marino vyriausybę sudaro kairieji socialistai su komunistais. Už santykių su Sovietais užmezgimą pasisakė iš Generalinės Tarybos 29, o prieš 20 balsų. Sovietų atstovu paskirtas E. Jovnerenko, antrasis Sovietų ambasados Romoje sekretorius, kuris San Marino valstybėje veiks kaip generalinis konsulas. Neabejojama, kad Sovietų įtaka bus dar daugiau išplėsta.

Mirė Stalinas, tegyvuoja Stalinas

Bolševikai skelbiasi kovoją su Stalinu ir jo sistema, bet faktiškai stalinistinius metodus ir toliau palaiko daugybė "mažesniųjų stalinų". Pvz. Čekoslovakijos komunistai buvo susirinkę į paskiausią partinę konferenciją, tiesa, jau ne prie Stalino paveikslo, bet stalininė dvasia ir toliau juose vyrauja. Bulgarijoje, kur, nuvertus "Stalino pasekėją" Červenkovą, dabar valdo masinis žudikas Jugoff, neseniai partijos organas kategoriškai pareiškė, jog nebus pakenčiama jokia režimo kritika. Ir tariamai "demokratiniame" Tito krašte buvo priimtas įstatymas, kuriuo užsieninėmis žinių agentūroms ir laikraščiams draudžiama teikti jugoslavų spaudos organams informacijas apie įvykius Jugoslavijoje. Net ir pats Chruščiovas negalvoja, kaip pažymi pasižymėjęs vokiečių spaudos organas "Rheinischer Merkur" Nr. 27/1956, atitaisyti tą skriaudą, kurią Stalinas buvo padaręs "klasiniams priešams" krašto viduje ir Vidu-

(Nukelta į 2 pusl.)

Savaitės įvykiai

Vakariečių planai sumažinti kariuomenes sukėlė didelį susirūpinimą V. Vokietijoj. Nors tiesiogiai ir nebuvo pareikšta, tačiau JAV paskelbtas ketinimas sumažinti kariuomenę 800.000 karių ligi 1960 m., suprantama, palies ir V. Vokietiją ta prasme, kad bus atitrauktos nemažos pajėgos iš jos teritorijos. Kancl. Adenaueris skubiai pasikvietė savo ambasadorius iš Vašingtono ir Londono norėdamas patirti apie amerikiečių ir britų planus. Jo manymu, vakariečių karinių pajėgų atitraukimas iš V. Vokietijos būtų labai pavojingas Vokietijai, Europai ir visam pasauliui kol dar nėra išspręsta visuotinio nusiginklavimo problema. Esą tuo atveju kiltų pagunda R. Vokietijos komunistams drauge su satelitiniais sovietų kraštais pultti V. Vokieiją.

Nežiūrint vakariečių ketinimų, V. Vokietija tęsia savo pokario atsiginklavimo politiką. Bundesrat 21 prieš 17 balsų patvirtino įstatymo projektą, kuriuo įvedama visuotinė karinė prievolė vyrams nuo 18-45 m. ir kuriuo leidžiama organizuoti 12 divizijų armiją Š. Atlanto S. rėmuose.

Sovietų sujudimas

Poznanės darbininkų sukilimo atgarsiai tebėra gyvi ir sovietinių kraštų vyriausybės neriasi iš kailio "begerindamos" darbininkų būklę. Lenkijos komunistų šefas Ochabs pareiškė, kad neteisinga esą kaltinti vakariečius dėl Poznanės sukilimo ir priežasčių reikią ieškotti viduje. Darbininkų būklė esą pagerėsianti tiktai po keleto metų, kai mažiau bus dirbama karo pramonei.

Susirūpino K[illegible] ypač R. Vokietija, kur jau iš seniau rusena nepasitenkinimas, kurį savaime palaiko vakarų Berlynas, žymiai geriau aprūpintas nei rytinis. Jis pasikvietė R. Vokietijos vyriausybės narius ir greitai "susitarė" teikti daugiau pagalbos: atsiųsti gaminių už kelis milijardus rublių, įrengti atominę elektros jėgainę ir pusiau sumažinti okupacijos išlaidas.

Nepasitenkinimo banga stipriau palietė Vengriją, kur sovietai padidino savo budrumą. Kartu su pažadais gerinti darbininkų būklę padarytas ir vadų pakeitimas: stalininkas M. Rakosi turėjo užleisti vietą E. Geroe. Pašalintas gynybos ministeris gen. Farkas, senas komunistų veikėjas.

Antausis Egiptui

Prieš septynis mėn. JAV ir D. Britanija pasiūlė Egiptui finansinę pagalbą Nilo pylimui statydinti — $70 mil. ir $130 mil. paskolą. Tarpt. Bankas buvo pažadėjęs paskolinti $200 mil. Visas projektas kainuotų $1.3 bil. Tuo pat metu siūlė savo pagalbą ir sovietai. Ilgokai svyravęs bei laviravęs prez. Nasser pagaliau apsisprendė už vakariečius, bet šie pranešė savo pasiūlymą atsiimą. Tai įvyko, matyt, todėl, kad Nasser tęsė savo flirtą su sovietais ir neteko pasitikėjimo. Be to, nurodoma, kad Egiptas nesąs pajėgus sumokėti savo dalį už numatytą pylimą. Nasser tebesitiki sovietų paramos, nors šie jau pradėjo prekybą ir su izraelitais.

Neutraliųjų komunikatas

Nehru-Nasser-Tito konferencija Brioni saloj, Jugoslavijoj, nepasiekė nieko konkretaus. Buvo manyta, kad tai bus neutraliųjų bloko užuomazga, bet, atrodo, prie to neprieita. Jie tik išreiškė savo pažiūras įvairiais tarpt. politikos klausimais. Pvz. Alžerijos klausimu, kuris ypač rūpi Nasseriui, jie pasisakė už Alžerijos nepriklausomybę, nors nepaneigė ir Prancūzijos interesų šiame krašte; Palestinos klausimu — esą šis kraštas turėtų būti [illegible] tarp [illegible]elitų ir arabų įkuriant dvi nepriklausomas valstybes... Tęsdamas savo kelionę Indijos min. pirm. Nehru sustojo Egipto sost. Kaire.

Bulganinas Lenkijoj

Komunistinio "išlaisvinimo" sukakties proga Lenkijoj atsilankė Bulganinas. Jo akivaizdoj įvyko didelis kariuomenės paradas Stalino aikštėj. Savo kalboje jis puolė "oportunistus" komunistiniuose kraštuose, kurie pasinaudodami permanomis Kremliuje siekia suardyti sovietinių kraštų solidarumą. Tarptautinės reakcinės pajėgos esą stengiasi susilpninti kom. kraštus. Visi priešai esą bus sutriuškinti. Komunistų pareiga dabar — laikytis Markso-Lenino krypties. Panašią kalbą pasakė Chruščiovas Sverdlovske žemės ūkio darbuotojų suvažiavime. Jis pabrėžė, kad po Stalino mirties kompartija daug laimėjusi bei sustiprėjusi.

SOVIETAI NELEIDžIA GRĮžTI REPATRIJAVUSIEM

1947-49 m. apie 300 armėnų išeivių grįžo iš JAV į sovietinę Armėniją suvilioti gražių pažadų. Šiomis dienomis buvo paskelbtas prez. Eisenhoweriui įteiktas tų armėnų prašymas, atvežtas vieno niujorkiečio pramonininko, besilankiusio Sov. Sąjungoj. Prašyme tie armėnai apgailestauja padarę didelę klaidą ir prašo padėti jiems grįžti į JAV. "Kreipiamės į didžiadvasę JAV vyriausybę prašydami atleisti savo paklydusiems vaikams, kurie nori grįžti namo. Mes jaučiamės pakankamai nubausti už padarytą klaidą ir kartu didelę skriaudą Amerikoj gimusiems vaikams, kad atėmėm jiems teisę būti amerikiečiais". Prašyme jie išdėsto ir motyvus dėl kurių nori grįžti: "Mes iškentėm įvairiausius sunkumus ir nelygybes siekdami užsidirbti duoną, bet didžiausias skausmas buvo — laisvės ir teisybės stoka. Tai priežastis, dėl kurios nei mes, nei mūsų vaikai negalėjome pritapti prie tokio gyvenimo bei čia pasilikti. Daugelis mūsų bandėme susisiekti su mūsų ambasadorium nuo 1948 m., bet už tai bandžiusieji buvo suimti ir ištremti 10 iki 15 metų dažniausia be teismo. Jų skaičiuje buvo 17 m. jaunuolių, viena 18 m. mergaitė ir viena moteris". Nors niujorkiškis pramonininkas buvo prašytas šio prašymo neskelbti, tačiau jis tai padarė norėdamas paveikti JAV kongresą imtis iniciatyvos gelbėti nelaiminguosius. JAV ambasadai neleidžiama susisiekti su Armėnija. Kai lankėsi Erivane, Armėnijoj, prancūzų užs. r. min. C. Pineau, iš Prancūzijos repatrijavę armėnai buvo jį gulte apgulę gatvėse prašydami pagelbėti jiems grįžti. Repatrijavusiems iš JAV, Prancūzijos ir kt. buvę žadėta, kad per dvejus metus galėsią iš Armėnijos grįžti atgal, bet vėliau tai buvę atšaukta.

NESKRAIDĘ VIRš LIETUVOS

Sovietų Sąj. buvo įteikusi jau nebepirmą protesto notą JAV, esą jų lėktuvai keliais atvejais skraidę virš sovietinės teritorijos. Šiomis dienomis Valst. Departamentas atsakė sovietams atmesdamas visus jų kaltinimus. Atsakymo notoje pabrėžiama, kad JAV lėktuvai nei iš V. Europos, nei kitų bazių neskraidę sovietinėse srityse. Dėl sovietų priekaišto, esą amerikiečiai tai darę šnipinėjimo tikslu, Valst. Departamentas pareiškė: "Šie priekaištai, kurie aiškiai yra ir nepagrįsti ir nevietoje panaudoti, ištkrųjų kliudo tarptautinių santykių pagerinimą".

Komentuotojai mano, kad sovietų priekaištai buvę sufabrikuoti siekiant: sudaryti įspūdį, kad prez. Eisenhowerio pasiūlymas pasikeisti oro žvalgyba su sovietais esąs atmestinas; kad amerikiečių lakūnai nepatikimi; kad amerikiečiai bei vakarų imperialisai organizavę Poznanės sukilimą.

Anglikonai pasigedo šventųjų

Nuo 16 š. reformacijos, kai anglikonai atsiskyrė nuo Romos, neturėjo naujų šventųjų. Dabar Anglijos anglikonų kunigas D. Morse-Boycott, muzikas ir eilės religinių knygų autorius, paskelbė planą įvesti šventųjų kanonizacijai anglikonų bažnyčioj. Planą jisai išsiuntinėjo visiems anglikonų vyskupams pridėdamas ir 44 kandidatų sąrašą, kuriame, be kitų, įrašyti: John Wesley, metodizmo įsteigėjas, konvertitas John Henry Newman, K. Bažnyčios kardinolas, konvertitas, dr. C. Garbett, neseniai miręs Yorko arkivyskupas ir kt. Šiuo planu rodo susidomėjimą JAV ir Kanados anglikonai. Kaikurie Montrealio anglikonai pareiškė, esą šis planas pagyvintų bažnyt. gyvenimą; neturėjimas naujų šventųjų nuo 16 š. kliudąs religinį gyvastingumą.

Norim keliauti į JAV, bet... nekviečia.

LIETUVOS LAIVAS SOVIETŲ LAIVYNE

Naujajai vokiečių kariuomenei atsistatant jau ir savąjį laivyną, vokiečių "Rhein-Zeitung" nupasakoja per Antrąjį karą turėto vokiečių karo laivyno likimą. Pats didžiausias šiandien dar tebeplaukiojančio senojo vokiečių karo laivyno laivų yra lengvasis kreiseris "Nuernberg", kuris 1946 m. Liepojos uoste buvo perduotas Sovietams ir šiandien, pavadintas "Admirolo Makarovo" vardu, plaukioja su kitais Sovietų karo laivais Baltijos jūroje. Spėjama, kad Sovietai išsitraukę kai kuriuos pakandintus vokiečių karo laivus. Be to, Sovietams atiteko 10 torpedlaivių, šiandien plaukiojančių su sovietinėmis vėliavomis, 4 buvusieji minogaudžiai, **vienintelis Lietuvos Respublikos karo laivas, 45 laivai** valytojai ir apie 30 greitlaivių iš Lürssen statyklos Vegesacke. Rusams atiteko taip pat apie 50 pradėtų statyti pačių moderniškiausių povandeninių laivų. Britai visą gautąjį iš vokiečių grobį, išskyrus vieną tankinį laivą, atidavė į laužą. Su prancūzų vėliava plaukioja 10 buv. vokiečių laivų. Be to, jie pasiėmė 5 pov. laivus, du didžiuosius naikintojus, du torpedininkus, 11 minogaudžių ir 4 greitlaivius. Tarp atitekusių prancūzams laivų yra taip pat Goeringo pasididžiavimas — "Immelmann" ir "Max Stincky".

Rinkimų Komisija

KLB Krašto Valdyba š.m. liepos mėn. 20 d. sudarė Vyriausią Rinkimų Komisiją naujai KLB Krašto Tarybai rinkti. Rinkimai numatomi š.m. rugsėjo-spalio mėn.

Vyr. Rinkimų komisiją sudaro: pirm. A. Liūdžius, nariai: V. Užupis, P. Budreika, A. Paleckis ir J. Karka.

KLB Krašto V-ga.

Sekantis "Tėviškės Žiburių" nr. išeis po vienos savaitės atostogų — rugpjūčio 7 d. antradienį.

KAS NAUJO KANADOJE?

Ontario prov. parlamente komunistų atstovu ilgiausiai išsilaikė Joseph B. Salsberg. Jis pralaimėjo tik paskutiniuose rinkimuose. Kadaise jis buvo laikomas įtakingiausiu asmeniu komunistų centro komitete, bet 1954 m. jau buvo nebeišrinktas. Jam tada pakenkė ilgai užsitęsęs konfliktas dėl jo dar 1949 m. Kanados komunistų laikrašty Canadian Tribune pareikšta nuomonė, kad Sovietų Sąjungoje esą spaudžiami žydai ir kad reikią į tą reiškinį įsikišti užklausiant kur dingstą priešakiniai žydų rašytojai Sovietų Sąjungoje.

Dabar, po Chruščiovo kalbos, Kanados komunistai pripažino, kad Salsberg buvęs teisus ir vėl jį išrinko į savo centro komitetą.

★

JAV senate J. S. Armstrong iškėlė abejonę dėl Kanados kapitalo investavimo Amerikos bendrovėse, nes tuo keliu esą gali pasinaudoti sovietai. Esą neįmanoma sužinoti kas slepiasi po kanadiečių pavardėmis. Nemažai svetimo kapitalo ateina per Šveicariją, bet taip pat ir per Kanadą. Kanados didžių ų bankų atstovai pareiškė, esą ų žiniomis sovietai nesiunčią savo kapitalo Kanadon; jie tik stengiasi padidinti savo eksportą.

★

Parengtas naujas įstatymo projektas, kuriuo norima nustatyt palūkanų maksimumą paskolų bendrovėms, kuriose vyrauja amerikiečių kapitalas. Projekte numatyta palūkanų dydis: iki $300 — 2% mėnesiui, iki $1.000 — 1% mėn., 1,5% iki 1.500. Tuo būdu metinis nuošimtis $1.500 siektų 16.4%, $1000 — 19.3%. Projektas jau svarstomas parlamente.

★

Gimimų skaičius Kanadoje per pastarąjį pusmetį sumažėjo: 1955 m. buvo 219.469, 1956 m. — 218.821. Jungtuvių skaičius š.m. birželio mėn. pakilo iki 11.548, pernai — 11.456. Per visą pusmetį buvo 48.933 jungtuvės, pernai — 46.840. Mirimų skaičius per pusmetį pakilo iki 68.952, pernai 65.391.

★

Igor Guzenko, buvęs Sovietų atstovybės Otavoje šifravimo valdininkas, kuris 1945 m. išdavė visų bolševikinių šnipų tinklą Kanadoje ir dabar gyvena kažkur Ontario pakeista pavarde, pasisakė esąs ukrainietis. Savo knygą "Titano kritimas" jis prisiuntė Ukrainiečių Kultūros ir Švietimo Centrui su įrašu: "Nuo ukrainiečio, kuris brangina Ukrainos kultūrą. 1956. VI. 22". Viešai tai buvo paskelbta Ukrainiečių nacionalistų jaunimo konferencijoje Winnipege. Žinią tą tuojau paskelbė visos Kanados spauda.

Tėviškės Žiburiai
THE LIGHTS OF HOMELAND
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada
SAVAITRAŠTIS
Redaguoja Dr. A. Šapoka ir Dr. Pr. Gaidamavičius
Leidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Prenumerata Kanadoje ir JAV metams $4.00, pusmečiui $2.50
Kitur: metams $4.50, pusmečiui $2.50
Įmokėję nemažiau $10 laikomi garbės prenumeratoriais
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.
941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada Telef. EM. 8-6813.

TAIKOS PROBLEMA

Šiandienis pasaulis desperatiškai siekia taikos. Demokratiškieji Vakarai siekia jos su gryniausiomis intencijomis, o diktatorišškieji Rytai apgaulės skraiste prisidengę. Mat, be karo pavergti tautas — yra daug lengviau, negu kovos lauke tai atsiekti. Tuo labiau, kad raudonieji paprato grobti valstybę po valstybės, kraštą po krašto be jokio šūvio, be rizikos prarasti visas šėtoniškojo valdymo galimybes. Nuo 2-rojo Pasaulinio karo pabaigos raudonieji yra pasigrobę apie 700.000.000 žmonių (turint galvoj ir Kinijos kolosą), o taipogo milžiniškus svetimų žemių plotus ir tai jiems nieko nekainavo.

O nūdien, sakoma, pasaulis siekia taikos. Deja, pasaulio galiūnai tarytum nežino, jog šio meto pasaulio padėty taika yra labai problematiškas reikalas.

Pirmiau atstatyti teisingumą

Tai vienintelė sąlyga šių dienų pasaulyje taikos beieškant. Pakol tai nebus padaryta — nebus pasauly ir taikos, nes taikos rūmas nestatomas ant melo ir apgaulės pamatų. Be teisingumo atstatymo prirašytos taikos sutartys yra ne kas kita, kaip beverčiai popierio gabalai. Taikos siekimas turi eiti teisingumo keliu ir tai, pagaliau, turi tapti tarptautine dogma.

Ne be reikalo ir dabartinis Popiežius, Jo Šventenybė Pijus XII-tasis, kuris, be abejonės, amžiais pasiliks istorijoj ir žmonių atmintyje kaip Taikos Apaštalas, savo apaštalavimo motto yra pasirinkęs žodžius: Opus — justitia — pax.

Taika — nėra oro pripūstas balionas

Ji negali laikytis ore, ji privalo turėti pamatus ir ne bet kokius — tik tvirtus pamatus, iš teisingumo granito nuliedintus. Sakoma, jog taikos balandis tupi ne svyruojančio medžio viršūnėje, bet kieto teisingumo granito kalne. Jo tenai, ne kitur, reikia ir ieškoti.

Čia pat, žinoma, gali kilti ir trumpas klausimėlis: o kas gi yra tas teisingumas, kurį pasišaunama net granitiniu kalnu vadinti? Atsakyti į tai galima labai ilgais išvedžiojimais, bet galima — ir visai trumpai. Teisingumas yra tokia padėtis, kada kiekvienam atiduodama tai, kas jam priklauso. Atseit kas Dievo — Dievui, kas žmogaus — žmogui, kas valstybės — valstybei.

Teisingumas turi ir dar vieną labai svarbią ir būdingą ypatybę: jis leidžia žmonėms naudotis žmoniškumo teisėmis ir tas teises apsaugo. Ne taip, kaip totalistinio valdymo kraštuose. Tos teisės ne tik neapsaugomos, bet dar pačios valdžios mindomos, trypiamos po kojomis...

Teisės ir pareigos

Kaip kiekvienas paskiras žmogus, taip ir valstybės turi teises, tačiau turi jausti ir pareigas, nes tai yra nustatyta paties Dievo. Jeigu viena valstybė, nežiūrint didelė ar maža, nori būti laisva, laisvai valdytis, ji turi leisti ir kitoms, kaimyninėms valstybėms tokia pačia teise naudotis.

Tai, galima sakyti, yra pagrindiniai teisingumo stulpai, ant kurių turi būti pastatyti taikos rūmai. Jeigu to nebus siekiama, nors ir sulipdyta, popierinė taika grius, iširs ir vietoj harmonijos pasaulyje vėl pasidarys chaosas.

Be teisingumo atstatymo — negali būti pasirašomi jokie nepuolimo paktai, jokios karinės apsigynimo ar kitokios tarpvalstybinio bendradarbiavimo sutartys.

Taigi, taikos siekimas neatstačius pirma teisingumo, nesugrąžinus pavergtiesiems laisvės yra tarytum namai ant smėlio. Jie neišlaikys. Anksčiau ar vėliau visvien sugrius. Šitokia aksioma, žinoma, negali liesti raudonųjų, kurie viską remia melu, klasta ir apgaule, tačiau tai turi gerai įsidėmėti Vakarai, kurie bent daugumoje, savo veiklą norėtų vystyti Dievo įstatymų ir Jo pagalbos laikydamiesi ir laukdami.

Pr. Alšėnas.

O karui ruošiamasi?

Š. Atlanto paktas buvo pasirašytas 1949 m. balandžio 4 d. 12 kraštų. Pirmosios jį sudaryti ėmėsi D. Britanija, Prancūzija ir Benelux valstybės. Vėliau prie jų prisidėjo JAV, Kanada, Norvegija, Portugalija, Italija ir Islandija. 1953 m. buvo priimtos Graikija ir Turkija, o 1955 m. — ir Vokietija. Tuo būdu ŠASąj. dabar turi 15 narių. Jos vyr. būstinė yra Paryžiuje, Palais Chaillot. Jos vyriausiąją atstovybę sudaro visų kraštų ministerių taryba, kuri periodiškai renkasi posėdžių. Tarybai kasmet pirmininkauja alfabeto tvarka kiekviena valstybė iš eilės. Šiuo metu pirmininkas yra St. Stephanopoulos, Graikijos atstovas. Be to, kiekvieną savaitę esti taip pat du posėdžiai, kuriems pirmininkauja ŠAS gen. sekretorius lordas Ismay, viena iš centrinių figūrų. Lordui Ismay vykdyti nutarimus paveda tarptautinis štabas. Generalinis sekretoriatas suskirstytas į 7 pagrindines grupes, apimančias įvairias darbo sritis. Gen. sekretoriatas palaiko taip pat ryšius su tautinėmis delegacijomis, jų atstovybėmis ir štabais, o iš kitos — su karinėmis organizacijomis, priklausančiomis ŠAS. Vyriausioji karinių komisijų būstinė yra Vašingtone. ŠAS sudaro vakarinę laisvojo pasaulio gynybinės bendruomenės dalį. Ji įjungta į globalinį planavimą ir pasireiškia kaip veiksmingas faktorius taip pat pasaulinėje politikoje.

ŠAS šiandien turi savo dispocizijoje Europoje daugiau kaip 178 aviacijos bazes. Vokietijoje Kaufbeuren vietovėje numatyta sudaryti didžiausią aviacios dalinių apmokymo centrą Europoje. Tam tikslui skirta apie 30 mil. DM ir šiuo metu vyksta statybos darbai. Milžiniškuose pastatuose galės dirbti ir mokytis apie 5.000 žmonių.

ŠAS yra pasiryžusi Europoje pastatyti moderišką orinio įspėjimo tinklą, kuris atsieis 189 mil. DM. Tinklas įgalins Europos kraštų aviacijos pajėgas lemtingu momentu įspėti apie gresiantį joms pavojų. Taip nusprendė ŠAS konferencija posėdžiavusi Paryžiuje. Tačiau per konferenciją buvo užmirštas vienas dalykas: 1955 m. lapkričio viduryje JAV buvo vykdomi didžiuliai manevrai, per kuriuos priešo daliniams pavyko, pralaužus amerikiečių aviacijos radaro žiedą, prasiskverbti į vidų ir palaužti pačias svarbiausias gynybines pajėgas. Manevrai parodė, kad per 40 min. buvo sunaikinta 40% gynėjų, 80% jos aviacijos bazių ir pusė orinių pajėgų. Per tas 40 min. puolikai — atominėmis bombomis — numetė tą pačią sprogstamosios medžiagos masę (400.000 tonų TMT), kokią amerikiečių aviacija yra numetusi per visus 3 metus Korėjos kare, įvykdydama 250.000 puolimų. Amerikiečių specialioji spauda nurodo, kad puolikams pavyko slaptomis priemonėmis išjungti elektroniniu būdu radaro sistemą, ir gynėjai neįstengė puolančių priešo bombonešių radaro tinkle užfiksuoti. Tokie realūs galimumai gali pasitaikyti ir ateities kare.

Būsimajame kare didelį vaidmenį suvaidins robotai ir jų dvikovos. Prieš kiek laiko buvo pravesti bandymai, kokius amerikiečiai turi naujausius gynybinius ginklus. Buvo iškeltas klausimas, ar gali amerikiečių pačios moderniosios priešlėktuvinės gynybos baterijos tikrai sunaikinti puolančius priešo atominius bombonešius. Tada buvo įsitikinta, kad jei priešo bombonešiams pavyktų prasmukti pro trigubą gynybinį žiedą, tai juos pasitiktų "Nikes" tipo raketos, kurios savo elektroniniais smegenimis sunaikintų puolikus per kelias sekundes. Prie didžiųjų Amerikos miestų ir praomninių centrų statomos jų baterijos. Pirmoj eilėj tokia priešlėktuvine gynyba rūpinamasi apsaugoti Vašingtoną, paskum Niujorką ir 20 kitų svarbesnių miestų. Šios rūšies raketos pačios susiieško bombonešį ir jį susprogdina. Tačiau manoma, kad su laiku pavyks pastatyti tokį automatą lėktuvą, kuris su savo radaro aparatais įstengs išjungti arba sunaikinti raketos "elektronines smegenis", padedančias raketai surasti taikinį. Tuo atveju bombonešiai galėtų lengviausiai išmesti visą savo krūvį viršum amerikiečių miestų. Panašiais priešlėktuviniais pabūklais norima aprūpinti ir amerikiečių Europoje stovinčius dalinius.

Ypatingai žalingomis bombomis laikomos kobaltinės bombos. Mokslininkai apskaičiuoja, kad 10 tokių bombų, nesvarbu kur jos būtų susprogdintos, rimtai pakenktų visai žmonijai. Atomines ir kitų rūšių bombas lengvai gali į norimą tikslą nugabenti povandeniniai laivai arba savavairės raketos.

Kai dar prieš kelerius metus didžiausi preventyvinio karo tezės šalininkai buvo amerikiečių kariai, tai šiuo metu, Sovietams padarius didelę pažangą tarpkontinentinių raketų srityje, matomas jau visai kitoks vaizdas. Dabar, jausdami nuolat didėjančią Amerikos kontinentui grėsmę, jau civiliai žymūs veikėjai ir karinės gynybos tarybos nariai stoja už preventyvinį karą daugiau nei kariai. Brigados generolas K. E. Fields 1955 m. yra pareiškęs: jokiu atveju nereikia laukti, kol Sovietai su mumis susilygins branduolinių ginklų kokybe ir kiekiu. Tuo tarpu augštieji kariai nurodo, kad tokio eventualaus karo atveju, tiesa, amerikiečių aviacijai, kaip tat dar buvo atžymėjęs buv. aviacijos štabo šefas Wanderbergas, pavyktų sudaužyti 70 svarbiausiųjų Sov. Sąjungos puolimo centrų, tačiau per tokius puolimus nebūtų įmanoma sunaikinti visų postovių, iš kurių butų svaidomos tarpkontinentinės raketos, nukreiptos į JAV. Todėl tokiu atveju tektų patirti ir patiems skaudų smūgį. O gen. Hoge patebi, kad, atkirsti nuo amerikietinių bazių Š. Atlanto S. kraštų daliniai būtų trumpu laiku užlieti Rytinio bloko karinių pajėgų. Sovietai pirmoj eilėj stengtųsi pasiimti Vakarų Europą, kad tuo būdu galėtų išlyginti per amerikiečių puolimus S. Sąjungoje padarytuosius nuostolius.

Per ŠASąj. posėdį jo karinio komiteto pirmininkas graikų gen. Pallis Nato dalyvius supažindino su vis kylančia Sovietų Sąjungos karine pajėga. Sovietų divizijų skaičius nors kiek sumažėjo, bet per tą laiką žymiai padidėjo jų pajėgumas ir kovingumas. Be to, net ir žemyno kariuomenė jau yra pritaikoma atominiam karui. Taip pat pagerėjusi ir vis nuolat gerėjanti ir satelitinių kraštų karinė pajėgai bei jų ginklavimas. Ypač rimtą grėsmę sudaro Sovietų laivynas, kuris šiandien su savo sunkiaisiais bombonešiais gali pasiekti kiekvieną ŠAS kraštų punktą. Sovietų laivynas daro didelę pažangą. Ypač didinamas minininkų skaičius ir povandeninis laivynas. Galimo naujo karo atveju Sovietai pirmoj eilėj pasistengtų atkirsti Europą nuo JAV. Todėl ŠAS aptarė, kokių reikėtų ŠAS kraštams imtis saugumo priemonių. Pirmoj eilėj rūpinamasi sudaryti tinkamą apsauginę ir radaro sistemą, kad Vakarų Europa galėtų būti apsaugota nuo netikėtų puolimų iš oro.

Prancūzų telegramų agentūros AFP žiniomis, Pentagonas paskelbė sąrašą amerikiečių bazių užsienyje. Sąraše, apimančiame apie 60 psl., sužymėti visi aviacijos įrengimai Europoje, Š. Afrikoje, Artimuosiuose Rytuose ir Japonijoje. Taip pat atžymėti duomenys apie tų bazių geografinę padėtį ir nuotolį nuo svarbiausių miestų. Ligi šiol tokie sąrašai buvo laikomi paslaptimi. Jei buvo nutarta juos paskelbti, tai galvojama, jog ilgiau jų laikyti paslaptyje neapsimoka — Sovietai jau ir taip turi apie juos surinkę reikalingas žinias.

Kad pavergtieji kraštai nėra visiškai užmiršti, rodo taip pat vokiečių telegramų agentūros DPA, amerikiečių AP ir kitų pranešimai. JAV-se Bragg Forte apmokomi specialūs daliniai, kurie karo atveju su parašiutais būtų išmesti už bolševikinių linijų į jų kilmės kraštus ir ten pradėtų plačią akciją. Vadinasi, ruošiamasi visokiems eventualumams.

Rytų bloko tikra ginklų kalvė yra Čekoslovakijoje. Šiandien Čekoslovakijoje yra išaugusi žymiai didesnė ginklavimosi pramonė, negu ji yra buvusi per II Pasaulinį karą. Ten daugiau pagaminama ginklų, negu visuose kituose Sovietų satelitiniuose kraštuose, jau nuo 1951 m. ginklus rytų blokui gamina pirmoj eilėj šie fabrikai: Škodos (dabar pavadinti Lenino) Pilsene — pabūklus ir šarvuočius, Brno ginklų fabrikas "Z" — šautuvus ir kulkosvaidžius, "CZ" Strakonice — lengvuosius ginklus, Staliningrado dirbtuvės Prahoje — šarvuočius, Vorošilovo dirbtuvės Dubnice — šarvuočius, minosvaidžius ir pabūklus, Prakovce fabrikai prie Goelnitzo, Slovakijoje, — raketinius ginklus, Gotwaldo fabrikai Prahoje — visų rūšių karinius autovežimius, Škodos fabrikai Jungbunzlau vietovėje — autovežimius ir pabūklus kalnuotoms vietovėms. Iš viso šiuo metu Čekoslovakijoje per mėnesį pagaminama iki 300 sunkiųjų šarvuočių. Trys didžiuliai fabrikai gamina pačios moderniausios rūšies lėktuvus. Čekoslovakijos komunistų partijos organas "Rude Pravo" giriasi, kad šiandien Čekoslovakija yra tapusi "tvirta ir pajėgia šalimi".

Gudų kp kongrese maršalas Timošenko pareiškė, kad, girdi, "amerikiečių ir britų imperialistai ir dabar varą propagandą už atominį ir bakteriologinį karą". Gudų karinės apygardos viršininkas ta proga vėl smarkiai apkaltino Vakarus tokiais žodžiais, kurių jau seniai nebuvo pastebima sovietinėje propagandoje. Timošenkos pareiškimu, tarpvalstybiniuose santykiuose nesą įvykę nieko, kas tuos santykius galėtų visiškai nuraminti, todėl Sovietai turį ir toliau budriai sekti karinius bei politinius įvykius. JAV metai iš metų didinančios savo karines išlaidas. Toks karinio biudžeto didinimas verčiąs Sovietus be paliovos

(Nukelta į 6 psl.)

Vakarai naujuose vėjuose

(Atkelta iš 1 psl.)

rio bei Rytų Europos tautoms.

Vietoje raudonojo caro vykdytojo imperializmo dabar stengiamasi įgyvendinti komunistinis "policentrizmas".

Sensacija Prancūzijoj

Retai Prancūz. sukėlė tokį susijaudinimą spaudoje pasirodžiusi žinia, kaip britų Londone leidžiamo "Daily Mail" iš Paryžiaus gautas pranešimas, vaizduojąs, kaip Chruščiovas prancūzų socialistų vadams, apvažiavusiems Sovietų Sąjungą, pavaizdavo Berijos mirtį. Ministeris Mikojanas Beriją nušovęs šūviu į pakaušį besėdintį kėdėje. Vos tik grįžus Mollet ir Pineau iš Maskvos, prancūzų žurnalistai, lydėję prancūzų ministerius, papasakojo, kaip Chruščiovas, bekalbėdamas su prancūzų ministeriu pirm. besišypsodamas paprasčiausiai pasigyrė: "Toj pačioj kėdėj, kurioje Jūs ką tik sėdėjote, buvo nušautas Berija". Po tų žodžių Mollet, lyg įgeltas, pašoko ir iš minimosios kėdės pasišalino. Dėl šios žinios paprastai gerai informuotas vokiečių "Rheinischer Merkur", laikomas kancl. Adenauerio neoficialiu organu, pastebi: "jei minimoji žinia apie Berijos nušovimą, kaip kalbama Paryžiaus politikų ir minios gatvėje, yra teisinga, tai visokios kalbos apie tariamai naująjį kursą Sovietų Sąjungoje yra tikra nesąmonė".

Gaudo JAV šnipus

Sov. saugum., norėdamas padėti lenkų kom. vyriausybei, paskelbė turįs įrodymų, jog sukilimą Poznanėje organizavę tariamai amerikiečiai. Rytinės zonos saugumo tarnyba Ryt. Berlyne sukvietė spaudos konferenciją, per kurią spaudos atstovams buvo pademonstruotas tariamasis amerikiečių saugumo tarnybos agentas. Pulk. Bormannas ta proga bolševikinės saugumo tarnybos vardu pareiškė, kad "amerikiečių agentams gaudyti" ir sukliudyti, jog jie nepakliūtų į Lenkiją, pasieniu įvestos sustiprintos saugumo priemonės. Lenkų pasieniu sudaryta "draudžiamoji zona", kurioje kiekvienas įtariamasis tuoj pat vietoj suimamas. Bormanno pareiškimu, amerikiečiai ir kiti "Vakarų imperialistai" Čekoslovakijoje ir kituose Europos kraštuose "varą šnipinėjimo darbą". Esą jau visa eilė agentų suimti, tarp jų K. Schreiberis, kuris esą kaip keltininkas per Oderio upę stengęsis "amerikiečių agentus įšmugeliuoti į Lenkiją". Spaudos atstovams buvo pademonstruotas ir vokietis Horstas Hesse, kuris esą su svarbiausiu dokumentų rinkiniu iš išvogtos amerikiečių saugumo nedegamos spintos Wuerzburge pabėgęs į Rytus. Joje buvę per 2.000 Vak. Vokietijos asmens pažymėjimų, apie 100 spaudos atstovų pažymėjimų, pabėgėlių pažymėjimų ir nurodymų apie amerikiečių dalinius Europoje bei jų išdėstymą. Grotewholis jau gegužės 29 d. pareiškęs, kad pasinaudojant minimaisiais aktais buvę galima suimti 137 "amerikiečių agentus". Oficialios įstaigos tuos duomenis paneigia.

WINNIPEG, Man.

Winnipego choro pavieniai nariai dalyvavo Dainų šventėje, bet visas choras dėl susidariusių sunkių sąlygų negalėjo dalyvauti. Todėl Winnipego choristai, pilnai įvertindami kilnų Dainų šventės darbą, prisidėjo, kaip jie patys rašo, su maža dalele — 20 dol. auka.

Trumpa istorija

ANT. BERNOTAS

(Tęsinys iš praeito nr.)

Nepatiko naujam klebonui ši tvarka: nė pačiam kur pasidėti, nė svečią priimti. Perankšta... Sudegusios bažnyčios taip greit neatstatysi, nėra iš ko. Ir sugalvojo klebonas statyti laikinę medinę bažnyčią, "šopą". Gyventojai tam mielai pritarė. Dvaro ponia dovanojo žemės sklypą: netoli senosios bažnyčios ir klebonijos, prie kelio. Bet kiekvienas prie tos statybos turėjo dėtis, kas kuo galėdamas. Kas turėjo miško — davė rąstų, lentų, karčių, kas miško neturėjo — mokėjo pinigais po kelis šimtus auksinių, kiti vežė rąstus į lentpiūves, o dar kiti dirbo statybos vietoje su kastuvais, piūklais ir kirviais...

Ir taip per metus išdygo puikus, naujintėlaitis, pušimis kvepiantis pastatas. Su mažu bokšteliu ir kryžiumi. Su trimis altoriais. O choras taip trankiai giedodavo, kad net pastato stogas kilnodavosi..

Gražu šopoje gegužės vakarais: saulė kątik nusileidusi, tamsa pamažu užlieja visus kampus. Šopoje pristatyta žalių berželių ir svaiginančiai kvepia. Artimoje kūdroje kurkia varlės. Žmonės renkasi gegužinių pamaldų: seni ir jauni, moterys ir vaikai. Prie šalinio altoriaus dega kelios žvakės, kunigas gieda Marijos litaniją, aplinkui prieblanda, beveik tamsu. Visi gieda ir meldžiasi: ne, nevisi! Štai, Juozukas! Jis padykęs vaikas. Pakeliui susigavo porą karkvabalių ir atsinešė į bažnyčią. Kai niekas nematė, jis vieną vabalą uždėjo Kildučienei ant nugaros. Vabalas ropoja nugara augštyn ir aštriais nagučiais kimbasi į audeklą. Kai vabalas pasiekia Kildušienės kaklą, ji pajunta ką tai negero, nutraukia savo giesmę ir, aiktelėjusi, staigiu rankos judesiu nubloškia vabalą į šalį. Niekas nežino, kas taip padarė: beveik tamsu.

*

O kaip su senąja bažnyčia? — Jos mūrai tebestovėjo visų apleisti ir pamiršti. Ne, nepamiršti! Vėjas niekad jų nepamiršo... Jis prinešė į bažnyčios vidų sėklų ir čia pridygo visokiausių žolių ir medelių. Ir jie gražiai augo ir žaliavo. Kaikurie medeliai net grėbliakočio storio. Kiti pradėjo žaliuoti ant mūrų viršaus. O gandrų porelė susinešė lizdą ant altoriaus mūrinio skliauto... Mūrų tinkas, lietaus plaunamas, gabalais nusilupo, o stacijų vinys surūdijo. Kairėje pusėje prie altoriaus, nišoje, kur kitąkart stovėjo Marijos statula, apsigyveno širšės. Vaikai, kurie buvo krikštyti klebonijoje, jau paaugo ir eina į mokyklą. Jie visiškai nežino, kaip išrodė senoji bažnyčia:: nuo jos sudegimo jau praėjo vienuolika metų...

Gyvenimas ėjo savo vaga, o senieji mūrai buvo palikti jų likimui. — Nevisiškai taip! Vieną saulėtą sekmadienį per pamokslą šopoje klebonas pasakė didelę naujieną: senoji bažnyčia bus atstatyta!... Bažnyčios atstatymui valdžia duoda didelę pašalpą, o likusią dalį sudėsime mes patys. Bet prisidėti turės visi — nuo senio ligi vaiko! Pinigu ir darbu!

Ir prasidėjo darbas. Iš kažinkur atvyko dideliai mokyti meistrai: jie vaikščiojo aplinkui, matavo, skaičiavo ir užsirašinėjo. Jie davinėjo parėdymus. Visuose apylinkės miškuose pasklido darbininkai su piūklais ir kirviais. Jie rinko pačius augščiausius ir pačius storiausius medžius ir vertė žemėn: egles ir pušis. Reikia daugybės balkių ir kolonų.

Atsimeni, Kaziuk, tą didžiulę eglę ant rubežiaus prie Rūžos? Su tokia didele, į šoną išlinkusia šaka? Ji buvo, turbūt, pati seniausia visame miške... Ją nukirto ir iš jos ištašė koloną. Kitas tris kolonas atvežė iš didžiųjų miškų nuo Dubysos krantų.

Greit bažnyčios aplinkumoje užvirė darbas: buvo privežta daugybė visokiausios rūšies balkių, karčių, lentų ir skersinių. Prie maro kapinių buvo išgriauta mūrinė tvora ir pro ją plaukė vežimai su plytomis, žvyru ir kalkėmis. Dvaro ponia miško medžiagą davė nemokamai: kirsk, kas reikalinga! Netrukus aplinkui bažnyčios mūrus buvo pristatyta visokių pastolų, skersinių ir atramų. Išlikusįjį senąjį skliautą virš altoriaus nugriovė: buvo pavojus, kad jis gali įgriūti. Drauge ir gandralizdį. O kad gandrai nepasiliktų be namų, meistrai nukirto netoliese vieno beržo viršūnę ir ten įtaisė gandrams lizdą. Ir gandrai ten apsigyveno.

Žiūrėkime, kas čia darosi? Netoli esančioje dvaro prievoje priversta ištisos krūvos trumpai supiaustytų rąstų. Čia pat rūksta garinė mašina. Nuo mašinos iki apvalaus piūklo bėga diržas: jis suka piūklą, o piūklas zvimbia. Du darbininkai piausto rąstus nustatyto ilgio gabalais — bažnyčios gontams. Vėliau tas kalades perpiauna išilgai pusiau. Paskui supiausto reikiamo storio gontais: vienas šonas platus su grioveliu, kitas — siauras. Mudu su Kaziu imame gontus nuo mašinos ir dailiai krauname į keturkampes krūvas: viena gontų eilė skersai, kita — išilgai. Kad išdžiūtų. Jau visa eilė tokių krūvų. Malonu čia dirbti: piūklas aštriai zvimbia, mašina pūkši ir spiaudo dūmus ir garą, piūvenų prikastas ištisas kalnas. Rąstai, gontai ir piūvenos svaiginančiai kvepia sakais. Mašinai kuro užtenka: visokios negerai nupiautos kaladės ir gontai. Vandens taip pat: jo atnešame iš čia pat esnačio dvaro prūdo. Kartais net su karosais...

Ir taip mūsų bažnyčia pamažu auga. Išlaidų daug, darbo

(nukelta į 7 psl.)

VAISTAI IR MAISTAS Į LIETUVĄ,
Latviją, Estiją, Ukrainą ir Sovietų Rusijos kraštus!
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
BALTIC EXPORTING CO.
SIUNČIA IŠ ANGLIJOS
Vaistus ir standartinius maisto siuntinius žemiausiomis kainomis. Turbūt visiems yra žinoma, kad ypatingai vaistus pigiausiai yra siųsti tik iš Anglijos. Baltic Exporting Co. tikslas buvo išaiškinti ir galimai atpiginti vaistų kainas, kad mūsų žmonės galėtų pigiau ir daugiau pasiųsti vaistų savo artimiesiems, kurie jų taip reikalingi ir laukia. Tad, jeigu Jūs vertinate mūsų tikslą ir pastangas ir norite sutaupyti savo sunkiai uždirbtus dolerius sekančiam siuntiniui, siųskite vaistus tik per Baltic Exporting Co. Toronte ir Hamiltone.
Apdraustas ir garantuotas pristatymas.
Galima siųsti oro paštu iki 20 svarų.
CENTRINĖ ĮSTAIGA 849 College St. (prie Ossington), Toronto, Telefonas LE. 1-3098.
SKYRIUS 105 Cannon E. HAMILTON, pas p. A. Juraitį, Telefonas JA. 8-6686.
Darbo valandos nuo 9 iki 7.
Gyvenę ne Toronte gali užsakymus siųsti mums paštu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

Nesu toks turtingas, kad galėčiau pigią prekę pirkti, — sako anglų priežodis.
MES SAKOME: Neturėsi savo namuose niekad geros muzikos ir to tikrojo dižaugsmo, pirkdamas tik pigios vertės arba menkos kokybės radio aparatą arba muzikos kabinetą.
Kiekvienam geriausiai pasitarnaus plačiausiai pasaulyje pagarsėję RADIO APARATAI arba MUZIKOS KABINETAI tik žinomų firmų:
Saba - Koerting - Blaupunkt
JIE GAUNAMI GENERALINĖJE ATSTOVYBĖJE —
ATLANTIC EXPORT - IMPORT CO.
926 Dundas St. W., Toronto - EM. 4-1633
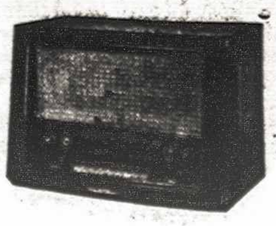
Čia Jūs rasite geriausį pasirinkimą TELEVIZIJOS APARATŲ prieinamiausiomis kainomis ir geriausiomis išsimokėjimo sąlygomis.
Skyriai bei Agentūros visuose didesniuose Kanados miestuose.

Coke sudarys Jums geriausią savijautą
Paragavę pajusite skirtumą... net ir putos skanesnės.
Tikrai pajusite skirtumą... Coke pagyvina, pakelia savijautą.
GERK Coca-Cola
"Coke" yra registruotas ženklas. FL-56-1 COCA-COLA LTD.

Neramu buvo 1945 m. Lietuvoje

Labai įdomu vartyti dabartinių Lietuvos okupantų vaikams iki 14 m. amžiaus leidžiamą laikraštuką — "Lietuvos Pionierius". Tai mažo formato ir perdėm komunistinio turinio savaitinukas raudoniesiems "skautams"-pionieriams. Jau jo antraštėje, kaip lygiai ir visoje kitoje komunistinėje spaudoje ir toliau liekasi šūkis apie reikalą vienytis viso pasaulio proletarams, priedui dar ir įžodis, privalus kiekvienam pionieriui:

— Kovai už Komunistų partijos reikalą būk pasiryžęs!

Be eilės pačios redakcijos, t.y. iš augščiau pateiktų straipsnių ir jau visiems žinomų temų, pasitaiko ir viena kita korespondencija iš mokyklų, gimnazijų ar pionierių kuopų, viena kita, bet labai prastos kokybės nuotrauka. Kartais pridėta vienas kitas juokas, eilėraštukas, įvairenybių skyrelis. Bet tai ir viskas. Sunku būtų patikėti, kad tokio turinio leidinėlis, jei nebūtų prievarta brukamas vaikams, galėtų turėti bent pussimtį skaitytojų, gi žinant dabartines sąlygas, žinoma jo leidžiamt tūkstančiai egzempliorių. Beje, galima būtų pastebėti, kad atydžiai peržiūrėjus virš 20 atskirų numerių, šiais metais išleistų, jau nė karto neteko užtikti Stalino vardo. Keletoje vietų tik paminėtas vienas poetas gavęs "stalininę premiją". Šiaip, daugiausiai kišamas Leninas ir "šlovingoji ir neklystanti partija".

Bet už vis labiausiai laisvuosius lietuvius domintų nr. 10 išspausdintas A. Baltakio (šio jauno rašytojo artimi giminės gyvena emigracijoje) rašinys "Mes jo neužmiršime". Tai savotiška apybraiža — pasakojimas, apie komjaunuolį Vytautą Gečiauską, Kauno IV gimnazijos mokinį, kurį 1945 m. rugsėjo 20 d. t.y. antrosios sovietų okupacijos metais, iš pasalų nušovę lietuviai partizanai. Žinoma, rašiny jie vadinami buržuaziniais nacionalistais. Ir už ką buvo likviduotas tas komjaunuolis? Tai paaiški iš to paties aprašymo. Pasirodo, jis buvo itin aktyvus okupanto tarnyboje, mokykloje ragindavo kitus moksleivius stoti į komjaunimą. Pats jis buvo paskirtas gimnazijos komjaunimo sekretoriumi. Tikriausiai jis bus pasižymėjęs ir kitoje srityje, nes jei nebūtų aktyviau pasireiškęs prieš lietuvius patriotus, vargu ar būtų patekęs į partizanų juoduosius sąrašus. Ir taip, vieną kartą jis palto kišenėje rado raštelį: "Gečiauskai! Jeigu nesiliausi pūtęs bolševikišką dūdelę, tavo motinai teks graudžiai apraudoti savo sūnų". Tai būta pirmojo įspėjimo. Bet tas nepadėjo. Kiek vėliau, savo mokyklos suole jis randa dar vieną laiškutį: "Mes tave perspėjome, bet tu mūsų nepaklausei. Jeigu ryt ateisi į susirinkimą, tau bus blogai. Tai paskutinis perspėjimas".

Pavasarėjant, jis grįžo per Nemuno ledą į Fredą, kurioje gyveno. Pakrūmėje jį bandė užpulti penketas žmogystų, bet jam pasisekė iš jų ištrūkti ir sveikam sugrįžti namo. Šioje vietoje yra gana būdingas pačių bolševikų pripažinimas, kad 1945 m. jie nesijautė saugiai, net tokiame mieste, kaip Kaunas ar jo apylinkėse. Toliau rašoma, ... "šis atsitikimas išmokė Vytautą būti atsargesniu. Jis dabar stengdavosi nevaikščioti tais pačiais keliais nakties metu. Fredos komjaunuoliai dabar visur eidavo būriu. Tai juos laikinai apsaugojo nuo netikėtumų". Ir taip, partizanų kulka surado komjaunuolį Gečiauską sėdintį savo bute, kėdėje. "Lietuvos Pionieriaus" žodžiais, žudikas neišvengė baus mės. Jis netrukus buvo sugautas ir viešame teisme nuteistas sušaudyti. Panašiai atsitiko ir jo sebrams, reiškia, kitiems partizanams. Gaila tik, kad nepateiktos pavardės.

Žuvęs buvo pašarvotas gimnazijos salėje ir čia jį turėjo lankyti mokiniai ir mokytojai. Gi Gečiauskų bute ir šiandien saugoma toji kėdė, dar su kulipkos įbrėžimu. Taip buvo paminėtas dešimtmetis nuo to komjaunuolio žuvimo. Rašoma, kad motina dažnai prisimenanti žuvusį sūnų ir verkianti. Taip, tas gali būti visiška teisybė, tik kas pasakys ko verkia motina — ar ne iš skausmo, kad išaugino sūnų, kuris išsižadėjęs savo tėvynės buvo nuėjęs tarnauti svetimiesiems, nekviestiems tėvynės žemės prispaudėjams? Gal tai tokios pačios ašaros, kaip a.a. senutės Sniečkuvienės, mirusios Vak. Vokietijoj ir prakeikusios savo sūnų vieną iš vyriausių dabartinių Lietuvos budelių? Ašaros ašaroms nelygios, kaip ir skausmas skausmui. Ir kiek daug lietuvių motinų, kaip tik šiandien verkia ir gedi savo vaikų išmėtytų po Sibiro plotus, po katorgos stovyklas, nesuskaitomus kalėjimus ir kitas kankinimo vietas. Kas nušluostys jų ašaras? Juk neliko nei vieno, kas jas galėtų paguosti...

AL. GIMANTAS

Edmontono lietuvių tautinių šokių grupė

Tautinių šokių grupė šiais metais susiformavo į gerai organizuotą vienetą. Šalia lietuviško — tautinio šokio jaunatviška dvasia buvo vienas iš tampriausių ryšių, kurie jungė šią grupę. Dukros ir sūnūs senųjų ir naujųjų imigrantų čia rado progą nekartą pasirodyti su meniškais tautiniais šokiais savųjų ir svetimųjų tarpe. Tautinių šokių grupei sėkmingai vadovavo A. Šmidtas, o šokių mokino p. B. Juškevičienė. Grupę sudaro šie šokėjai: O. Rimkūnaitė, F. Misytė, G. Kairytė ir V. Bajoraitė; R. Bajoras, A. Kynas, G. Dovydėnas, A. Kontrimas, K. Šadauskas, E. Melikauskas. Šokiams grojo A. Kirdeikis.

Vasario 16 d. šventės proga buvo pašokta Kubilas, Kalvelis ir Šustas. Tautų Karnavalo proga — gegužės 1 d. buvo gražiai pasirodyta su Malūnų ir Lenciūgėliu. **pb.**

Iš "Literatūros ir Meno" tarybinių puslapių

Bijūnėlis žalias...

Bijūnėlio rausvi lapai, raudoni žiedeliai

Komunistinis "Literatūros ir Meno" savaitraštis nemaža dėmesio skiria lietuviams dailininkams ir jų kūrybai, nes juk kartu su rašytojais reikia ir dailininkus kinkyti į raudonosios propagandos aplūžusį vežimą. "Literatūra ir Menas" skelbia šitokią komunistinę evangeliją kiekvienam lietuviui menininkui: "Kokia plati ir dėkinga kūrybinė dirva atsiveria šeštojo penkmetinio plano perspektyvoje mūsų rašytojams ir menininkams! Naujų uždavinių akivaizdoje savo kūrybines pastangas naujai turi nukreipti mūsų literatai, dailininkai, muzikai, teatro ir kino darbuotojai. Partijos suvažiavimo dokumentai jų kūrybinę mintį daro sparnuota, įneša veržlumo į numatytuosius kūrybinius planus. Pirmaeilis rašytojų ir meno darbuotojų uždavinys — neatsiejamai būti su verpetinguoju liaudies gyvenimu, geriau ir giliau jį pažinti, giliau pažinti nuolat augantį tarybinį žmogų — komunizmo statytoją, įspėti, suprasti jo dvasinius poreikius, pavaizduoti jo didvyrišką darbą, neregėtos istorinės reikšmės kupiną mūsų liaudies gyvenimą"... Taigi, ir lietuviui dailininkui komunistų partija iš anksto nubraižo penkmetinį planą jo individualiai kūrybai. Dainuodami liaudies dainą — "Bijūnėlis žalias", mūsų dailininkai yra priversti šaukti: "Bijūnėlio rausvi lapai, raudoni žiedeliai", nors visi puikiai žinome, kad bijūnėlis turi žalius lapus. Tačiau piešdami žalius lapus, dailininkai greit patenka į nemalonę, nes partijai patinka tik toji gyvenimo dalis, kuri yra raudona, nors ji būtų dirbtina ir melaginga...

Raudonųjų temų komunistiniam verpete

Kiekvienais metais Vilniuje rengiama dailės paroda. Komunistų partija peržiūri lietuvio dailininko duoklę komunizmui. Nenuostabu, kad tokiose parodose vyrauja nuobodžios, bet vis dėlto raudonos temos. Pasižiūrėkime, ką pastaraisiais metais yra sukūrę mūsų dailininkai: J. Švažas — "V. Kapsukas-Mickevičius LKP III suvažiavimo dalyvių tarpe", A. Savickas — "V. Kapsukas-Mickevičius", "Keturių komunistų sušaudymas", T. Filipaitis — "Keturių komunistų sušaudymas", P. Sergejevičius — "Kauno bedarbių demonstracija 1925 m.", A. Gudaitis — "Žemės dalinimas Lietuvoje 1940 m.", B. Jacevičiūtė — "Rašytojai pas lietuviškosios divizijos karius", "Petras Cvirka pas naujakurį", N. Petrulis — "Petras Cvirka", J. Vilutis — "Darbadienių užrašymas kolūkyje". E. Jurkūnienė — "Traktoristai", A. Petrulis — "Kolūkio pirmininkas Apolskis priima traktorininkų darbą", A. Jukonis — "Kopūstų derliaus nuėmimas", R. Kalpokas — "Kolūkio lakuose", I. Naginskaitė — "Kolūkio bitynas", B. Pundzius — "Kukurūzų derliaus nuėmimas", J. Mozūraitė — "Kukurūzų augintoja"... Taip šiandien atrodo lietuvių dailininkų kūriniai. Sunku būtų surasti skandalingesnį temų pasikartojimą ir dar didesnį jų banalumą: senieji lietuviai komunistai, Petras Cvirka ir darbai kolchozų laukuose... Iš tuščio pilstoma į tuščią... Skulptorius K. Švažas, nukaldinęs Karolio Požėlos biustą (K. Požėlos biustai ir portretai jau nebetelpa muziejuose), iškilmingai aiškina: "Man gimė toks temos supratimas — ryžtingai pakelta galva, tarsi jis eitų prieš vėją, lūpos suspaustos, lyg ką tik būtų pasakiusios: — Drąsiai kilkime ir kovokime už savo teises"...

Per maža duoklė komunizmo statytojams

Banalių paveikslų ir banalių portretų šešėlyje antrajame respublikiniame dailininkų suvažiavime, partijos įsakyta, Dailininkų Sąjungos pirmininkė L. Vaineikytė pareikalavo dar daugiau banalumo: "Trumpai apžvelgus visas dailės sritis, reikia sustoti ir prie tų bendrų trūkumų, būdingų visai respublikos dailei. Vienas iš svarbiausių trūkumų yra nepakankamas dailininkų ryšys su gyvenimu. Parodų lankytojai teisingai nurodo, kad per mažai sukūriama pilnakraujų, įspūdingų, tipiškų mūsų amžininkų — komunizmo statytojų — paveikslų ir protretų"... Iš tiesų, kur gi yra J. Paleckio, Gedvilo, Šumauskio, Šimkaus biustai ir portretai? Jeigu jau piešiamas žemės dalinimas 1940 m., būtų gražu, kad būtų nupieštas ir tos pačios žemės atėmimas 1948 m. Įsakymus duodančiai komunistų partijai galima būtų pasiūlyti keletą labai gražių komunistinių temų, pavyzdžiui — "NKVD rytmetinė mankšta Rainių miškelyje", "Kulkosvaidžių šienapiūtė Pravieniškėse", "J. Paleckis prie išvežamųjų transporto", "Komunistai šviečia Zarasus gaisrų žara", "Partizanų lavonai ilsisi turgaviečių aikštėse", "Siuntinėlis iš Amerikos" ir t.t. Temų netrūktų, bet, ką gi padarysi, kad komunistų partija niekada nepasižymėjo didesniu išradingumu. Jai užteko Stalino ir Lenino portretų, o dabar pilnai pakanka V. Kapsuko - Mickevičiaus, Petro Cvirkos ir Karolio Požėlos... **Vyt. Kastytis.**

"LITO" PUSANTRŲ METŲ VEIKIMO PROGA

Montrealio lietuvių būrelis prieš pusantrų metų įsteigė kredito kooperatyvą (bankelį) "LITAS". Šių metų liepos pirmai dienai pasiekti vaisiai atrodo šitaip:

Balansas:

Aktyvas	
Kasa	$ 3.780,59
Išduotos paskolos	37.063,90
Inventorius	81,00
Indėl. Quebec CUL	50,00
Einamos išlaidos	603,86
Viso	$41.579,35
Pasyvas	
Indėliai	$40.305,35
Gautos palūkanos	1.206,50
Atsargos kapitalas	67,50
Viso	$41.579,35

Nuo š.m. sausio 1 dienos iki birželio 30 d. padaryta apyvarta:

Pajamos:	
Indėlių įnešta	$27.813,66
Paskolų grąžinta	11.426,10
Palūkanų gauta	1.206,50
Parduoti lakštai	2.000,00
Viso pajamų	$42.446,26
Išlaidos:	
Grąžinta indėlių	$12.880,09
Išduota paskolų	30.460,00
Valdymo išlaidų	603,86
Kitos išlaidos	54,00
Viso išlaidų	$43.997,95

Tokiu būdu per pusę metų padaryta apyvartos $86.444,21.

Narių liepos mėn. 1 d. buvo 204, skolininkų 43.

Nuo veikimo pradžios paskolomis pasinaudojo 51 narys. Tad kas ketvirtas narys naudojosi paskola.

Nariai pagal indėlius skirstosi šitaip:

Narių su indėliais tarp $1.000 ir 5.000 — 12, su indėliais — $100 — 1.000 — 49, su indėliais $10 — 100 67, su $5 įnašais — 76. Iš viso narių — 204.

Reikia pasidžiaugti rezultatais, bet iš kitos pusės tenka pastebėti, jog mes lietuviai dar nesame įsisąmoninę, kaip ekonomiškai galime stiprėti taupydami savame kredito banke.

1. Ypatingą dėmesį reikia atkreipti į indėlininkus, kurie įneša $5 (dėl garbės dalyvauti lietuviškoje įstaigoje) ir daugiau nebeneša, manydami didelį dalyką padarę. Tuo tarpu toks narys bankeliui yra nuostolingas. Iš jo indėlio mes uždirbame 48 centus per metus, o už jį turime išlaidų 84 cent.: a) nario mokesčio už jį sąjungai mokame 60 centų, b) jam išmokame palūkanų 20 centų ir c) už jo draudimą 4 centus, tad viso išlaidų 84 centai neskaitant valdymo išlaidų. Išeina, jog iš tokio penkdolerinio nario bankelis turi 36 centus gryno nuostolio. Todėl visus tokius narius paraginame pagalvoti ir padaryti tinkamas išvadas, t.y. padidinti savo indėlį. Tikime jog daugelis iš jų kituose bankuose turi gerokas sąskaitas. Žinoma, kooperatyvas vertina tokius narius, kurie tuo tarpu tikrai daugiau negali įnešti ir vis tik įstojo nariai, bet neužgiria tų, kurie turėdami taupmenų kituose bankuose neįstengia patikėti lietuviškai įstaigai daugiau 5 dolerių savo taupmenų. Nešdamas daugiau jis padėtų sau gaudamas dvigubai palūkanų ir pagelbėtų lietuviams reikalingiems kredito lengviau gauti pas savus ir greičiau ekonomiškai sustiprėti.

2. Iš viso norisi atkreipti lietuvių dėmesį ir pagalvoti, kokių rezultatų mes galėtume pasiekti, jei patys savim ir saviškiais daugiau pasitikėtume. Montrealyje lengvai galime surasti 1000 dirbančiųjų, kurie galėtų įnešti po $1000, ir jau turėtumt vieną milijoną dolerių. Su šitokia suma jau galėtume gerą ekonominę vagą versti. Juk daugelis iš lietuvių turi kituose bankuose ne tik po keletą, bet ir po kelioliką tūkstančių. Kur jie?

Šia proga ypatinga pagarba tiems dvylikai lietuvių, kurie patikėjo savo santaupas viršijančias 1000 dolerių "LITUI". Kviečiame ir kitus pasvarstyti ar neverta tapti tikra prasme "LITO" nariais kaip ir šie.

3. Daugelis kreipiasi į "LITĄ" tik tada, kai paskolos mirštamai prireikia. Tuo tarpu savo turėtų taupmenų dar nebuvo pagalvoję atnešti į "LITĄ". Tuo kiekvienas būtų palengvinęs kitam panašiam lietuviui anksčiau atsidūrusiam jo padėtyje ir būtų palengvinęs atsiekti savo ekonominį siekinį. (Jo pinigai kitam banke tarnavo svetimiems).

4. Be augštesnių. palūkanų "LITE" jūs dar turite du nemokamus draudimus: Jums mirus jūsų indėlis iki $1000 dvigubėja, t.y. jūsų įpėdiniai už $1000 gauna $2000. Jei jūs pasiskolinate iš "LITO" ir mirėte, jūsų paskola iki $10.000 panaikinama. Tai yra jūsų įpėdiniai nieko nemoka, o ją sumoka mūsų sąjungos draudimas.

5. "LITAS" įeina į Kredito Unijų Sąjungą, kuri 1955 m. gale turėjo: Kredito Unijų (bankelių) Amerikoje 16.011, Kanadoje 4.073. Narių — 7.933.106, — 1.760.847. Indėlių — $2.354.-914.489, — $569.377.145. Paskolų išduota — $1.907.153.999, — $372.715.237. Atsargos kapitalo — $182.247.077, — $30.998.743.

6. Norint ką veiksmingo padaryti reikia eiti į draugiją su pasitikėjimu ir gerais norais. To "LITAS" iš visų laukia.

D. Jurkus,
"Lito" Vedėjas.

Niujorkas. — JT sekretoriui atsiųstas prašymas iš Mordvos, Sibire, darbo stovyklos, parašytas ant marškinių gabalo ir pasirašytas ukrainiečių. Prašoma JT ištirti tautžudystę darbo stovyklose.

LIETUVIŠKI APMĄSTYMAI

Modernaus pasaulio išsivystymas

Pasiimame 840 psl. Richard M. Brace iš Northwestern University vadovėlį "The Making of the Modern World". Autorius sakosi norėjęs pateikti Vakarų civilizaciją perspektyvoje. Jis, esą, plačiau negu bet kas anksčiau palietęs Rytų Europos istoriją, sako, norėjęs išvengti savų interpretacijų. Sutinka už visus pateiktus faktus ir išvedžiojimus prisiimti visą atsakomybę. Lietuvos Kunigaikštijos jis neranda reikalo atskirai paminėti — tik susijungusi su Lenkija, Jogailos dinastija jam jau įdomesnė. Renesanso, protestantizmo laikotarpis Pabaltijy autoriui visai neįdomus, nors šiaip papasakoja kiekvienos tautos atsinešimą.

Vilniaus universit. judėjimą jame, o Lietuvai didesnį dėmesį skiria tik nuo I Didžiojo karo. Plačiai aprašo Lenkijos-Lietuvos padalinimus, bet viskas eina Lenkijos vardu. Mr. Brace visiškai ignoruoja lietuvių savanorių kūrėjų kovas už nepriklausomybę. Girdi, su vokiečių pagalba Bermonto daliniai ruošėsi užimti Petrogradą, bet buvę sumušti. Tada komunistai pripažinę Lietuvos, Latvijos ir Estijos nepriklausomybę. Girdi, jie tada prisiekę jas atsiimti prie pirmos progos. 730 pusl. Mr. Brace vadovėlyje, kuris naudojamas daugelyje Amerikos kolegijų, pridėtam žemėlapy parodo, kada ir kaip Pabaltijo valstybės buvo atsiimtos atgal. Kalbėdamas apie demokratijas tarp dviejų pasaulinių karų, amerikietis autorius nurodo, jog Pabaltijo valstybės (Lenkija, Lietuva, Latvija ir Estija) pasirinkę Vakarų Europos valdymosi būdą, tačiau visos išskyrus Suomiją, netrukus patyrę ūkinius sunkumus esant per didelius ir per mažą demokratinį politinį patyrimą, kad pajėgtų tokią valdymosi sistemą išlaikyti. Todėl tai Lenkijai ir Lietuvai 1926 padarius pradžią (?), jie sulaužę savo konstitucijas, o 1934 jas pasekę Latvija su Estija. Vadovėlyje tvirtinama, kad žemės reforma sumažinusi produkciją ir naujosioms Pabaltijo valstybėms sunku buvę susirasti rinkas pasitraukus iš "imperinės Rusijos sistemos". "Ūkininkija Dunojaus ir Pabaltijo valstybėse gyveno žemiau bet kokio įmanomo standarto. Gi valstybėje kaip Suomija, kur žemė buvo išdalinta ūkininkijai (?), ūkininkijos politinės partijos demokratiją išsaugojo".

Kaip diktatūrą Lietuvoje aiškina amerikiečiai?

Skaitant ideologinę lietuvių spaudą apie buvusį nepriklausomą Lietuvos gyvenimą patiriame neįtikėtinų dalykų — ypač kai kurie skaudžiai kaltina savo tautiečius už diktatūrą, fašizmą ir tt. Minėtame vadovėlyje "The Making of the Modern World" patiriame štai ką: "Pabaltijo valstybėse Lenkijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje geografija, ekonomika, nacionalizmas ir politinės tradicijos susidėjo kartu, kad sugriovus susikūrusias demokratines vyriausybes. Geografiškai Pabaltijo valstybės radosi tarp Rusijos ir Vokietijos, o pats faktas, kad jos buvo išsiskyrusios iš tų dviejų imperijų jų padėtį tik dar labiau blogino. Atsistojusios ant savo kojų, jos tuoj patyrė kad ūkinės privilegijos, kuriomis jos džiaugės priklausydamos Rusijos, Vokietijos ar Austrijos ūkinėms imperijoms, nebegalioja. Jos kovojo už būvį pasaulio ekonominio nacionalizmo fronte. Žemės ūkio problemos jas irgi persekiojo.

(Nukelta į 6 psl.)

Gyvenimas Kanadoje

Kaip įsigyti prekybą (arba ūkį)

PIRMA — Yra naudinga padirbėti jūsų pasirinktame versle arba ūkyje, kol gerai susipažinsite su gyvenimu Kanadoje.

ANTRA — Nepasirašykite jokių dokumentų ir nesudarykite jokių sutarčių paskubomis. Klauskite jums artimiausioje imigracijos SETTLEMENT OFFICER* patarimo.
Jūsų SETTLEMENT OFFICER* gali jums padėti...

1. Jis žino arba jis gali paieškoti geresnių progų verslui jūsų gyvenvietėje, kokie bizniai ar ūkiai pasiūlyti pardavimui, jų vertė, geriausias išsimokėjimo sąlygas ir tt.
2. Jis gali jus pristatyti vietos valdžios organams.
3. Jis žino, kurios vyriausybės įstaigos gali jums padėti, gauti paskolos žemės ūkiui, ūkio pagerinimui ir pan.
4. Jis jums gali nurodyti tinkamą advokatą (jei gyvenate Quebeco provincijoje — notarą), kuris jums parūpins atitinkamus dokumentus, kurie apsaugos visas jūsų teises. **Ši tarnyba gali jums padėti išvengti nemalonumų ir sutaupyti pinigų.**

*Jūsų SETTLEMENT OFFICER'S adresas yra: Immigration Branch, Government of Canada viename iš šių — jums ARTIMIAUSIAME — miestų: Halifax, Quebec, Montreal, Toronto, Lndon, Ottawa, Winnipeg, Regina, Edmonton, Vancouver. **Jūs turite teisę į šį patarnavimą, todėl neabejokite ir KREIPKITĖS!**

SPAUSDINA, NORINT PAGELBĖTI JUMS PILNAI NAUDOTIS KANADOS GYVENIMU....

BRADING'S
BRADING BREWERIES LIMITED
Ottawa • Windsor • Montreal • Hamilton

PRAŠYKITE BRADING'S /tariama BREDING'S/

Išsikirpkite šį skelbimą. Nusineškite pašto įstaigon.

Pastaba: Žodžiai anglų kalboje skirti jūsų pašto viršininkui.

POSTMASTER
Please help bearer to get in touch with Settlement Officer, Immigration Branch, in nearest city.

Į LIETUVĄ,

LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir SOVIET. RUSIJOS KRAŠTUS GALITE SIŲSTI SAVO PADARYTUS APDRAUSTUS RŪBŲ, VAISTŲ IR KITŲ DALYKŲ

SIUNTINIUS
PER
MAZAR TRADING CO

852 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TEL. EM. 3-5520
HAMILTONE: 65 GORE ST., TEL. JA. 9-5695

Muitas apmokamas pas mus.
Gavėjas nemoka nieko!

Siuntėjai, kurie atneš savo parengtus siuntinius iki 19 sv. 4 unc. svorio, nemokės daugiau muito ir persiuntimo mokesčių, kaip $27 - $33.

Gyveną ne Toronte gali pasiųsti mums parengtą siuntinį iki 19 svarų svorio. Apmokėsite, gavę mūsų sąskaitą.

Naujas Brading's pareigūnas

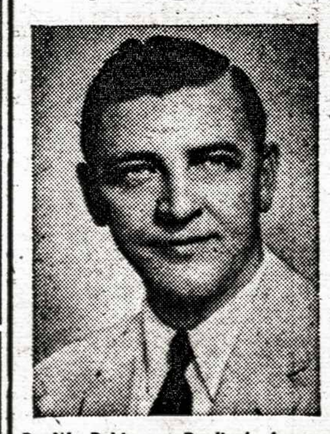

R. W. Robinson, Brading's bravoro pardavimo skyriaus vedėjas praneša, kad Elmer J. Hardy skiriamas Brading's reprezentantu Toronto miestui.

Vašingtonas. — JAV gynybos ministeris Wilson teigia, kad Sovietai neturį bombonešio, kuris nepasipildęs kuro galėtų pasiekti su bombomis JAV-bes.

TAIP LENGVA PAGAMINTI PYRAGAIČIUS IR PUDINGĄ SU

DR. OETKER

Pavergtoje tėvynėje

Advok. Zigmas Toliušis, žinomas liaudininkų veikėjas, kuris su liaudininkų delegacija ėjo paveikti Paleckio, visdėlto buvo suimtas ir ištremtas į Sibirą. Buvo gandų, kad jis, kaip ir jo brolis Dzidas esą mirę. Dabar gauta žinių, kad Zigmas grįžo Lietuvon, o Dzidas tebėra gyvas Sibire.

Iš pavienių žmonių arklius supirkinėti esą negalima, rašo Tiesos Nr. 140 feljetonistas Miniota. Bet Klaipėdos "Veislininko" valdytojas Striukovas nupirkęs "iš Pagėgių rajono gyventojų Rindoko, Galubecko, Vauklio ir Mačiulaičio keturis arklius už 13.700 rublių (ar tiek pinigų jis mokėjo, žino tik tie, kas juos gavo), o dokumentuose užrašyta, kad arkliai užpirkti Pagėgių rajono Malenkovo vardo ir "Kentrių" kolūkiuose. Ir vilkas sotus, ir avis sveika".

Kiek kainuoja kiaulė? Tiesos Nr. 140 Miniota rašo, kad Klaipėdos "Veislininko" valdytojas Striukas Valgyklų trėstui pardavęs 23 kiaules, o treste esą užrašyta, kad pirkta 19 kiaulių. Vadinasi, 4 kiaulės nusuktos. Per 3 mėnesius taip išgaravę 10 kiaulių. Tiesos bendradarbis tą įvertina šitaip: "Kas gali būti puikesnio: nei sėjus, nei piovus, nei pirkus, nei šėrus, iš karto į kišenę susižerti keliolika tūkstantukų"...

Vilniaus un-to aktų salėje liepos 4 d. buvo įteikti diplomai 592 baigusiems un-tą auklėtiniams. Bolševikai skelbia šiemet atidarysią mokyklas — interantus Kaune, Klaipėdoje ir Kapsuke. Juose mokysis apie 400 mokinių.

Amerikoje bolševikinė "Laisvė", o Lietuvoje bolševikinių rašytojų leidžiamas savaitinis "Literatūra ir Menas" Nr. 26/1956 paskelbė prof. V. Krėvės rašyto prof. P. Skardžiui laiško ištraukas, kuriomis nusiskundžiama sunkiu gyvenimu JAV-se ir k. Teigiama, jog V. Krėvė-Mickevičius "galvojęs apie grįžimą į Lietuvą, tačiau jam tai nepavykę dėl amžiaus"... Kada velionis negali visų tokių teigimų paneigti, tai dabar jau ir jis norimas įjungti į bolševikinę propagandą. Minimosios prof. Krėvės laiško ištraukos tik parodo, kaip bolševikai stengiasi savo tikslams išnaudoti kiekvieną kritiškesnį ar neigiamą pasisakymą. Betgi iš lietuvių ne vieno stebimasi, kaip privatus Krėvės laiškas Pr. Skardžiui, savaime suprantama, skir tas jau tik ne viešai skelbti, galėjo patekti į komunistinę spaudą ("Laisvę", ir "Lit. ir Meną"), kuri jo citatomis pasinaudojo tik bolševikinei propagandai varyti, klastodama šio žymiojo rašytojo valią?

Nutarta įsteigti "memorialinį Salomėjos Nėries muziejų". Jis išsyk bus steigiamas Kaune — tose pačiose patalpose, kuriose yra ir P. Cvirkos muziejus. Vėliau, baigus Kauno HES statybą ir sutvarkius patį S. Nėries namelį, muziejaus ekspozicija numatoma perkelti į Palemoną. Šiuo metu renkama medžiaga.

Antanas Jaroševičius, vienas iš seniausiųjų Lietuvos dailininkų mirė 1956.VI.17 d. po ilgos ligos. Jis yra žymiai prisidėjęs prie realistinės dailės klaidos, o ypač pedagoginio darbo ir lietuvių liaudies meno tyrinėjimo bei rinkimo. Savo kūriniais yra vaizdavęs lietuviškosios gamtos grožį ir nuotaikas. Iš darbų žymesni "Baublys", "Prietema", "Darželis", "Pavasaris" ir kt. 1912 m. Lietuvių Dailės Draugija buvo išleidusi jo surinktą ir paruoštą "Lietuvių kryžių albumą". Paskiausiu metu buvo paruošęs spaudai "Lietuviškosios ornamentikos albumą". Viešą pareiškimą apie jo mirtį pasirašė, be kitų, dailininkai P. Aleksandravičius, P. Rimša, J. Šileika, A. Žmuidzinavičius ir kt.

Operos ir baleto teatre liepos 1 d. pastatyta nauja Vytauto Klovos opera "Pilėnai". Iš kitų Klovos darbų pažymimi jo Koncertas fortepionui ir orkestrui, simfoninė poema "Jūratė ir Kastytis", bet pats stambiausias jo kūrinys — ši 4 veiksmų 5 paveikslų herojinė opera. Operoje pasakojama apie legendinį liaudies dainose apdainuotą Pilėnų gynėją ir jų vadą Margį. Kas taikoma kryžiuočiams, teriojusiems Lietuvos žemę, tas kitų gali būti pritaikinta ir dabartiniams Lietuvos okupantams.

Paruošta pastatyti "nauja lietuvių nacionalinė opera "Pilėnai". Kompozitorius — V. Klova, libretas — J. Mackonio, pastatymui vadovauja režis. J. Gustaitis, dekoracijos — J. Jankaus.

Margis Vaistinė

408 RONCESVALLES AVE.

(kampas Howard Park Ave.)

Nuomojam vaikų svarstykles — $1.00 mėnesiui.
Metamorfoza kremas šlakams — $1.35 už 4 uncijas.
Trejos devynerios — $1.50 dėžutė. RICHTER ARBATA.
PERSIUNČIAM VAISTUS Į LIETUVĄ IR Į VISUS S.S.R.S. KRAŠTUS.
Skubiai paimame receptus iš namų ir pristatome vaistus veltui.
Skubiam pristatymui į namus

Telefonas LE. 5-1944

Jonas V. Margis, Phm. B.

Burlacoff's Furniture

619 QUEEN ST. W., TORONTO, ONT.
Telefonas EM. 8-6812

Savininkas — imigrantas iš Pabaltijo.

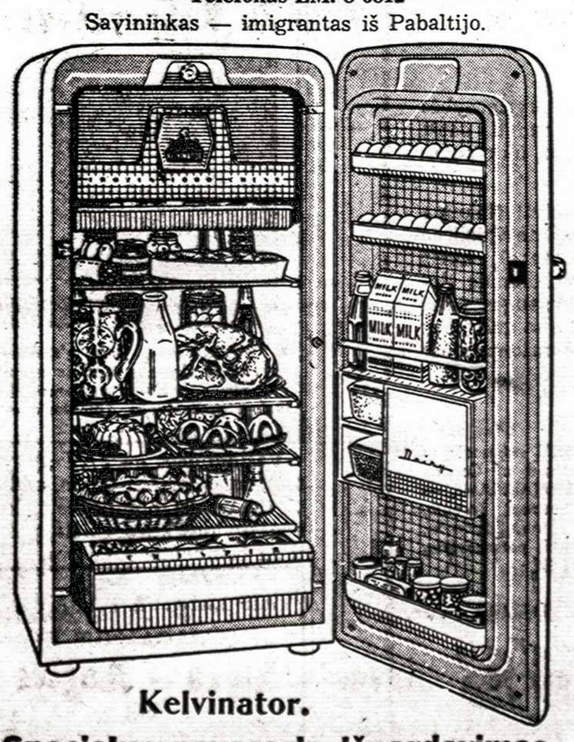

Kelvinator.

Specialus pavasario išpardavimas,
Žemiausios kainos,
Geros išsimokėjimo sąlygos.

GERIAUSIAS NAMO IR ĮSTAIGOS BALDŲ PASIRINKIMAS
Dideli ir maži šaldytuvai, skalbimo mašinos, elektrinės krosnys ir kiti elektros reikmenys.
RADIO IR TELEVIZIJOS APARATAI

HAMILTON Ont

Pirmoji Komunija įvyko liepos 15 d. Ją priėmė 14 mūsų kolonijos vaikučių Šia proga mažieji buvo išmokyti poterių lietuviškai. Po pamaldų parapijos salėje buvo jų arbatėlė kurios metu gražių linkėjimų pareiškė klebonas J. Mikšys ir Vilimienė.

Į Namų Fondą praėjusią savaitę įstojo kiekvienas įnešdamas po $100: Kanopa Povilas, Kaneva Juozas, Šešelgis Stasys ir Kazys ir Algis Trumpickai. J. Kaneva yra ankstyvesnės emigracijos lietuvis, jau trečias iš senųjų ateivių, prisidėjęs prie taip svarbių Lietuvių Namų įsigijimo pastangų.

Kiek jau dabar galima nujausti, Lietuvių Namai Hamiltone apjungs visus tautiečius, tapdami mūsų tautinės vienybės simboliu. Tad visi geros valios tautiečiai, galį išskirti iš savo santaupų vieną kitą šimtinę, prašomi neatidėliotį, bet tuojau skambinti kuriam nors NF v-bos nariui, kuris mielai nuvyks į namus plačiau išsikalbėti Tautos Namų klausimais.

K. Trumpickas yra vyresnio amžiaus, bet gali būti daugeliui mūsų šviesiu kelrodžiu tautinės kovos kelyje. Jis yra vienas tų aukotojų, kurie aukų lapuose įrašo sumą, reikalaujančią valios ir atsižadėjimo. Jo gražų ūkelį prie Hamiltono be atlyginimo naudoja skautai savo iškyloms. Namuose gražus lietuviškų knygų knygynėlis. Užsukęs šį kartą Liet. Namų reikalu, buvau ne tik labai maloniai priimtas, bet dar didesniam mano nustebimui išgirdau šį retą klausimą: "Pas mane neužeina aukų skautams. Turiu paskyręs penkinę, bet iki šiol dar niekas tuo reikalu, nesikreipė". Kaip daugelis žinome, jis yra užsirekomendavęs, kaip geras alyvinių krosnių specialistas. Paskutiniu laiku jis perėjo dirbti į amerikonišką Powermaster boilerių ir didžiųjų alyvinių elektroninių krosnių gamybos b-vę. Jos buvo išsiųstas į Kaliforniją dviejų savaičių kursams, kuriuos baigė liepos 1 d. gaudamas atitinkamą pažymėjimą.

Šiuo metu jis yra tos bendrovės atstovu visai Ontario provincijai. Pagrindinis K. Trumpicko darbas — įrengimai apšildymo krosnių bažnyčioms, mokykloms fabrikams, salėms ir šių krosnių prižiūrėtojų apmokymas. Šiais reikalais jis važinėja po visus Ontario miestus. Į jo specialybę įeina ir namų šaldymo įrengimai. Paskutinis K. Trumpicko šios rūšies darbas — šaldymo įrengimai kailių prekyboje "Swears and Wells", 22 King St. E.

K. Trumpickas savo darbu labai patenkintas ir linki visiems lietuviams, ypač jaunesnio amžiaus, neužsidaryti į fabrikus, bet pasukti į panašius darbus, kur galimybės, jo žodžiais tariant, yra tikrai didelės ir garantuotos.

Visiems šiems NF nariams v-ba taria didelę padėką ir tikisi bei laukia, kad jų keliais paseks visi Hamiltono ir apylinkių lietuviai.

Rinkliava skautams liepos 13 d. davė šiuos rezultatus:

G. Breichmanienė surinko $28, L. Valevičienė — 25, A. Tumaitis — 15, St. Bakšys — 14. Viso $82. 4 skautų rėmėjų k-to nariai dar neatsiskaitė, tad rinkliava tęsiama ir tikimasi ji duos gražių vaisių.

Skautų rėmėjų posėdis, liepos 13 d. pas L. Valevičienę praėjo darbingoje nuotaikoje. Svarstyta pinigų sukėlimo būdai ir nutarta:

1. Prašyti visus lietuvius rinkti senus laikraščius, žurnalus ir kartono dėžes, kurie bus kas mėnesį surenkami iš namų, o už juos gauti pinigai sunaudoti skautų veiklai plėsti. Šiam vajui vadovauti sutiko Ig. Varnas ir Z. Laugalys, kurie sudarys šios akcijos smulkų planą ir praves jo vykdymą.

2. Rugsėjo 7 d., penktadienį, suruošti Vokiečių naujoje salėje, 863 King St. E., pirmuosius rudens sezono šokius.

3. Nupirkti skautams dvi palapines — vieną mergaitėms ir vieną berniukams. Tam išleisti $100.

4. Elenos Bartkutės tėvams negalint sumokėti jos stovyklavimo išlaidų $15 paskirti iš Rėmėjų k-to kasos.

Liucijai Valevičienei už pakvietimą posėdžiui į savo puošnią ir jaukią pastogę ir už malonias vaišes Rėmėjų k-to nariai nuoširdžiai dėkoja.

Susižeidė. Berods liepos 12 d. Stelco fabrike buvo sužeistas Kochanka Domas, kuris išbuvęs 3 dienas ligoninėje, dabar gydosi namuose. Jam buvo prakirsti kojos raumenys ir tikimasi, kad greitu laiku jis vėl grįš į darbą.

Pp. Kochankai po 5 vedybinio gyvenimo metų susilaukė didelio šeimyninio džiaugsmo — pirmojo sūnaus. Jie yra vieni tų daugelio gerųjų hamiltoniečių, kurių širdys visada atviros geriems darbams. Šia proga mieliesiems Kochankams linkime ir ateityje kuo geriausio pasisekimo!

Liepos 13 d. sunkokai susirgo ir gydosi namuose žinoma mūsų kolonijos veikėja Genutė Breich manienė. Rašant šią žinutę, ligonės sveikata buvo žymiai pagerėjusi. Nors diagnozė nenustatyta, bet manoma, kad buvęs vidurių užkrėtimas ar apsinuodijimas.

Užsakymai alaus per L. Namų Fondą iki liepos 18 d. davė jam $25. Tuo reikalu prašome skambinti St. Bakšiui, JA. 9-4662.

Sk. St.

Mielam Tėveliui ir uošviui

KAZIUI JONIKUI mirus,

skaudaus liūdesio valandoje, DANUTĘ ir JURGĮ VIDŽIŪNUS, giliai užjaučia

Jonas Jonikas.

Fort William, Port Arthur, Ont.

Šiomis dienomis lankėsi iš Toronto Atlantic Export - Import Co. savininkas Kazys Motušis prekybos reikalais. Liepos 16 d. buvo atidarytas šios firmos skyrius. Naujaisiais radio aparatais ir muzikos kabinetais susidomėjimas didelis. Skyriui vadovauja ir kitas Fort William ir Port Arthur krautuves aptarnauja dipl. radijo inžinierius Boris, jaunas ir energingas prekybininkas. Be to, teko patirti, kad tiesioginiu firmos tarpininku pakviestas A. Jonaitis, žinomas mūsų apylinkės veikėjas.

Kanadiečių metinėje parodoje rugpiūčio 6-11 d. Fort William lietuvių apylinkė turės jau iš eilės 4-tą savo tautinių išdirbinių skyrių, kuriam eksponatus sutiko duoti A. Tamošaitienė iš Kingston, taut. audinių, o K. Motušis iš Toronto — gintaro, odos ir medžio išdirbinių.

Parodos metu bus galima įsigyti kaikurių parodoje išstatytų dalykų papigintomis kainomis.

Artimųjų apylinkių gyventojai prašomi taip pat savo tautiniais išdirbiniais laiku prisidėti ir tuo reikalu tartis su lietuvių parodos skyriaus vadovybe: dr. E. Jasevičiūte, Sanatorium, Fort William, Ont., p. Jonaitiene, 241 N. Syndicate Ave., Fort William, Ont. p. Drukteniene, p. Bružiene.

Dr. E. Jasevičiūtė dalyvavo plaučių ir krūtinės lastos ligų gydytojų specialistų, o vėliau Amerikos gydytojų Sąjungos suvažiavimuose Čikagoj.

Stela Giedraitytė susituokė su Donald Mi Kinnon. Vestuvėse buvo kviesta 500 žmonių. Jauniesiems palinkėta geriausios sekmė. Prieš vestuves jaunajai buvo suruošta daug showerių ir įteikta daug gražių ir vertingų dovanų.

Pp. Kaminskai susilaukė sūnaus. Sveikiname laiminguosius tėvus.

LONDON, Ont.

— Londono apylinkėje per kelis sykius ledai apnaikino tabako laukus, o liepos 13 d. audra kai kam net visai (iki 100%) sutrypė šių metų tabako derlių. Tiesa, tabakas nuo ledų buvo daugumoje apdraustas, bet juk apdraustas tik gelbėjimasis iš bėdos ir tatai negali duoti tokio gražaus pelno, kaip laimingai nuimtas derlius.

Šiose apylinkėse yra ir lietuvių tabako augintojų.

— Šiomis dienomis Londone šalia Delaware gatvės, mažas berniukas bekasinėdamas žemę, vos tik vienos pėdos gilumoje, iškasė žmogaus kaukuolę ir kitus kaulus. Aatitinkami miesto organai šią neįprastoje vietoje rastą iškaseną atidavė patyrinėti. Istorikas O. Miller nustatė, kad tai virš šimto metų žemėj išbuvę žmogaus griaučiai. Jis pažymėjo, kad 1854 m. Londone siautė cholera ir šioje vietoje, kur rasti griaučiai, buvęs puodžiaus iškasinėtas kiemas. Nuo choleros žmonės mirę masiškai ir gyvieji buvę taip išgąsdinti, kad mirusius laidoję tuoj, minėtame kieme, ir net nakčia. Vėliau, cholerai praėjus, apie 1860 m. R. katalikai savo artimuosius perkėlę į kapines, bet kiti, matyt, likę. Tad rastieji griaučiai yra siatusios choleros aukos likučiai.

— Liepos 28 d. Dorchesteryje — "Dreamland" londoniškiams ir apylinkės lietuviams bus smagi gegužinė. Gros gera kapela, veiks bufetas, bus įdomi loterija. Ruošia skautų rėmėjai. Pelnas skiriamas Džiamborės Fondui. Laukiama visų gausaus atsilankymo.

L. E-tas.

Vienintelė lietuviška ir didžiausia

nekilnojamo turto (Real Estate)
pirkimo - pardavimo įstaiga
Hamiltone

Steadman, Kronas, Valevičius

Limited

"The Centre of Real Estate"
366 MAIN ST. E.
Tel. JA. 8-8491

25 patyrę pardavėjai Jūsų patarnavimui.

Visais nekilnojamo turto reikalais kreipkitės į mūsų atstovus — lietuvius

p. P. ANTANAITĮ ir p. S. SAVICKĄ

Niagara Falls, Ont.

Didelis parengimas

Rugpiūčio 4 d. Wellande St. Stephen Hall 278 SLA kuopa rengia SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE 70 metų jubiliejaus minėjimą.

Parengime kviečiamos dalyvauti Toronto, Hamiltono, Buffalo ir kitos kaimyninės SLA kuopos ir visos lietuviškos organizacijos ir pavieniai asmenys.

Į minėjimą atvyksta iš Niujorko V. Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto narys J. Audėnas, kuris yra ir visų pavergtųjų tautų centro komiteto pirmininkas. Minėjime J. Audėnas padarys pranešimą visiems lietuviams šiuo laiku rūpimais klausimais.

Po programos, kuri žada būti įdomi, orkestrui "Aidas" linksminant bus šokiai ir kiti smagumai.

Pradžia 4 val. p.p. Programa punktualiai 5 v.

Niagarietis.

Calvert PASTABOS

Kanadiečiai sako "Good Guy"

(tariama gud gay)

"Good guy" vadinamas bendruomenėje mėgstamas vyras, pavadintas pagal Guy Fawkes, žinomą 16-to šimtmečio sąmokslininką. Pradžioj žodis "guy" buvo vartojamas išreikšti nevykusioj išvaizdai, kaip Fawkes iškamšai, kurią degindavo anglai. Šiandien žodis "guy" gali būti taikomas kiekvienam asmeniui blogam ar geram.

Calvert DEGTINĖS VARYKLOS,

Amherstburg, Ontario.

Lietuviai pasaulyje

JA VALSTYBĖS

Čikagos miesto taryba nutarė ištisą miesto kvartalą — Marquette Rd., Rockwell St., 68 St., Washtenaw Ave, 69 St. ir California Ave. — pavadinti Lithuanian Plaza. Šios "Lietuvių aikštės" atidarymas įvyko liepos 22 d., sekmadienį.

Dantų gydytojas A. J. Gussen-Gustainis, autorius išėjusios knygos "Dantys, jų priežiūra, sveikata ir grožis" gavo JAV ir sovietų valdžios leidimą aplankyti okupuotą Lietuvą.

VOKIETIJA

Vok. Kr. Tarybos rinkimai įvyks liepos 29 d. Bus renkama 15 narių. Kandidatų yra 46. Rinkimuose dalyvaus 53 bendruomenės apylinkės.

Jaunimo vasaros stovyklą PLB Vokietijos Krašto Valdyba ruošia rugpiūčio 15-26 d.d. Huettenfeldė Vasario 16 Gimnazijos patalpose. Kartu ruošiami visuomeniniai kursai (numatytas paskaitų ciklas įvairomis temomis). Kr. V. kviečia visą Europos lietuviškąjį jaunimą 16-25 m. amžiaus (25 m. nėra griežta riba, todėl ir vyresnio amžiaus bei turįs atitinkamą vidutinį išsilavinimą jaunimas pageidaujamas) šioje jaunimo stovykloje dalyvauti.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba yra parūpinusi šiai stovyklai reikalingų lėšų ir stovyklos dalyviams sudarys šias sąlygas:

a. nemokamą maistą ir nakvynę,

b. apmokės iki 75% kelionės išlaidų,

c. padengs vietoje ruošamų iškylų kelionės išlaidas,

d. išrašys vizoms gauti reikalingus pažymėjimus.

Registracija buvo vykdoma iki liepos 10 d.

Pabaltiečių studentų suvažiavimas įvyks nuo liepos 30 d. iki rugpiūčio 2 d. netoli Bonnos, Stadt Blankenberg (Sieg, Hotel — Korff). Suvažiavimo tema yra "Die Baltischen Staaten in Gegenwart und Zukunft".

Vasario 16 gimnazijos mokytojas S. Antanaitis dalyvavo pedagoginėse studijose Pedagoginėje Akademijoje Calwe. Studijos tęsėsi ištisą savaitę. Jas surengė Baden - Wuertembergo krašto Švietimo Ministerija. Dalyvavo virš 80 šio krašto gimnazijų mokytojų matematikų. Pranešimuose ir diskusijose buvo išsiaiškinta naujos matematikos mokslo programos, kurios bus po kiek laiko galutinai patvirtintos ir įvestos į mokyklas. Išsiaiškinta metodinės priemonės, kaip sumoderninti ir pagyveniti matematikos dėstymą gimnazijose. Buvo taipgi ir parodomųjų matematikos pamokų.

A.A. Tilindis Viktoras mirė 1956 m. gegužės 5 d., po sunkios plaučių ligos, būdamas 35 metų amžiaus. Velionis paliko žmoną ir dukrelę.

Kölne dr. jur. Ant. Žarskus su vokiečiu Grotrian yra įsteigęs eksporto importo bei vidaus prekybos firmą, prekiaujančią pirmiausia elektros reikmenimis, rašomosiomis mašinėlėmis, porceliano ir odos išdirbiniais. Firma pradėjo veikti dar tik šių metų balandžio mėnesį. Jos adresas Ebertplatz 11.

"Memeler Dampfboot" Klaipėdos krašto vokietininkų organas paskelbė pradėsiąs spausdinti paleisto iš rusų karo belaisvės Šilutės vokiečio W. Schwarcko straipsnių seriją "Už išlaisvinimo užkulisių". Jame būsią skelbiami aprašymai, kodėl taip greitai Lietuva sutikusi su "1939 m. kovo 22 d. įvykdytu Klaipėdos krašto grįžimu į Reichą"... ir išsivadavimu "iš lietuvių jungo"... Skelbiama, kad vokiečių užsienio reikalų ministerija tam reikalui pavedusi atitinkamus aktus, kurie ligi tol niekur nebuvęs paskelbti.

N. ZELANDIJA

N. Zelandijos krašto valdybos, rev. komisijos ir garbės teismo rinkimai pravesti korespondenciniu būdu. 1956.VI.13 naujoji valdyba taip pasiskirstė pareigomis: pirm. Č. Liutikas (tas pats — buvęs), vicepirm. A. Mitkevičius, kasininkas ir TF įgaliotinis V. Grigaliūnas, meno ir kultūros reikalams V. Procuta, sekretorius J. Paplauskas. Revizijos komisija: G. Balčiūnas, F. Jerošius, E. Makauskas. Garbės teismas: B. Kuzma, V. Skridulaitis, A. Senatorskis. N. Zelandijos LB krašto valdybos adresas toks: Č. Liutikas, 75 Burnley Tce Mt. Albert Auckland, New Zeland. Birželio įvykiams prisiminti Baltų klubas suruošė minėjimą su paskaitomis ir menine dalimi. Išdalinta propagandinės medžiagos, nušviečiant bolševikų žiaurumus. Kai D. Britanijoje lankėsi Sovietų vadai, Edenui buvo pasiųsta telegrama Bendruomenės krašto valdybos vardu, kad pareikalautų okupantus pasitraukti iš Lietuvos. Kitą telegramą pasiuntė Baltų klubas.

AUSTRALIJA

Austr. LB krašto taryhos suvažiavimas numatytas sušaukti gruodžio 28-30 d.d. Kadangi ligi šiol dar nėra baigti lietuvių namai, tai suvažiavimas šaukiamas Sydney mieste.

Pabėgėlių šeimos įteikė Australijos vyriausybei 300 žmonių sąrašą, kad ta išsirūpintų, jog visi būtų Sovietų išleisti atvykti pas juos. Tarp jų yra ir pabaltiečių.

ARGENTINA

Imigrantų komiteto suorganizuotose Buenos Aires mieste įvairių tautų eitynėse lietuviai pasirodė žymiai geriau net už didesnes tautas. Visų dėmesį kreipė einąs paskum vėliavas tautine juosta perjuostas ats. gen. T. Daukantas, prieš kurį buvo nešamas plakatas: "Lietuvoje 1941 m. komunistų kankintas gen. T. Daukantas, Lietuvos exministeris Argentinoje". Generolas stebėtojų buvo sveikinamas gausiais plojimais. Lietuviai su tautinėmis vėliavomis, tautiniais drabužiais ir kt. pasirodė ypač gražiai. Pirmą kartą buvo nešamas meniškas didelis Aušros Vartų paveikslas, papuoštas rūtomis, rožėmis ir lietuviškais audiniais. Po juo buvo užrašyta: "Gailestingoji Aušros Motina iš Vilniaus — Lietuvos". Išpuoštoje katedroje buvo laikomos iškilmingos šv. Mišios už imigrantus ir jų tėvynes, kurių daugelį yra pavergę komunistai.

JAU ATSIKANDO?

Pat okupacijos pradžioje į Lietuvą prigarmėjo rusų ne tik į augštesnes vietas, bei į partijos vadovus, bet net ir eiliniai darbininkai plaukė čia, nes Rusijoje visur viešpatavo baisus skurdas, o Lietuvoje dar tebebuvo neišplėštų gerybių, ūkis buvo dar ne visai sunaikintas. Dėl to po karo Lietuvoje liko daugelis karių, kurie demobilizuoti turėjo teisę pasirinkti gyvenamą vietą.

Tuo būdu mes matome daugybę rusų tiek kolchozų vadovų bei Mašinų Traktorių Stočių pareigūnų tarpe, tiek įvairiose įstaigose, tiek net fabrikų darbininkų tarpe. "Tiesos" korespondencijos bei pranešimai ir įvairių partijos ar vyriausybės pareigūnų kalbos pilnos rusiškų vardų.

Pastaruoju metu betgi pastebimas naujas reiškinys, kad dalis rusų iš Lietuvos išsinešdina. Matyti, Lietuvos gyvenimas taip nuskurdintas, kad jau nebėra prasmės čia ilgiau laikytis, kai visur matoma vietos gyventojų neapykanta atėjūnams. Dabar "Tiesa" nuolat skelbia pranešimus iš įvairių vietovių apie komjaunuolių "entuziastingus prašymus" juos pasiųsti į darbus ten, kur vykdomos didžiosios šeštojo penkmečio statybos. Protarpiais jų tarpe paminima ir viena kita lietuviška pavardė, bet daugiausia vis rusiškos. Taip pav. "Tiesos" Nr. 120, gegužės 25 d. paminimi du lietuviai: Kauno "Bituko" silikatinių plytų elektrikas A. Jakštas ir "Kasino" fabriko meistras A. Juozelskis, o rusų visa eilė: N. Šarapovas, N. Bulavskaja, V. Frodorovas, iš Panevėžio lietuvis vienas — Vyt. Sargūnas, tik grįžęs iš kariuomenės, o rusų 3 — Jegorova, Bystrova, Koželenko. Panaši proporcija ir visuose kituose pranešimuose.

O jie šaukiami: "Tegul suklesti neaprėpiamos Sibiro, Šiaurės Kazachstano ir Donbaso platybės"... Išvykstančių ruskelių lietuviai vargu ar žinoti...

-- Piemenėlis --

D. SIKK

Prieš mano akis vingiavo baltas kelias. Nors buvau pavargusi, stengiausi prieš sutemas pasiekti pusbrolio ūkį. Iš dešinės pusės stūksojo tamsus miškas. Aš vis pro petį pasižiūrėdavau į jo pusę. Laukai atrodė tušti, kažkur girdėjosi tik šuns lojimas. Atrodė, kad visos tėtės pasakotos pasakos vaikystėje dabar gyvai stovėjo mano mintyse. Ypač apie laumes ir raganas. Stengiausi apie jas negalvoti. Juk man jau buvo šešiolika metų, ir raganos nelabai turėjo mane gąsdinti... Pagaliau po keletos kilometrų, kai daugiau negalėjau matyti miško, sulėtinau žingsnį ir atsidusau iš džiaugsmo: toli slėnyje matėsi sidabrinė upės juosta.

"Labas vakaras," kažkas mane pasveikino. Aš krūptelėjus atsisukau. Mažo ūgio berniukas, su sutaršytais plaukais ir nudegusių veidu, stovėjo prieš mane kaip iš žemės išdygęs. Nelaukdamas atsakymo, jis pradėjo kalbėti: "Aš matau, kad tamsta esi viešnia, be abejo, mano šeimininko pusseserė. Aš tarnauju pas Lingų ir jis mane siuntė tamstos pasitikti". Su tais žodžiais paėmė portfelį ir pamojo ranka sakydamas: "Mes leisimės į kloną, bus arčiau". Tik tada aš supratau, kad jis turėjo tuo pačiu taku ir ateiti, nes jei būtų keliu ėjęs, būčiau jį iš tolo pamačiusi. Aš sekiau paskui jį ir galvojau, kad greitai valgysiu vakarienę. Buvau išalkusi. Mamos įdėtus užkandžius jau seniai suvalgiau traukinyje, pradėdama kelionę.

Netrukus pasiekėme upę ir atėjome prie tilto. Vieta atrodė svetima, nors esu čia buvusi keletą kartų dar maža būdama. Laikas bėga greit ir per septynis metus pamiršau anksčiau lankytas vietas.

Visą šeimyną radome susirinkusią virtuvėje: pusbrolį, jo žmoną minkančią tešlą kleckams ir jų tris vaikus. Piemenėlis padėjo mano portfelį ant suolo ir tyliai pasišalino. Prasidėjo kalbos. Ir pirmą vakarą besikalbėdami užtrukome iki vidurnakčio.

Sekantį rytą atsikėliau ir įslinkau į virtuvę. Alkis mane prižadino. Pusbrolio žmona jau dengė stalą pusryčiams. Užklausiau apie jų piemenėlį. Ji papasakojo, kad jis yra našlaitis, jau tris metus čia dirba. Geras vaikas, tik labai tylus ir ilgai reikia laukti, kol kokį žodelį pasakys. Vasarą jis karves gano, o žiemos metu mažus vaikus padaboja, namų ruošoj padeda. Neturi jis kur dėtis ir, kai pabaigs mokyklą, bus čia geras darbininkas. Mažo jis ūgio, bet jau trylikos metų. Esąs gana gabus, mėgstąs knygas skaityti. Kartą jis gavęs iš kažkur knygelę, tai taip užsiskaitė, kad karvės veik visas kaimynų avižas išbraidė... Kai pusbrolio žmona baigė pasakoti, man labai pagailo vargšo našlaičio.

Po pusryčių aš saugojau mažus šeimininko vaikus. Kadangi buvo saulėtas rytas, tai išėjome visi į saulę. Buvo tylu. Žmonės darbavosi laukuose. Iš kažkur atplaukė vėjelis ir atnešė kvapą šviežios duonos. Atėjus popiečiui aš su maža pintinėle leidausi į laukus, nešdama pietus piemenėliui. Pintinėlėje buvo bliūdelis rūgštaus pieno, gabalas ruginės duonos ir gabalėlis lašinių. Piemenėlis pamatė mane iš tolo ir plačiai nusišypsojo. Turbūt labai alkanas, pagalvojau. Karvės ramiai ganėsi. Jis pradėjo tyliai valgyti. Aš paklausiau jo vardo: "Petriuku mane vadina", atsakė jis su pilna burna. "Kai mano tėtė buvo gyvas, tai ir mes turėjome savo ūkelį. Aš ten ganiau savas karvesę Tik dvi turėjome, bet daug labai pieno duodavo. Dabar štai Lingus turi septynias, bet jos beveik duoda tiek pieno, kiek mūsų dvi". Pamačius, kad jo esama šį kartą šnekaus, nusprendžiau daugiau paklausinėti: "O kas tėtei nutiko?" — "Vieną rudenį jis ėmė kosėti ilgiau ir ilgiau. Iš ryto pasilikdavo lovoje, skųsdamasis nuovargiu. Mama ir daktarą atvežė ir vaistų pripirko,bet niekas nepadėjo. Tėtė labai sudžiūvo ir vis kosėjo. Daktaras pagaliau pasakė, kad tėtės dienos suskaitytos. Jis mirė prieš Kalėdas. Tą žiemą turėjau eiti į mokyklą, bet reikėjo mamai padėti. Tai nėjau, nors labai norėjau. Buvau tada aštuonių metų. Praslinko keletas mėnesių. Artinosi Velykos. Vieną rytą mama, atsikėlusi labai anksti, apsivilko savo sekmadieniniais rūbais ir pasakė kad eina pinigų skolintis. Aš nežinojau kur. Pasakė, kad gausianti pinigų ir mes galėsime karvę pirkti. Išėjo ir išėjo. Aš laukiau ir vis pro langą žiūrėjau. Ir sutemo ir vis mamos nebuvo. Ji grįžo labai vėlai vakare. Buvo labai sušalusi ir jos veidas atrodė degantis. Aš nubėgau pas kaimynus. Gerus labai kaimynus turėjome. Jie visuomet mamai padėdavo ir šį kartą mama buvo paguldyta į lovą. Kaimynai parvevžė daktarą dar prieš pietus, bet mama buvo tokia silpna, kad tik gulėjo toje pačioje vietoje ir negalėjo nei žodžio ištarti. Po poros dienų mirė. Žmonės kalbėjo, kad mama mirė plaučių uždegimu. Kaimynai surengė laidotuves ir labai daug žmonių mamą į kapus palydėjo. Aš likęs vienas verkiau. Nevalgiau nieko. Buvo ir mano teta atvažiavusi, bet aš ją pamatęs pasislėpiau. Vieną dieną atvažiavo tokia komisija, gražiai apsirengę ponai iš miesto ir pasakė, kad man reikia eiti gyventi pas gimines..."

Petriukas nutilo... Po valandėlės, pažiūrėjęs į bandos pusę, tarė: "Man reikia parnešti šakų šluotoms. Prižadėjau šeimininkei. Karvės ramiai laikosi, tai aš bėgsiu". Su tais žodžiais jis atsikėlė ir pasileido miškelio link ant savo mažų, suskirdusių kojelių.

Praslinko keletas dienų. Nemačiau Petriuko. Dienomis dabojau vaikus, o vakarais eidavau maudytis. Kartą grįžau iš upės ir ant staliuko radau padėtą didelį bukietą gėlių. Kai kurie žiedeliai buvo jau pavytę. Aš išrinkau šviežesnes ir pamerkiau. Tai Petriukas priskynė man jų. Gal jis norėjo atsilyginti man už tai, kad truputį su juo laukuose pakalbėjau.

Atėjus sekmadieniui aš išleidau pusbrolį su žmona į bažnyčią. Vaikams miegant, po pietų atsisėdau ant gonkų su knyga. Diena buvo graži. Aš jau norėjau pasiimti skarą ir susirangyti kur nors po obele, kai išgirdau žingsnius prieangyje. Tai buvo Petriukas grįžtąs iš ganyklų. Aš atsiminiau, kad reikia jam pietus paduoti. Jis pratarė: "Šiandien yra taip karšta, tai aš parvariau karves anksčiau". Kai jis pavalgė, aš jam pasiūliau pasėdėti ant gonkų, jei jis neis prigulti. Jis su mielu noru sutiko ir nedrąsiai atsisėdo ant suolo. Aš jo paklausiau, kaip jis atsidūrė čia, pas pusbrolį. Jis, atrodė, tik laukė progos tęsti savo trumpo gyvenimėlio istoriją ir apsižvalgęs aplinkui pradėjo: "Mama turėjo du brolius Amerikoje, bet niekas nežinojo jų adreso ir jie mamai labai retai rašydavo. Taip man reikėjo eiti gyventi pas tetą, tėtės seserį. Ten buvo daug pusbrolių ir pusseserių. Dėdė nusprendė, kad man reikia eiti kur nors duoną pelnytis. Mūsų ūkelis buvo parduotas kažkam, rodos iš varžytinių. Aš nedaug nusimanau apie tai, bet teko iš dėdės sužinoti, kad mano tėvai buvo daug pinigo skolingi, taip kad man nieko neliko ir kartą dėdė susitiko turguje Lingų, kuris ieškojo piemens ir taip čia jau esu trys metai. Negaliu skųstis, žiemą einu į mokyklą, vakarais šį tą šeimininkui padedu, daboju vaikus. Šeimininkė man labai gera, nors ir negavau sūrio per pereitas Jonines už karvių papuošimą..." Po tų žodžių jis vėl apsidairė: "Šeimininkas man sakė, kad jūs mieste gyvenate... ir į gimnaziją einate".

Paraudau kažkodėl, nes prisiminiau neparuoštus namų darbus daugelį kartų ir savo didelį tinginį, kai reikėdavo retkarčiais nosį į knygas įbesti, vargui prispyrus. Tačiau reikėjo Petriukui ką nors papasakoti, nes jo vaizduotė tokia alkana buvo. Karvės su žalia pieva nebuvo labai platus pasaulis. Papasakojau jam apie miestą, ką žmonės tenai veikia ir kaip sekmadieniais į bažnyčią eina. Taip pat paminėjau apie naują gimnazijos pastatą, mokytojus, pamokas ir knygas. Jis visą laiką labai atidžiai klausė ir pagaliau pratarė: "Man jau yra laikas eiti pas karves. Ačiū labai už visus pasakojimus, aš dabar apie tai galvosiu visą laiką ir gal kada vėl turėsiu progos su Tamsta pasikalbėti".

Po poros dienų išvažiavau į namus ir taip neteko vėl Petriuko sutikti. Išvažiavome anksti į stotį su pusbroliu, bet piemenėlis jau seniai buvo išginęs karves. Lynojo. Įsivaizdavau jį stovintį kus nors po krūmais ir švilpaujantį arba mėtantį akmenglius į balutes. Skurdžiai jaučiausi. Atrodė, kad Petriuko dalis padarą mano gyvenimą beprasmiu ir tuščiu. Besigiedrinantis dangus tolumoje šiek tiek išblašką mano mintis.

Barbora Švedaitė

PRO TAVO SOSTĄ...

Pro tavo augštą sostą
Praėjo šios žemės gražuolės karalaitės
Raudonos korėjietės, juodos negrės,
Ir tamsios europietės...

Tik tu nepastebėjai
Lietuvos palaukių rugiagėlių mergaitės,
Jos gintaro karolių ir mėlynų akių,
Tik pajutai tu ją,

Kai ašaros pabiro jos
Prie tavo kojų,
Kai josios kasos palietė tavo kelius,
Gelmėj akių jos,

Kai pamatei savo rytojų...
Tada tik pasakei tu —
Jai amžiną —
Myliu!...

SVETIMŲ LOPŲ MĖGĖJAI

Dažnokai tenka skaityti, lietuviškoje spaudoje, apie lietuvių kalbos senumą, ir kad jos, kaipo tokios visų tautų kalbininkai siekiasi, savo žinių kalbos srity pagilinimui. Skaitant tokius rašinius rodos, kad tas ar kitas lietuvis pakito lietuviškos kalbos gerbimo link: stengdamasis ją gerbt išlaikant kiek galima be svetimybių lietuviškai grynesnę. Deja, to nematyt. Visi rašėjai ir gerbiami rašeivos stengėsi kiek galima daugiau visai bereikalingų lopų dėt ant visai geros lietuviškos milinės. Tas daroma visų Lietuvos auklėtinių; nuo Smetonos iki kiemsargio, kuris irgi "ponus" seka.

Kaikuris prikiša kad girdi ir anglų kalba neišsiverčia be lopų, atseit be svetimybių. Toks "poniakas" parodęs savo išmanymą, nenorėdamas atskleidžia savo menką žinojimą, kad anglų kalba viena menkiausių, be svetimybių, iš kurių ji sudurstyta, visai negalėtų vadintis kalba; atėmus iš jos visas svetimybes: lotynų, graikų, skandinavų, germanų, ispanų, anglas su anglu tik rankų mostais ir veido maiva tegalėtų, jei iš viso — susikalbėt. Atimk iš lietuviškos kalbos visas svetimybes — lopus, lietuvis nepajus trūkumo, o lietuvio milinė be lopų pasirodys viena puikiausių! Kaip tik šito "mokyti" dipukai nenori matyt, mat, kaip parodysi savo mokslumą: koks pasirodysi "inteligentas" be svetimybių? Ot kas verčia visokius nevalaikas svetimybėmis kaišytis. Na ir lopo lietuvio milinę: aktualijom, genocidais, moderniais, ansambliais, kombinacijom, citatėm, licenzijom, opinijom, atakom, gestais-žestais, izoliacijom, imigrantais, teorijom, normaliom, klimatais, ambicijom, kapituliacijom, ir kitokiais lopais, kokių mato anglų ar prancūzų "uniformose". Kad taip lopyta lietuvio milinė, nebežymu, kas ji per danga; lietuvio gudo burlioko lenko ar maskoliaus "odežda", jiem visai nemotais, jiem rodos, kad jie dabina, ar bent tobulina, bendriniais lopais kalbą.

Dar to negana, ve Tėviškės Žiburiuose, vienas, turįs net gydėjo laipsnį, dar gaspadorių įveda į lietuvių raštiją, o ir kalbą. Po to aišku seka: utarnikas, sereda, četvergas, petnyčia, nedėle, sudas, volastis, učitelis, pišorius, ir visos slavybės kurių dėka tikrų tėvynainių nusikratyta. O šios dienos lopočiam visokis lopas geras kraut ant lietuvio milinės — rudas, raudonas, geltonas, mėlynas, žalias ar juodas, nes pagal jų suoprotį, per bendrinius akinius žiūrint, atrodo gražu.

Taigi, kas ten suvoks jų "mokslą", jų protas veikia kitaip; kad ir bezdžioniškai bi tik kitoniškai; o jūs, pilkoji liaudis, viską primkite, skaitykite, ir kas svarbiausia — tylėkite "daktaras" ar "propesorius" rašo, o jei mano mintis, žodžiai netinka — to hell with you, taip apsvaigę sako, apsvaigę išdidumo, pasigyrimo liga, prastai kalbant manija, t.y. dipukiškai tariant.

Rodos asmenys kiek prasitrynę, paprusę, vienas kitas vargais negalais laipsnius įsigiję; girdį nevieną kalbant neva su meile apie Lietuvą ir taroj sielojantis lietuvybės išlaikymu, bet kalba — apsergėk Praamžiau — rodos, kad jie ją nori velnias žino kuo bepadaryt, kad tik atitolint nuo lietuviškumo, nuo senovės; tikruosius lietuviškus žodžius, laiko pasenusius nebetinkamus. Nemato tie nelaimingi vargšai, kad tokiu būdu niekina visą lietuvišką kalbą...

Dar kiti; iš te sau nelietuviško įvardo colis ėmė vartoti grynai angliška inčas (inch), kaduginę pavadino džinu. Senieji lietuviai tiesa daug anglybių kasdienėje kalboje vartojo, tik jie sakė kiek trumpiau-patogiau: džinė, viskė, o ne džinas, ar viskas. Arba vėl: kalidžius; jei kolidžius tai ir dželografija, Džinavaitė, Virdžinija, dželometrija, džimnazija; jei geri grekų įvardai: akademija, gimnazija, universitetas, tai kuo blogesnis įvarda kolegija?

Ir kuo mūsų sena žodžiais turtinga kalba beliks už 70-90 metų, jei bezdžioniškai apsvaigę, taip be atodairos ją darkys?

Apsergėk Praamžiau!

Anis Rūkas.

Redakcijai prisiųsta

Regni Poloniae et Ducatus Lithuaniae, Voliniae, Podoliae, Vcraniae, Prussiae, Livoniae et Curlandiae descriptio emendata per F. de Vit. Amstelodami.

Žemėlapio leidėjo perspausdinamo žemėlapio viršuje užrašyta: Lithuania in XV and XVI centuries.

Reproduced by Rand Mc Nally & Co, Chicago, Illinois, March 1956. Distributed by Vincent M. Stulpinas, 839 W 33rd St., Chicago, Ill.

Žibintas, religinės kultūros žurnalas Nr. 4 (10), 1956; leidžia DB Lietuvių Kat. Bendruomenė, red. kun. J. Kuzmickis, 97-136 psl. Žurnalo adresas: 21, Ann Place, Bradford 5, Yorks, England. Prenumerata 10 šilingų arba $2.

Mūsų Vytis, 1956 liepa-rugpiūtis, 147-190 psl.

Iš kultūros ir knygų pasaulio

Nauja Rašytojų Dr-jos valdyba narių išrinkta ateinantiems dvejiems metams pasiskirstė pareigomis: pirm. Benys Babrauskas, vicepirm. Povilas Gaučys, sekr. Aloyzas Baronas, iždi. Sofija Tomarienė, vald. narys Vincas Ramonas. Kandidatai: Kleofas Jurgelionis ir Albinas Valentinas. LRD adresas: 1436 so. 50 Ave., Cicero, Ill.

Nauji Rašytojų Dr-jos nariai pagal LRD įstatus nauji LRD nariai priimami visuotinio LRD narių susirinkimo. Paskutiniame susirinkime Kultūros Kongreso metu priimti keturi nauji nariai: Leonardas Andriekus, Aldona Irena Nasvytytė, Kostas Ostrauskas ir Birutė Pūkelevičiūtė.

Rašytojų suvažiavimo rezoliucijos

Visuotinis rašytojų susirinkimas pirmajame lietuvių Kultūros Kongrese Čikagoje 1956.VI. 30 priėmė šiuos nutarimus:

1. Rašytojams —
išlaikyti lietuvių literatūros tęstinumą plečiant jos akiratį, gilinant turinį ir puoselėjant savitą tautinį-etninį pradą;

2. skaitytojams —
pamėgti savąją literatūrą, kur sukaupta kūrybinė lietuvių dvasia ir išryškinti dvasiniai tautos bruožai; palaikyti lietuvišką knygą, kuri ugdo tautinę sąmonę, kartu kelia tautinį vertumą pasaulinėje tautų šeimoje.

Kultūros kongreso metu įsisteigė Lietuvos Scenos darbuotojų Sąjunga. Valdybą sudaro: Valiukas, Sprindys, Pilka, Velbasis ir Kutkus.

Alg. Landsbergis, laimėjęs anais metais "Draugo" romano premiją yra paruošęs novelių rinkinį, kurį išleis Nidos leidykla Anglijoje.

Muzikas Ant. Skridulis, gilinęs studijas Romoje, grįžo į Čikagą.

Tėvynės Mylėtojų Draugija mini savo gyvavimo 60 metų sukaktį. Ji įsteigta 1896 m. ir daugiausia pasižymėjo leisdama knygas. Dabartiniu draugijos pirmininku yra "Sandaros" redaktorius M. Vaidyla, vicepirm. yra J. Pivaronas ir A. Januškevičienė, sekr. M. Kasparaitis, sekr. padėj. P. Petrušaitis, iždin. P. Grybienė, iždo globėjai dr. A. Zimantas ir J. Tumavičienė. Draugijos suvažiavimas įvyko neseniai Detroite, bet centras yra Čikagoje.

Žurn. Juozas Pronskus literatūroje pažįstamas Aklasmatė vardu, dabar gyvenąs šiaurinėje Kanadoje, žada persikelti gyventi į Čikagą.

Lietuvos žemėlapis jau išėjo iš spaudos ir siuntinėjamas užsisakiusiems.

Žemėlapis išleistas 9 spalvom, dviejų formų: sulankstomas, knygelės pavidalo, $3.50, ir sieninis, specialaus popierio, suvyniotas į vamzdelį, $4.50, su persiuntimu $5.

Žemėlapio reikalu kreiptis į Lietuvių Enciklopedijos administraciją, 265 C Street, South Boston 27, Mass, į LE platintojus ir Lietuviškų knygų pardavėjus.

Am. L.B. Clevelando apyl. valdyba nutarė paskelbti dramos kūrinių konkursą. Kūriniam turėsią būti taikomos tik sceniškumo ir meniškumo sąlygos. Apimtis — kad pastatymas teatre užtruktų bent pusantros valandos.

Dail. V. K. Jonynas jau kuris laikas daro vitražus dviem naujom lietuvių bažnyčiom. Marquette Parko, Chicagoje, bažnyčiai daro 4 madonas prezbiterijos langams. St. Louis, Mo., bažnyčiai šiuo metu baigia 12 madonų. Iš jų 6 lietuviškos 6 tarptautinės. Ši bažnyčia turės ir daugiau vitražų. Dail. V. K. Jonynas pagamino projektus ir juos pats vienoje vitražų dirbtuvėje New Yorke išpildo.

Žurnalistas Simas Miglinas ruošia knygą apie gyvenimo sąlygas bolševikų pavergtoje Lietuvoje. Taip pat pateikiami duomenys apie lietuvius Sovietų Sąjungos priverčiamojo darbo stovyklose. Veikalas iš spaudos išeis šiais metais.

Žurnal. St. Butkus baigia ruošti spaudai savo atsiminimus iš nepriklausomybės kovų "Vyrai Gedimino kalne".

Mažlietuvių organas "Keleivis" Nr. 7 pradės dėti eilę straipsnių apie "Deutsch-Litauische Gesellschaft", kuri buvo 1917 m. įsteigta Berlyne. Jos didžiausi iniciatoriai buvo dr. V. Gaigalaitis, vėliau tapęs Reicho finansų ministeriu Erzbergeris, baronas von der Ropp ir kt. Yra išlikę dokumentai, kuriais tuometinė draugijos vadovybė pasikeitė su Lietuvos Tarybos pirmininku A. Smetona, Žemaičių vyskupu P. Karevičium ir kt.

Per Vokietijos radio stotį Miunchene liepos 3 d. buvo skaitoma vokiečio prof. buvo Vyt. D. Universiteto dr. V. Jungfer paskaita "Lietuvių kultūra". Tai ta pati lietuviams labai palanki paskaita, tik šiek tiek sutrumpinta, kurią prof. dr. Jungfer skaitė š.m. Vasario 16 minėjime Miunchene, dalyvaujant ir daugeliui svetimtaučių.

Heidelbergo ord. prof. Caselmann sutarė su Vasario 16 gimnazijos vadovybe aplankyti lietuvių gimnaziją su visu savo vyresniuoju pedagoginiu seminaru. Prof. Castlmann domisi Vasario 16 gimnazijos dėstymo metodais, mokymo medžiagos paskirstymu ir perdavimu mokiniams ir studijų tikslu su savo studentais aplankys gimnaziją.

"Civic Holiday"

(Rugpiūčio 6 dieną, 1956 m.)

"Civic Holiday" įvesta aldermano Sheard pasiūlymu 1869 m. Toronte. Jis motyvavo tuo, kad Toronto piliečiai turėtų gauti vieną dieną atostogų pasidžiaugti vasara. Pirmoji "Civic Holiday" buvo švenčiama 1869 metais rugpiūčio 18 d. trečiadienį. Taip dauguma balsų ji buvo nutarta švęsti ir toliau.

185 m. Toronto miesto burmistras paprašė, kad "Civic Holiday" būtų pripažinta šventė visam laikui, t.y. švęsti rugpiūčio pirmą pirmadienį kasmet. Taip ši diena švenčiama iki šiol.

Kiti miestai ir provincijos palaipsniui įvedė šią šventę ir švenčia ją kasmet. Tačiau tai nėra švenčiama kiekvienoje Kanados vietovėje.

Mes primename, kad šių metų rugpiūčio 6 išpuola "Civic Holiday" — ilgas savaitgalis, kurio metu turėsite progos vykti į piknikus, žuvauti, keliauti ar kitaip naudotis vasaros malonumais.

Kur jūs bevyksite ir ką beveiksite, mes tikimės, kad puikiai išnaudosite "Civic Holiday" šventę.

Vietą šiam priminimui, pasitarnaudama visuomenei, aukoja

Labatt's BREWERS SINCE 1828

JOHN LABATT LIMITED

Garantuoti siuntiniai į Sovietų Rusiją ir užimtus kraštus

Mes siunčiame tiesiai iš mūsų sandėlių Kanadoje arba Anglijoje. Nauji ir vartoti dalykai: medicinos dalykai, batai, maistas, saldainiai ir kt. dalykai.

Atvykite asmeniškai į mūsų sandėlį ar prašykite mūsų kainoraščio paštu.

Būsite patenkinti mūsų tarnyba 100%.

YANA FABRICS

698 QUEEN ST. W., TORONTO
Telefonas EM. 8-9527.

Vienintelė firma, siunčianti siuntinius iš Kanados. Didžiausias prekių pasirinkimas.

LATVIŲ GĖLIŲ KRAUTUVĖ
802 BATHURST ST. (kampas Bloor)
Telefonas LE. 3-3884.
PAS MUS PUIKIAUSIOS GĖLĖS...
★ Puokštės nuotakoms bei įvairioms kitoms progoms — europietiškame ir kanadiškame stiliuje.
★ Įvairiausių rūšių skintos gėlės bei vazonai su gėlėmis.
★ Mes turime gintaro irkitokių išdirbinių dovanoms.
Kalbame taip pat vokiškai ir rusiškai.

LOTUS

VIENYBĖJE — GALYBĖ!

Taupyk savo Kredito Kooperatyve "PARAMA"

INDĖLIAI APDRAUSTI. AUGŠTOS PALŪKANOS.

Darbo valandos:

Pirmadieniais, antradieniais, tsečiadieniais ir penktadieniais nuo 10 iki 12 val. prieš piet ir nuo 7 iki 9 val. vakare. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 val. po pietų.

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai, 235 Ossington Ave., Toronto, Ont. - Telefonas LE. 3-3027.

Dėmesio klubų nariams!

Medžiotojai — stovyklautojai — žvejai — sportininkai! Visus maloniai kviečiame atsilankyti į HALLAM'S krautuvę 621 Yonge St. Kiekvieną pirmadienį nuo 7 iki 9 val. vak. Tai skiriama specialiai klubų nariams, nenariai neįleidžiami. Taikomos specialios nuolaidos! Atsilankykite, nėra jokių įsipareigojimų pirkti. Jūsų klubo nario pažymėjimas galioja kaip įėjimo bilietas.

Klubų sekretoriai smulkesnių informac. gali gauti pas Mr. John, tel WA.3-2769.

HALLAM SPORTING GOODS LIMITED

621 YONGE STREET /3 blokai į pietus nuo Bloor/

Krosnys - Gazai - Alyva - Anglys

CONVERSION BURNERS — gazo ir alyvos. VANDENS TANKAI — gazo ar elektros. Šaldytojai (air conditioners) vasarai ir žiemai. Krosnys "Gurney" — gazo ar elektros. Šaldytuvai — gazo ar elektros. **Visų rūšių remonto darbai.**

ROSE HEATING — TINSMITH CO.

844 Broadview Ave. Krautuvė — 723 Gerrard St. E.

Savininkai ZALECKIAI

Telefonas HA. 1623.

Pas mus pigesnės kainos ir didelis pasirinkimas.

JOINT REALTY LTD.
899 BLOOR ST. W. - TEL. LE. 4-6381
Turime daug įvairiose vietose namų pasirinkimui tik kreipkitės ir gausite pilnas informacijas.
Tvarkome visus morgičių reikalus.

A. MORKIS
REAL ESTATE & BUSINESS BROKER
priklausąs Toronto Real Estate Board & National Assoc. of Real Estate Boards.
1077 BLOOR ST. W. — TELEF. LE. 4-8450
VISADA:
PARŪPINA PASKOLAS TIK 6%. Geriausiai sutvarko morgičius perkant ar parduodant nuosavybes. Didelis pasirinkimas namų ir biznių su įvairiais įmokėjimais visame mieste. Prieš perkant ar parduodant nuosavybes malonėkite pasitarti su mūsų firma arba skambinkite agentams:
V. MORKIS, tel. LE. 4-8459. B. BUDREIKA, tel. LE. 4-8459
F. JONYNAS, tel. EM. 4-9641, arba LE. 4-8459.

Restoranas "RŪTA"
994 DUNDAS ST. W.
Naujai atidarytas ir naujai įrengtas. Valgiai gaminami prityrusių virėjų. Atidarytas nuo 6.30 val. ryto iki 10.30 val. vak. Visi maloniai kviečiami atsilankyti.
Savininkai: V., H., J. IVANAUSKAI

ŽUKLAVIMO
ir įvairius kitus
SPORTO REIKMENIS
su atitinkamomis nuolaidomis
gausite tik

J. BERŽINSKAS
1212 DUNDAS ST. W. - TORONTO - TELEF. LE. 2-9547
Čia pat galima užsisakyti laivams motorus bei įvairius medžioklinius šautuvus.

ŠVARA – GYVENIMO PAGRINDAS!!!
Valymas rūbų naujausiais metodais išsaugo jūsų rūbus.
City Cleaners
Garantuotas saugojimas.
Mokama atsiimant.
Garantuojame.
Pasiimame ir pristatome.
Specialybė: cheminis valymas įvairių užuolaidų.
Atsiminkite, kad vasariniai rūbai netinkamai laikomi sugenda. Mūsų sandėliuose jūsų vasariniai rūbai bus rūpestingai saugomi. Kai darysite rudeninį apsitvarkymą, valyti viską duokite žinomai firmai:
CITY CLEANERS
138-46 CLAREMONT STR. — TELEF. EM. 8-4557
30 metų valymo patyrimas

Lietuvio elektros ir apšildymo kompanija
DĖDA NAUJAS APŠILDYMO KROSNIS:
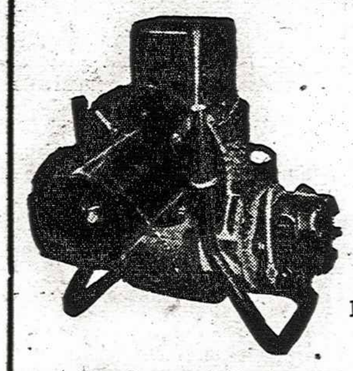
* Vandens ir oru apšildymo,
* Paprastas ar "Air Conditionning",
* Perstato apšildymą iš anglių į alyvą.
* Taip pat atlieka įvairiausius elektros instaliacijos darbus.

Pigiausios kainos.
Darbas atliekamas gerai ir sąžiningai.
Išsimokėjimo sąlygos — 24 mėn.
Techniški patarimai veltui.
Smitas Electric and Heating Co
71 BEATY AVE., TORONTO - Tel. LE. 4-8719.

J. J. ELLIS
REAL ESTATE LTD.
1072 Bloor St. W. - Telefonas LE. 1-2471
Perkant ar parduodant betkokią nekilnojamą nuosavybę, paskambinkite į šią lietuviams gerai žinomą firmą. Sukeliami morgičiai bei sudaromos paskolos labai mažu procentu. Turime didelį pasirinkimą namų, biznių, farmų, sklypų ir tt. visuose Toronto rajonuose.

CONCORD AVE. - BLOOR,
$1.500 įmokėti, 6 gražių neperein. kamb. namas, naujas šildymas, didelė moderni virtuvė, geros kietmedžio grindys, didelis kiemas, garažas. Geros mokėjimo sąlygos.
EVELYN AVE. - ANNETTE,
$3.000 įmokėti, 6 gražių kamb., tikro ir gero mūro namas, alyvos šildymas — nauja krosnis. Moderni virtuvė, švarus iš lauko ir vidaus, gražus kiemas, garažas.
JANE - ANNETTE,
$3.000 įmokėti, 6 didelių kamb., rupuotų plytų naujos statybos namas, naujas "air condition" šildymas, moderni virtuvė, geros kietmedžio grindys, švarus, augštas rūsys, gražus kiemas, garažas.
INDIAN GROVE - HIGH PARK,
$13.000 pilna kaina, 6 kamb., presuotų šviesių plytų, gero mūro namas, švarus iš lauko ir vidaus, didelis gražus kiemas, garažas su plačiu įvažiavimu iš gatvės.
GEOFFREY ST. - INDIAN RD.,
$5.000 įmokėti, 10 didelių kamb., kvadratinio plano, visai atskiras, gero mūro namas, vandens - alyvos šildymas, 2 mod. virtuvės, 2 po 3 gabalus vonios, gražus kiemas, vieta garažui.
WESTMINSTER AVE. - HIGH PARK,
$7.000 įmokėti, 14 gražių kamb., visai atskiras, gero mūro, labai pelningas namas, vandens - alyvos šildymas, 5 gražios virtuvės, 3 tualetai, švarus, gražus didelis kiemas, mūrinis garažas.
P. MALIŠAUSKAS
Biznio telef.: LE. 1-2471,
Buto telef.: LE. 3-7425.

HAVELOCK ST.,
$2.000 įmokėti, 11 kambarių, atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, 2 vonios, 4 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, kietmedžio grindys, švarus viduje, garažas su gražiu kiemu, geros išsimokėjimo sąlygos.
GLADSTONE - BLOOR,
$3.000 įmokėti, 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, alyva šildomas, moderni virtuvė, garažas, labai gražus — didelis kiemas, netoli parko, viena skola likučiui, labai skubus pardavimas, šeimininkas išvyksta.
EVELYN AVE.,
$4.000 įmokėti, 8 kambarių, atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, 2 virtuvės, 2 vonios, vandeniu alyva šildomas, garažas, didelis kiemas.
HAVELOCK,
$4.500 įmokėti, 8 kambarių, mūrinis namas, karštu vandeniu šildomas, moderni virtuvė, kietmedžio grindys, gražus — didelis kiemas, garažas.
GEOFFREY - RONCESVALLES,
$6.000 įmokėti, 9 kambarių, atskiras mūrinis namas, kvadratinis planas, 2 virtuvės, vandeniu alyva šildomas, didelis kiemas, viena skola likučiui.
JANE - BLOOR,
$6.000 įmokėti, 7 kambarių per du augštus, atskiras, mūrinis namas, kvadratinis planas, vandeniu alyva šildomas, garažas su privačiu įvažiavimu.
P. KERBERIS
Biznio telef.: LE. 1-2471,
Buto tel.: LE. 5-1584.

SPORTAS

Sunkumai Toronto futbole

Čia futbolas veikia lygų sistema vyriausio organo (Toronto & District Football Ass.) Toronto ir distrikto futbolo sąjungos žinioje. Prieš dvi savaites augščiausia lyga (National League) nepaklausė valdomojo organo sprendimo — prašymo neruošti rungtynių gastroliuojančių anglų komandų rungtynių dienomis. Už tai ta lyga buvo nubausta $500. Ji betgi atsisakė baudą sumokėti ir pranešė išstojanti iš sąjungos jurisdikcinės apimties. Toronto sąjunga šią lygą diskvalifikavo paskelbdama be teise (outlaw). Taip pat uždraudė Toronto sąjungos žinioje esantiems futbolo teisėjams eiti pareigas lygos rungtynėse. Tik du teisėjai nepaklausė. Sąjunga daro visokius galimus sunkumus ne tik lygai bei atskirom komandom, bet ir pavieniams žaidėjams. Jei jie nepaklausys sąjungos spaudimo, bus beteisiai (outlaws). Dalis, kaip girdima, žada išstoti iš lygos ir pereiti į kitas teisėtas lygas kaip Metro ir Can-Can lygas. Kuo tas ginčas baigsis, dar nežinia, tačiau aišku kad tas lygas žaidėjai nebegalės reprezentuoti-dalyvauti nei Toronto, nei Ontario, nei Kanados rinktinėse. Tai, žinoma, bus didelis smūgis Ontario ir Kanados futbolo lygiui.

Maskvos "Lokomotyvas" Toronte

Kanados valdžia davė sutikimą 18-kai rusų žaidėjų atvažiuoti rungtynėms, prie jų, žinoma, ir būriui "angelų sargų". Rugpjūčio 6 d. jie žais Montrealy, rugpjūčio 18 — Toronte su Kanados rinktine. Atrodo, Kanados rinktinė bus gana silpnos sudėties, nes dėl National lygos diskvalifikavimo nežinia ar keli žaidėjai galės už rinktinę žaisti. Atrodo, tik tie, kurie laiku išstojo iš nubaustosios lygos ir perėjo į kitas.

Boksas Toronte

Tai bus bene vienos pirmųjų tokio masto bokso rungtynių Kanadoje, kur bus išspręstas laisvas sunkaus svorio bokso titulas. Kaip žinoma, nenugalėtasis R. Marciano pats pasitraukė iš ringo. Rungtynės įvyks liepos 25 d. Maple Leaf Gardens tarp Archie Moore ir James J. Parker.

Liet. apmąstymai

(Atkelta iš 3 psl.)

Žemvaldyba tradiciniai buvo sukoncentruota saujelėje rankų, ūkininkai reikalavo žemės ir jos gavo, tačiau daugeliu atvejų nesugebėjo pagamint tiek, kiek stambieji žemvaldžiai, negalėdami pasinaudoti produkcijos mašinomis. Visos Pabaltijo valstybės turėjo stiprias mažumas, kurios ardė krašto vienybę ir neleido vesti aiškios užsienio politikos. Tokioj Lenkijoj trečdalis gyventojų nebuvo lenkai; Lietuvoj — šeštadalis; Latvijoj — penktadalis; Estijoj — aštuntadalis. Šios geografinės, ūkinės ir tautinės problemos žlugdė Pabaltijo demokratiją, kuri prieš 1918 m. neturėjo jokio patyrimo. Išspręsti taip sunkius klausimus negalėjo jokia vyriausybė. Matydamos, kad demokratinės vyriausybės nepajėgia , Pabaltijo tautos metėsi į autokratinį valdymosi būdą. Dešiniųjų diktatūra Lietuvoje atsirado 1923 m. (?), ją 1926 metais pasekė Lenkijoje Pilsudskis palikdamas šitokį valdymąsi iki sekančio karo: Latvija ir Estija pasekė pirmųjų pavyzdžiu 1934 metais. Antrasis Pasaulinis Karas sugrąžino tris Pabaltijo valstybes Rusijai..."

Neteko pastebėti jokių pastangų kiekvienais metais pasidančius veikalus recenzuoti "lietuviškuose angliškuose leidiniuose", nei iš vis, kad koks veiksnys būtų pavedęs savo padaliniams juos sekti ir kritikuoti. **Alm.**

APSINUODIJUSI JAV AMBASADORĖ

JAV ambasadorė Boothe Luce ilgesnį laiką sirgo 1954 m. ir antrąkart šiemet. Kurį laiką atostogavo JAV ir netrukus grįš Italijon eiti pareigų. Ištyrus paaiškėjo, kad amabasadorė buvo apsinuodijusi aršeniku. Jos kambariai Villa Taverna Romoj, pasirodo, buvo išdažyti dažais su aršeniko priemaišom. Rytais ji gerdavusi kavą miegamajame kambaryje ir nuo lubų smulkios aršeniko dalelės patekdavusios į maistą. Dabar tie kambariai perdažyti.

Sulaikomi laiškai iš Lenkijos

Niujorkas (LAIC). — Polish - American Journal, birželio 9 d. rašo, kad JAV valdžia sulaikė apie 25.000 laiškų amerikiečiams atsiųstų iš Lenkijos. Tais laiškais Amerikoje gyveną lenkai viliojami grįžti į Lenkiją.

Laiškai turi būti patikrinti ekspertų, kurie nustatys ar jų turinys neprieštarauja Amerikos įstatymams.

AR VERTA?
$2.25 į metus, kad užlaikius gražius plaukus. Mėgink NEW ERA 40 metų sekmingai vartojamas. Siųskite $2.25 už 8 oz. bonką.
F. BITAUTAS
302 S. Pearl St., Denver, Colo., USA

Vasarvietė "MERCURY LODGE"
LAIVELIAI ● KABINOS ● KAMBARIAI
109 Orchard Beach randasi rytinėj Lake Simcoe pusėj, 1 mylia į šiaurę nuo Keswick, Ont. Autobusai privažiuoja prie vietos.
Sav. L. P. Krilavičiai. Telefonas: Rochers Point 184M.

HOTELIS CHATHAM RAJONE
$35.000 įmokėti, 24.789 galionai, ir 24 išn. kamb., duodą $7.000 į metus, plius maža, bet daug pelno duodanti valgykla. Mūrinis pastatas, pilnai įrengtas. Randasi judriame mieste, farmų rentre prie No. 2 kelio. Apžiūrėkite šį pelningą biznį prieš pirkdami. pilna kaina tik $120.000.
Mr. BOB NEIMANAS
lietuvis, kalba lietuviškai.
JOHN R. MARCH CO. LTD.
1139 Bay St., Toronto. Tel. WA. 3-0933

Į LIETUVĄ, RUSIJĄ ir SIBIRĄ!
MEDŽIAGOS — MAISTAS — VAISTAI. Oro paštu pristatoma per 2-3 savaites. 100% garantuota. Visas muitas apmokamas vietoje.
JANIQUE TRADING CO.
835 Queen St. W., Toronto, Ont. - Telefonas EM. 4-4025
SKYRIAI: WINNIPEG, Man., 677 Main St. Telefonas 927695.
HAMILTON, ONT., 652A Barton St. Telefonas LI. 5-0264.
ST. CATHARINES, Ont., 198 King St., Tel. MU. 2-6796.
EDMONTON, Alta., 10649 — 97th St. Tel. No. 23839.
WINDSOR, Ont. 439 Mercer St., Tel. CL. 6-3866.
ir JAV: Buffallo, N.Y., Chicago, Ill., Cleveland, Ohio, Minneapolis, Minn., Newark, N.J., New York, N.Y., Philadelphio, Pa., Pittsburgh, Pa. ir kitur.

O KARUI RUOŠIAMASI?

(Atkelta iš 2 psl.)

stiprinti raud. armijos pajėgumą. Maršalas Timošenko toliau iškėlė reikalą ir civilinius gyventojus paruošti kariškai, kad, prireikus, galėtų ateiti kariams į pagalbą ginti savąjį kraštą.

Panašius pareiškimus yra padarę maršalas Čuikovas Kijeve ir marš. Žukovas Maskvoje. kviesdami sovietinius piliečius, "budėti ir nuolatos stiprinti savo gynybinį pajėgumą". Tokie Sovietų karo vadų pareiškimai laikomi būdingais, ypač kai kalbama apie taikų sambūvį.

Nepaisydami tariamai švelnėjančios įtampos, Sovietai 1955 m. rugpiūčio mėnesį tarp šiaurinės Norvegijos ir Novaja Zemlia salos pravedė kombinuotus didžiausio masto manevrus, kuriuose dalyvavo minimum 12 žemyno kariuomenės divizijų, 15-18 eskadrilių aviacijos ir 38 įvairių klasių karo laivyno vienetai. Toks masiškas įvairių ginklo rūšių pajėgų pasiuntimas į manevrus laikomas vienu iš didžiausių tos rūšies operacijų. Operacijose pirmą kartą dalyvavo drauge rytų Azijos ir Europos laivyno daliniai. Taip pat pirmą kartą didesni karo laivyno daliniai iš Murmansko perplaukė Beringo sąsiaurį ir atgal. Manevruose taip pat pirmą kartą dalyvavo dvi kinų divizijos. Vokiečių spaudoje pasirodė žinių, kad amerikiečiai, pamokyti Sovietų ir žinodami, kad Sovietai tenusilenks tik jėgai, kaip atrodo, kiek modifikuoja savo užsieninę politiką. Ko svarbiausia Sovietai siekia, tai kad Vakarai nusiginkluotų ir tuo būdu juos įgalintų padidintu sparčiu pakelti savo gyventojų lygmenį. Tačiau ir Vakarai dabar stengiasi šią progą taip pat išnaudoti savo reikalams. "Taikos reikia siekti efektyviomis atgrasinimo priemonėmis", pavadino amerikiečių aviacijos ministeris Quarles naująją amerikiečių politikos koncepciją. Amerikiečių spauda, išryškindama tą korektyvą, pastebi, kad JAV išsižada tokios nusiginklavimo sistemos, kurioj kiekvienas partneris pasidarytų toks silpnas, jog iš viso negalėtų kariauti. JAV pasisakančios už tokį saugumą, kur būtų ne visiškai panaikintos karinės pajėgos, bet būtų sudaryta nepaprastai galinga aviacija. Saugumo reikią siekti ne panaikinant atominius ginklus, bet tiek jų prigaminant, jog nei viena tauta, nei vienas kraštas neišdrįstų pradėti karo, nebūdamas tikras, jog karo atveju jis pats būtų atominiais bombardavimais sulygintas su žeme. Tai būtų galingas ginklas atgrasinti nuo visokio puolamojo karo. Ir šį ginklą, kaip atrodo, amerikiečia nori ateityje efektyviau panaudoti.

Amerikiečių komentatoriai mano, kad Sovietai pirmoj eilėj siekia šių tikslų: 1. kad būtų atitraukti amerikiečių kariniai daliniai iš Europos, 2. uždrausti ir panaikinti atominiai ginklai, 3. panaikinta ŠAS ir suneutralinta Vokietija, kuri galėtų būti apjungta ir vadovaujama tokios vyriausybės, kurioje galėtų esmingai reikštis taip pat Rytinėje zonoje sukurtasis bolševikinis režimas.

Amerikiečių armijos vadovybė Europoje 1955 m. atžymėjo kaip sekmingus metus, nes dabar vietoj ankstesnio pasitraukimo plano priimtas "puolamasis planas". Per 1955 m. didžiuosius ŠAS manevrus, pavadintus Cordon Bleu, kuriuose dalyvavo apie 100.000 amerikiečių, prancūzų ir britų karių, svarbų vaidmenį vaidino ir atominiai ginklai. Tačiau šioji operacija taip pat parodė, kad vis dėlto net ir atominiame amžiuje negalima išsiversti be pėstininkų, artilerijos ir šarvuočių. Kariuomenės dalinių moralė laikoma pasitaisiusia. Atvejų, kai kariai nepranešę pasišalindavo iš savo dalinių, sumažėjo 40%. Taip pat žymiai padidėjo skaičius tų, kurie savanoriškai pasilieka ilgesnį laiką tarnauti kariuomenėje. Amerikiečių vyriausioji karinė vadovybė Europoje laiko savo dalinius (dvi šarvuočių divizijas 2 pėstininkų divizijas, vieną parašiutininkų diviziją ir kitus gerai ginkluotus dalinius) dabar galint ginti kiekvieną žemės pėdą. Tarp moderniųjų ginklų, kuriuos 1955 m. amerikiečiai pasiuntė į Europą, ypač iškeliamos iš tolo vairuojamos raketos "Korporal" tipo, Paton šarvuočiai 48, greitieji priešlėktuviniai pabūklai "Dangaus šluota" ir kt. Amerikiečių kariniai daliniai Europoje dabar pasižymi didesniu kovingumu, negu tokio patie dydžio kokia nors kovos grupė anksčiau.

VEDYBOS
Jei norite vesti, rašykite /vokiečių ar lenkų k./, telefonuokite ar atvykite asmeniškai į
VEDYBŲ BIURĄ "WALDI"
191 Augusta Ave, Toronto, Ont.
Tel. EM. 8-9281
Informacijos kasdien nuo 6-9 val. v. Atsakymams raštu prideti $1. Moterims iki 35 m. amž., tarpininkavimas veltui.

Savi pas savus!
Auto mašinų mechaniniai darbai, sulankstymai ir dažymas atliekami kvalifikuotų mechanikų greitai ir sąžiningai.
Dufferin Garage
1423 DUFFERIN ST., LE. 3-6149
(įvažiavimas iš Geary Ave.)
Sav. V. DUNDYS

General Insurance
AL. DUDA
Visų rūšių draudimas.
WA. 4-8539
Savi pas savus

DĖMESIO!
Lietuvis Elektros — Radio Technikas
ANTANAS ČEPONIS
Taisau, patikrinu, prijungiu ar perstatau:
europietiškus ir vietinius radijo aparatus, patefonus, visų paskirčių automatus. Kintamos ar tiesioginės srovės motorus.
Be to, apimu namus pilnam installiavimui ar pakeitimui srovės, duodu techniškus patarimus.
Skambinti telef. LE. 3-1080
44 GWYNNE AVE., TORONTO

Atlikite vienos dienos kelionę "CAYUGA" garlaiviu.
Kursuoja kasdien į Niagara - on - the - Lake ir į Queenston. Susisiekia su Buffalo ir Niagara Falls autobusais.
Tvarkaraštis:
Rytais: 9 val. kasdien.
Po pietų: 2.55 val., trečiad., penktad., šeštad. ir sekm.
Vakarais: 6.15 val., pirmad., antrad., ketvirtad., 9.45 v., penktad., šeštad., ir šventadieniais.
Bilietų kainos:
Suaugusiems ten ir atgal — $3.25, į vieną pusę $1.80.
Vaikams ten ir atgal — $1.50, į vieną pusę $0.85.
● Puikios galimybės piknikams prie upės,
● Maudymasis prie puikaus Lions Beach,
● Šokiai ant denio kas vakarą.
INFORMACIJŲ KLAUSTI telef. EM. 3-5155.

ADAMONIS & BUDRIŪNAS
DISTRICT ESTATE BROKERS
Namai, žemė, ūkiai – pardavimui
Paskolos namams ir visų rūšių draudimas
D. N. BALTRUKONIS, VI. 7634 F. YASUTIS, LA. 2-7879
A. MARKEVIČIUS, OR. 1-9816 J. SKUČAS, RA. 2-6152
R. QUELLETTE — paskolų reikalams — RA. 7-3369
Įstaiga 177 SHERBROOKE ST. W., Telef. PL. 8501
P. ADAMONIS, PO. 6-7594 A. BUDRIŪNAS, RA. 7-2690

Latvių bendrovė
Autorizuotas pardavėjas. Gazo kompanijos priežiūroje. 25 metai šildymo įrengimų tarnyboje.
Ar pakanka šilto vandens jūsų namuose? Ar jūsų krosnis parengta sekančiam sezonui?
bryant
Prašome skambinti:
TELEF. LE. 1-2554
15 Barton Ave., Toronto.
ARTURS GARNEJS.
NATURAL GAS
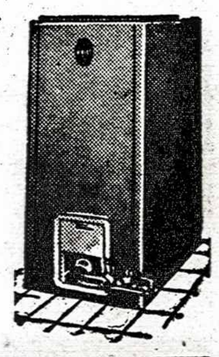
GARNEY & Co.

Western Textiles
766 DUNDAS ST. W., TEL. EM. 3-0984
Norėdami padėti savo artimiesiems LIETUVOJE, aplankykite mūsų krautuvę. Didelis Anglijoje pagamintų medžiagų pasirinkimas: paltams, suknelėms, sijonams, įvairios medžiagos vyriškiems rūbams. Taip pat įvairūs priedai: pamušalai, siūlai ir tt. Impilai, pagalvės ir kt. Lovos baltiniai.
ATSKIRŲ MEDŽIAGOS GABALŲ UŽ PIGIĄ KAINĄ PASIRINKIMAS.
ŽEMIAUSIOS KAINOS TORONTE.

VAISTAI LIETUVON!
ISGELBĖKITE GYVYBES, PASIŲSKITE SAVO GIMINĖMS IR DRAUGAMS VAISTŲ.
Rašykite, telefonuokite ar atvykite pas mus.
Visos informacijos veltui.
WALTMAN'S DEPENDABLE DRUG STORE
1147 Dundas St. W., Ossington kampas (prieš Lietuvių Namus)
Telefonas LE. 6-2139

Lankydami Torontą

nepamirškite užsukti lietuviškon dovanų, suvenirų ir įvairių reikmenų krautuvėn
"The Times"
1212 DUNDAS ST. W. Tel.: LA-9547
J. Beržinskas.
Užsakymai priimami ir paštu.

V. VASIS

REAL ESTATE & BUSINESS BROKER

872 BLOOR ST. W. /prie Ossington/ - TORONTO - Telef. LE. 1-4605

Priklausu Toronto, Ontario, Canadian ir International Real Estate Board.

BLOOR - DUFFERIN, $1.500 įmokėti, 5 kambariai, atskiras, šoninis įvažiavimas, 2 garažai.

BLOOR - LANSDOWNE, $2.000 įmokėti, 8 dideli kambariai, mūrinis, didelis kiemas ir garažai.

PARKDALE, 7 labai dideli kambariai, atskiras, vandeniu alyva šildomas, sklypas 69 iš 150, geras pirkinys, įmokėti $7.000.

BLOOR - OSSINGTON, naujas 2-jų butų po 5 kambarius namas, didelis kiemas ir garažai, įmokėti $5.900.

HIGH PARK, 7 kambariai, gero mūro, alyva šildomas, įmokėti $3.000.

COLLEGE - RUSHOLME RD., naujas 6-šių atskirų butų pastatas, didelis kiemas ir garažai, geras pirkinys.

RUSHOLME RD., 9 labai dideli kambariai, 2-jų aukštų, atskiras, ekstra butas rūsyje, vandeniu alyva šildomas, labai didelis kiemas ir 2 garažai, įmokėti $7.500.

HIGH PARK, 18 butų apartamentas ir garažai, geros pajamos, žemas įmokėjimas.

Didelis pasirinkimas gyvenamų namų, biznių, žemės statyboms.

Jūsų patarnavimui. Kreiptis telefonu LE. 1-4605

V. VASILIAUSKAS

TRUMPA ISTORIJA

(Atkelta iš 2 psl.)

daug, bet pasižiūrėti smagu. Iki žiemos išauga sienos, stogas ir augštas keturkampis bokštas: su kryžiumi viršūnėje. Lygiai toks pat, kaip buvo senovėje. Nuo bokšto viršūnės, jeigu jau ten meistrai leis užsilipti, gali labai labai toli matyti. Va, vakarų pusėje laukų laukai ir kalnai, apaugę miškais: tai Dubysos krantai. Toli pietvakariuose iš padūmavusių miškų kyšo yla — Kelmės bažnyčios bokštas. Rytuose — neišbrendamos pelkės ir klampynės. Tuoj už pelkių išsidriekęs Pilvelių kaimas. To kaimo žmonės žiemą, kai užšąla pelkės, pas mus ateina į bažnyčią. Kaip seni žmonės pasakoja, 1863 m. prie Pilvelių įvyko kautynės tarp sukilėlių būrio, vadovaujamo Bagdonavičiaus, ir rusų. Dabar jokių kautynių žymių ten nėra. Kitos panašios kautynės tarp Bagdonavičiaus ir rusų įvyko prie Širvučių kaimo, tiesiai į šiaurę nuo čia už keturiolikos kilometrų; bet Širvučių kaimo iš bokšto nematyt. Gražu dairytis iš bokšto, bet ir baugu: žemyn pasižiūrėjus sukasi galva.

Šiandien mudu su Kaziu dirbame prie kalkių: jas reikia išleisti. Negesinti kalkių akmenys suversti klebono daržinėje. Kalkių akmenis reikia atvežti ir supilti į didelę plokščią dėžę. Vandeniu užpilti akmenys šnypščia, griūva ir burbuliuoja, kol pavirs ta skysta, balta putra. Vandenį semiame iš klebono šulinio. Čia sekmadieniais žmonės susirenka atsigerti vandens. Va, tam reikalui yra ir puodukas. Kalkes gesinant reikia saugotis neapsitaškyti — nudegins. Išmaišyta kalkių putra loviu bėga į gilią uždengtą duobę. Mūrininkai, kai reikės, jas ims bažnyčios sienų tinkavimui ir baltinimui.

Žiemos metu daromi bažnyčios vidaus įrengimai: įdedami langai, durys, grindys ir lubos. Va, mažažemis Pranas su dėde Rapolu obliuoja lentas. Bažnyčios luboms. Bažnyčioje šalta. Dėdė Rapolas prisikemša pypkę, paima skiedrą, ją uždega, paskui su degančia skiedra užsidega pypkę. Skiedrą rūpestingai užgesina: kad neuždegtų kitų skiedrų. Kai pypkė dega — netaip šalta. Nors bažnyčioje ir negalima rūkyti, — bet ji dar nešventinta. Jiedu sėdi ant augštos neobliuotų lentų krūvos ir obliuoja dvitraukiu oblium. Aštri obliaus geležis laižytę laižo lentos paviršių. Kai ta lentos vieta nuobliuota, jiedu persikelia toliau. Meistrai piausto lentas ir jomis kala lubas.

Dvidešimt septintų metų pavasarį bažnyčia galutinai baigiama įrengti. Jos sienos, stulpai ir kolonos, nudažyti baltai, šviečia ištolo. Kaikuriuos vidaus įrengimus paaukojo amerikiečiai, kilę iš šios parapijos. Senutė pilkoji varpinė buvo nugriauta (kam čia tokių trantų reikia!), o varpas įtrauktas į bažnyčios bokštą. Dabar jis skamba dar garsiau ir yra girdimas net gretimose parapijose.

Ūkanota birželio diena. Kartais nori lynoti. Šiandien sutelkta didelė jaunimo talka — susirinko net iš kelių kaimų. Reikia bažnyčią išvalyti nuo grūzų, lentgalių, skiedrų ir kitokio griozdo; aplinkui krūvos visokio laužo. Rytoj bažnyčios pašventinimas: turi būti švaru ir išpuošta vainikais. Dirbama, lyg skruz dėlynė. Štai, dvaro bernai atvežė porą vežimų eglėšakių. Vainikams. Turbūt, nedorėliai pusę miško išgenėjo... Keli vaikinai, pasiėmę peilius, nupiaustinėja šakutes, tinkamas vainikui. Mergaičių būrys, vadovaujamas davatkėlės Barboros, pina vainikus. Barbora tame darbe prityrusi, nes jau seniai Dievuliui tarnauja. Ji pasirūpino vadžių, viržių ir kitokių virvių, ant kurių pina vainikus. Atsinešė keletą kamuolių storai verptų siūlų. Mergaitės deda žalias eglių šakutes apie virvę ir tvirtai siūlais apsuka. Kaikur įmaišo spalvoto popierio kaspinų arba kokią baltą ar raudoną gėlę: gražu. Vainikas ištįsta myliomis. Keli vyrai, prižiūrimi paties klebono, vainikus dailiais vingiais iškabinėja bažnyčios viduje ir apsuka jais kolonas iš lauko. Čia niekam nematytas vaizdas!

(Bus daugiau)

.. ŠYPSENOS ..

Kas vairuoja mašiną, negeria

Prie tavernos privažiavo mašina. Stabdžiai sužviegė ir sustojo. Iš mašinos išlipo trys igėrę bičiuliai. Du jų dar įėjo į taverną, o trečias suklupo prie slenksčio ir nebesikėlė. Pirmasis priėjęs įsikibo į bufetą ir sustojo.

— Ką duoti? — paklausė barmanas.

— Scotsh! — burbtelėjo jis ir žaktelėjo.

— O jam? — barmanas galva parodė antrą draugą netvirtai stovintį įsirėmusį į stalą.

— To paties!

— Na, o anam?

— Nieko. Jis negeria. Jis vairuoja.

Vyrai mados parodoj

Demonstruojant moteriškų drabužių madas, du vyrai aiškinasi:

— Jau pamačiau, kad šių metų moterų mados mūsų kišenes išlygino.

Ar jie žino?

— Tėte, — klausia vaikutis žvėryne, — juk vadinti ką asilu yra įžeidimas. Bet ar asilai žino, kad juos taip vadinam?

Sunki problema

— Tėveli, ar tu vis dar augi? — klausia Jonukas.

— Ne, sūnuti, nebeaugu. O kodėl tu klausi?

— Tai kad Tavo pakaušis jau išlenda iš plaukų...

Praktiškas patarimas

Pašalinti nuo rankų cibulio kvapą, galima patrynus jas česnaku.

Ir ji žino

— Žinai, dukrele, ir dabar yra daug jaunų porelių, kurios viešoje vietoje parke ant suoliuko nesibučiuoja...

— Žinau, mamyte. Jie eina į kiną. Bet mes su Jonu norime taupyti...

Ji visiškai tikra

— Iš kur tu žinai, kad tau naudinga taip kas vakarą prieš atvirą langą mankštintis? — klausia sekretorė draugę.

— Tas vyras, kur kitoje pusėje gatvės gyvena jau tris kartus piršosi...

Nekatinas

Pyktelėjęs vyras išmetinėja žmonai:

— Tu nežiūri namų tvarkos! Jau kelinta diena vonioj nėra muilo.

— Kam taip rėkti? Ar liežuvio neturi?

— Turiu, bet aš nekatinas, kad liežuviu galėčiau praustis.

Nuomonės sutampa

Sergantis vyras graudena savo žmoną:

— Žinok, kito tokio vyro, kaip aš, nė su žiburiu nerasi.

— O kas tau sakė, kad aš tokio norėčiau ieškoti, — gynėsi žmona.

Tai nepaveiks

— Jonai, uždaryk langą, lauke šalta — paryčiui žmona sako vyrui.

— Ojei uždarysiu tai ar pasidarys lauke šilčiau?

Paleškojimai

Per Vokietijos Krašto valdybą yra ieškomi

Br. Gladkauskas, gyvenęs Dillingeno stovykloje, Vokietijoje.

Johann Peteraitis, gim. 1914 m. kovo 6 d. Raugallen, Tauragės apskr., ir jo žmona, gim. Magies ar Margies.

Mikas Lindžius ar Liudžius, gim. 1915 m. Tauragės apskr.

Kazys Gečas, gim. Raštuos, Kretingos apskr., 1946 m. gyvenęs Neuendorf, Bavarijoje.

Vladas Palubeckas, gim. 1912 m. Raseiniuose.

Antanas Paulauskas, gim. 1896 m. Tauragėje ir jo žmona Elena, gim. ca. 1904 m., vaikai Ona, Zigmas ir Richardas.

Albinas Juškus, gim. 1899 m. Joniškyje, žmona Pranė, gim. 1899 m. ir vaikai: Birutė, gim. 1925 m., Bernardas, g. 1927 m. ir Vytautas, g. 1930 m.

Juzė Jončienė-Lukošiūtė, g. 1908 m. Tauragėje, Kazio Jončiaus žmona.

Stasys Atkočaitis, gim. 1914 m. balandžio 8 d. Kapliuose, Raseinių apskr.

Rudolfas Domas, gim. 1886 m. ir sūnus Heinz, g. 1931 m.

Jonas Puškorius ir jo 4 sūnūs ir 2 dukros.

Anastazija Pauliks, gim. 1929 m. Lazduvėnuose, Tauragės aps.

Mira Ketzlach ar Katler, gim. 1940 m. rugsėjo 6 d. Šiauliuose.

Kazimiera Biresznowski, gim. 1911 m. vasario 22 d. Vilniuje.

Edmund Bayer.

Jurgis Kaponat, gim. 1916 m. balandžio 4 d. Jurbarke, žmona Augustė ir vaikai Eldigard ir Alfriede, gim. Strazdų km., Ragainės apskr.

Base LaLpinski, gyvenanti Chicagoje(?)

Petras Janulaitis iš Veliuonos.

Jonas Aušra, s. Jurgio, gim. Degučiuose, Ž. Naumiesčio vals. gyvenantis JAV.

Liudvikas Ulenderis iš Bartiniškių, Tauragės apskr.

Augustas Bertulis s. Kristupo, gim. Tauragės apskr.

Bronius Jučius.

Zibolikauskienė (ar Cibolikauskienė), po kapituliacijos gyvenusi prie Frankfurto.

Gvidonas Šimkevičius, gim. 1921 m. Zarasų apskr., Smalvų valsč.

Rapolas Jocys, dirbęs Kelių Valdyboje Tauragėje.

Petras ir Rozalija Tamošauskai.

Be to, prašomi atsiliepti giminės bei artimieji šių asmenų: **Elzės Wauschkies, gim.** 1890 m. Lietuvoje, **Vinco Viselgos** ir **Juozo Tvardausko.**

Ieškomieji arba žinantieji apie juos prašomi susisiekti su PLB Vokietijos Krašto Valdyba adresu: Litauisches Zentralkomitee, (17a) Weinheim a.d. Bergstr., Postfach 233. Germany.

Jonaičiai, iš Santaros kaimo (prie Virbalio) paieškomi jų sūnaus. Jie patys ar žinantys apie juos prašomi rašyti: E. Fedarui, 514 Alexander Ave. Winnipeg 2, Man.

Kazio Vaitkevičiaus, Jurgio ir Marijos Rackevičiūtės sūnaus, gim. Kybartuose, ieško brolienė Valerija Vaitkevičienė, gyv. Marijampolėje. Atsiliepti: O. Berentas, 15 Boustead Ave., Toronto, Ont.

Staliūno Ed., gyv. Kanadoje, ieško brolis Pablo Staliūnas, kilęs iš Biržų miesto, gyvenąs: Rep. Argentina, Avellaneda F.C.N.G.R., Calle Garcia N. 300, Buenos Aires.

Juronio Juozo sūn. Jono, ieško brolio duktė Danutė Juronytė iš Sibiro. Atsiliepti: A. Urbonavičius, 48, Garfield Ave. S. Hamilton, Ont. Canada.

Olesiui Janavičiui, gyv. Kanadoje yra žinių iš Lietuvos. Informacijų suteiks Pr. Besasparis, 53 Kenneth Ave., Toronto, Ont.

APIE LICENCIJAS IR LEIDIMUS

Jei jūs turite šunį

Reikalinga iš anksto patikrinti ar jūsų gyvenamoj vietovėj šunims reikalinga licencija. Daugelio miestų ir miestelių valdybos reikalauja, kad šunys būti registruoti. Tuo apsidraudžiama nuo pavogimo ar dingimo. Licencija išduodama metalinio ženklo formoje ir parišama šuniui po kaklu

● INFORMACIJŲ KREIPTIS:

pas savivaldybės raštvedį.

CARLING'S Black Label

BREWERY LIMITED

BLACK LABEL (tariama "blek leibel")

A. STANČIKAS, baigęs National Radio Institute radio ir televizijos skyrių,

TAISO

TELEVIZIJOS

ir

RADIO APARATUS

Aparatai paimami ir grąžinami į namus veltui. Darbas ir dalys garantuotos.

Skambinti telef. LE. 1-1602, kasdien nuo 6 val. iki 9 val. vakaro.

Dr. J. URBAITIS

Gydytojas ir Chirurgas

1398 DUNDAS ST. W.

Telef. LE. 6-9622

Priima taip pat ausų, nosies ir gerklės ligonius.

Darbo valandos: kasdien 12-3 val. pp. ir 6-9 val. vak.

Lietuvio advokato įstaiga

Victor D. ALKSNIS

ADVOKATAS - NOTARAS

62 RICHMOND ST. WEST

ROOM 503

/kampas Bay & Richmond/

TELEFONAI:

Įstaigos: EM. 2-2585. Namų: ST. 8-5088.

W. A. LENCKI, B.A., L.L.B.

Teisininkas — Advokatas — Notaras

100 Adelaide St. W.

Room 107

Telefonas EM. 6-4182

Toronto

Kanados Lietuvių Bendruomenės Britų Kolumbijos

Apylinkės Valdybos Raštinė

ir Valdybos Pirmininkas

Advokatas ir Notaras

Jonas J. Justis, LL.B.

Suite 22, Tunstall Building, 709 Dunsmuir Street, Vancouver 1, B.C., Canada

Telefonas: Pacific 4511.

Lietuvių moterų KIRPYKLA

Doma Hairstyling

1618 BLOOR ST. W.

(netoli Dundas)

Telefonas LE. 3-2904

Sav. D. KAUNAITĖ

DĖMESIO!

Lietuvio IGNO ASTRAUSKO

batų krautuvė

Parduodu įvairios rūšies vaikų, moterų ir vyrų batus — normalaus ir plataus EE—EEE dydžio.

1414 Dundas St. West. Toronto

Telefonas LE. 3-3881

DAŽAI IR SIENOMS POPIERIS!

Vaškas, šepečiai, terpentinas

Sky's Paint & Wallpaper

891 DUNDAS ST. W.

Toronto, Ont.

Tel. EM. 4-2715

LUBYS UPHOLSTERING

Jums nebūtinai pirkti minkštus baldus tokius, kokius parduoda krautuvė. Jūs galite užsisakyti kokio tik norite stiliaus pagal savo skonį ir fabriko kainomis. Seni baldai taisomi taip pat.

Paskambinkite LE. 4-9830, po 6 val. vak., ir įsitikinsite.

VICTOR ELECTRIC CONTRACTING CO.

Visi elektros darbai atliekami greitai ir prieinamomis kainomis.

V. JUŠKEVIČIUS,

Licenced master electrician.

251 LAUDER AVENUE

Telef. LE. 5-7714

Toronto

VYRŲ IR MOTERŲ RŪBŲ

Siuvėjas

A. BERESNEVIČIUS

Didelis importuotų medžiagų vyrų ir moterų kostiumams pasirinkimas. Užsakymus atlieku žemiausiomis kainomis. Duodame išsimokėjimui.

1299 Dundas St. W., Toronto

(tarp Dovercourt ir Lisgar)

Dr. V. Sadauskienė

Dantų gydytoja

baigusi Kauno ir Toronto universitetą

129 GRENADIER RD.

(2-ras namas nuo Roncesvalles), Toronto.

Telefonas LE. 1-4250

Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir 3-8 val. vak. Šeštadieniais pagal susitarimą.

Dr. M. Arštikaitytė

Akių ligų specialistė

345 BLOOR ST. W. /prie Huron/ Suite 12.

Telefonai: kabineto WA. 1-3584, namų WA. 3-5555.

Toronto, Ont.

Dr. Aleksas Valadka

1081 BLOOR ST. W.

(prie Dufferin)

Telefonas LE. 1-2933

RENTGENAS

priima ligonius ir gimdyves nuo 2-4 ir nuo 6.30-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 1 val. pp. iki 3 val. pp. Ketvirtadieniais kabinetas uždarytas.

Dr. A. Pacevičius

Gydytojas ir Chirurgas

NAUJAS KABINETAS

280 Roncesvalles Ave.

TELEFONAS LE. 4-4778

Priėmimo valandos: 11-1 val. p.p.; vakarais nuo 6-8 val. vak.; trečiadieniais ir šeštadieniais 11-3 val. p.p. Kitu laiku pagal susitarimą.

Dr. Jonas Yčas

Gydytojas ir chirurgas

1390 DUNDAS ST. W.

(tarp Gladstone ir Rusholme Rd.)

KABINETAS UŽDARYTAS

nuo liepos 1-mos iki liepos 22 dienos.

Dr. N. Novošickis

DANTŲ GYDYTOJAS

345 BLOOR ST. WEST

(kampas Bloor ir Huron gatvių)

TORONTO

WA. 3-2003

Priėmimo valandos: nuo 9-12 ir nuo 2-9 val. vak. (pagal susitarimą).

Raštinė: LE. 4-4451

Dr. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais pagal susitarimą

1082 BLOOR W., TORONTO 4.

(į rytus nuo Dufferin St.)

DANTISTAS

Dr. ELIAS WACHNA

Priėmimo val. 10-12, 2-6. Pirmadieniais, ketvirtadieniais priima tarp 7-9.

386 Bathurst St., Toronto

Tel. EM. 4-6515

GEORGE BEN, B.A.

teisininkas — advokatas ir notaras.

Kalba slavų kalbomis.

1147 Dundas St. W., Toronto

Telefonai: LE. 4-8431 ir LE. 4-8432

Medžio darbai

Virtuvių (cinkų) ir lentynų įrengimai. Pritaikoma prie sienų ir tt.

K. TUBA

77 Fuller Ave., Toronto

Telef. LE. 1-6244

STANLEY SHOE STORE

Augščiausios rūšies moterų, vaikų ir vyrų batai, normalaus dydžio ir platūs EE—EEE

1438 Dundas St. W. Toronto

prie Gladstone

ŠILDYMO KONTRAKTORIUS

PARDUODU IR STATAU NAUJAS KROSNIS, OILBURNERIUS IR GAZBURNERIUS.

Duodu išsimokėjimui iki dviejų metų.

Pravedu gazo linijas, prijungiu plytas, statau radiatorius, vandens apšildymo krosneles ir atlieku kitokius panašius darbus.

Pranešu savo naująjį adresą:

999 College St. Toronto. Tel. LE. 4-6123

ANT. JUOZAPAITIS.

Dr. WILLIAM J. ZINCHESIN

B.A., M.D., L.M.C.C.

Gydytojas ir chirurgas

Priėmimo valandos: 10 - 12 val., 4.30 val. ir 7-9 val. vak.

606 BATHURST STREET

Toronto.

Telefonas LE. 3-4323

Dr. L. SIMON

Odos ir veneros ligų specialistas.

Naujas adresas nuo balandžio 1 d.

288 ST. CLAIR AVE. W.,

/prie Spadina Rd./

Darbo valandos: 10-12 ir 3-7 pp. arba pagal susitarimą.

Tel. WA. 1-6614 arba WA. 2-8015

Dr. K. Žymantienė

GYDYTOJA ir CHIRURGĖ

1393 DUNDAS ST. WEST

Toronto

(tarp Gladstone ir Rusholme)

Priima ligonius iš anksto susitarus.

Telefonas LE. 4-6851

Dr. John REKAI

Chirurgas ir akušeris

Dr. Paul REKAI

Vidaus ligų specialistas, X RAY (Rentgenas)

219 St. Clair Ave. W., Toronto

Susitarti telefonu WA. 3-2395

Dr. F. Tickett

Gydytojas ir chirurgas

Priėmimo valandos 2-3 ir 7-9 po pietų

11 Gore Vale Ave. Toronto

Telef. EM. 8-3754

Dr. Chas. OKUN

DANTISTAS - CHIRURGAS

838 Dundas St. W. Toronto

kampas Euclid Ave.

Priima vakarais pagal susitarimą.

Telef. EM. 8-9822

Akių specialistas

M. STEFANUK

(optometrist)

Patikrina akis ir pritaiko akinius, jei reikalinga

BATHURST MEDICAL BUILDING

312 Bathurst St. Telef. EM. 3-6373

(at Dundas)

AKIŲ SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Gydo akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis.

470 College St. W. Toronto

Telef. WA. 1-3924

OKULISTĖS

Br. BUKOWSKA - BEJNAR, R.O.

WIKTORIA BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

Telef. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v. ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais nuo 10 va. ryto iki 6 v. v.

LIETUVIO ADVOKATO ĮSTAIGA

NEIMAN, BISSETT & SEGUIN

Advokatai — Notarai

35 HAYDEN ST., Toronto,

(arti Bloor ir Yong gatvių)

Telef. įstaigos: WA. 4-9501. Telef. namų: BE. 3-0978

Nauja lietuviška įstaiga

International Service Bureau

91 Roncesvalles Ave., Toronto

Įstaigos direktorius

A. LIUDŽIUS,

Advokatas iš Lietuvos - Tremtinių Reikalams Teisių Patarėjas.

Bendradarbis —

WALTER C. DEAKON,

B.A.Sc., R.P.E.

vietos Advokatas, Notaras. Statybos Inžinierius.

Kreipdamiesi į šią Įstaigą Jūs galite sutvarkyti visus savo teisinius ir kitus reikalus.

— Telef. LE. 6-5613 —

TORONTO, Ont.

Šv. Jono Kr. parapijos žinios

— Inglewood, prie Toronto, lietuvių skautų stovyklos kapelionu pakviestas kun. P. Ažubalis, Toronto skautų "Rambyno" tunto dvasios vadas. Stovykloje sekmadieniais — liepos 29 ir rugpiūčio 5 d. — įvyks 11 val., šv. Mišios, o šiokiadieniais — anksti rytą.

— Liet. Kat. Mot. Draugijos šv. Jono Kr. par. skyrius draugijos tradicinę Žolinės, Dievo Motinos Dangun Paėmimo, šventę mini sekmadienį, rugpjūčio 12 d. Springhurste, prie Wasagos, 11 val. iškilmingos pamaldos, o išvakarėse, šeštadienio vakare lietuvių salėje įvyksta skyriaus rengiama gegužinė.

— Rugpjūčio 3 d., pirmąjį mėnesio penktadienį, parapijos bažnyčioje vakarinės pamaldos — 7.30 val.

— Parapijos kunigams esant atostogose, darbo dienomis šv. Jono Kr. bažnyčioje kas rytą laikomos tik vienos šv. Mišios 8 val.

— Gedulingos pamaldos už a.a. Albino Sideravičiaus vėlę, jo mirties dvejų metų sukakties proga, bus laikomos sekmadienį — liepos 29 d. 11 val.

— Sutuokta: Vaclovas Buteikis ir Adelė Dūdaitė; Jonas Valiukas ir Joana Čepaitė; Liudvikas Stadelninkas ir Aldona Kavaliauskaitė.

— Pakrikštyta: Arūnas Liudvikas Pilipavičius.

Prisikėlimo parap. žinios

— Primenama, kad vasaros sekmadieniais šv. Mišios laikomos 6, 8, 9, 10, 11 ir 11,30 apatinėje salėje. Vasaros karščių metu 11 val. šv.Mišios yra skaitytos su trumpu dienos evangelijos aiškinimu.

— Šį šeštadienį 9 val. gedulingos šv. Mišios už a.a. Onos Augaitienės vėlę jos mirties metinėms paminėti. Užprašė Laurinavičių šeima. Tretininkai kviečiami dalyvauti.

— Šį sekmadienį 11 val. laikomos šv. Mišios pranciškonų vasarvietėje Wasagoje, kur stovyklauja jaunimas, svečių patogumui.

— Greitu laiku prasidės paruošiamosios pamokos Sutvirtinimo Sakramentui. Jaunimas, priėjęs pirmos Komunijos prašomas registruotis. Taip pat ir suaugę, kurie dar neturėjo progos priimti šio Sakramento.

— Padėką reiškiame savanoriams, kurie laike bingo lošimo taip nuoširdžiai dirba prie bufeto, aptarnaudami bingo dalyvius lengvais užkandžiais.

— Pakrikštyti: Julius Paulius Pakštas ir Rūta Regina Girčytė.

— Moterystės sakramentą priėmė: Juozas Vosylius ir Alyyra Laurušaitytė, Juozas Kazakevičius ir Catherine St. Luis.

Ateitininkų stovykla

Wasagoje prasidėjo šeštadienį. Suvažiavo apie 90 stovyklautojų iš Toronto ir Hamiltono. Pirmąją naktį jie buvo sutikti smarkoko lietaus, bet geros palapinės atlaikė. Visų nuotaika smagi. Stovyklos vadovybę sudaro: T. Rafaelis Šakalys OFM, Dvasios Vadas, J. Dvilaitis — komendantas, p. Sakalauskienė — mergaičių vadovė, L. Januška — berniukų vadovas. Sekmadienį stovyklą aplankė keliolika svečių.

Tautinės vėliavėlės

Toronto Šaulių klubas yra pagaminęs tautines stalo vėliavėles ir tikisi, jog kiekviena lietuviška šeima bei vietovė, kur yra nors viena lietuviškai plakanti širdis, įsigys šią vėliavėlę atlikdami būtiną pareigą ir tuo pačiu parems Lietuvių Šaulių S-gą tremtyje.

Toronto šauliai kviečia ir prašo kiekvieną Brangų Tautietį bei kiekvieną lietuvišką organizaciją prisidėti prie šių tautinių stalo vėliavėlių platinimo vajaus, kad neliktų nei vieno lietuvio pas kurį nematytume šio mūsų augščiausio valstybės simbolio.

Vėliavėlės gaunamos parapijų spaudos kioskuose ir pas visus lietuvius prekybininkus, kurie sutiko be jokio atlyginimo jas platinti. Vėliavėlės kaina $2.50. Visais šio vajaus reikalais prašome kreiptis į Toronto Šaulių klubo pirmininką: 563 Brock Ave., tel. LE. 2-0586.

Priimkite mūsų nuoširdžią pagarbą ir padėką —

Lietuvių Šaulių S-ga Tremtyje, Toronto Šaulių klubas.

Lietuvių Namų bibliotekos vedėjui išvykus atostogų, biblioteka bus uždaryta nuo liepos 23 d. iki rugpiūčio 7 d.

Dr. A. Šapoka

su šeima išvyko dvie savaitėm atostogų į Springhurst.

Ten pat šią savaitę atostogauja p. B. Sakalauskai, p. Užupiai, p. Rinkūnai, p. Pabedinskai, p. Aperavičiai, p. Dociai, p. Masioniai ir visa eilė kitų torontiškių. Yra ir svečių iš JAV: p. Damušiai, p. Brizgiai, A. Sušinskas, kun. dr. J. Maknys ir kun. dr. T. Narbutas.

Ši sekmadienį T.Ž. aplankė Clevelando L.B. apyl. pirmininkas p. Jonas Virbalis ir p. M. Ratkus. Taip pat lankėsi kun dr. J. Maknys ir kun. Kardauskas.

Nauja parapija

Jo Em. kardinolas J. C. Mc Guigan, Toronto arkivyskupas, leido steigti antrą tautinę prancūzų parapiją vakarinėj miesto dalyj. Iki šiol prancūzai turėjo tiktai vieną Jėzaus Širdies parapiją, nors jų Toronte esama apie 35.000.

ALDONĄ KAVALIAUSKAITĘ — LIUDĄ STADELNIKĄ

ir

JOANĄ ČEPAITĘ — ČESLOVĄ VALIUKĄ,

žengiančius naujan gyveniman sveikina ir linki darnios šeimos sutartinės

TL Choras "Varpas".

Dėl min. Lozoraičio lankymosi

Redakcijoje kaikas teiravosi, kodėl "TŽ" nebuvo nieko parašyta apie min. Lozoraičio lankymąsi Toronte bei jam suruoštą priėmimą. Ogi dėl to, kad gandais remtis redakcija negalėjo, o tikrų žinių neturėjo. Teko girdėti, kad ta proga gen. konsulo min. Gylio pastangomis buvusi sukviesta spaudos konferencija, nors jos atgarsių veik nesimatė, jei neskaityti kurjoziško straips nelio "Stare". "T.Ž." atstovas ten nebuvo pakviestas, lygiai kaip ir į priėmimo iškilmes.

Toronto studentai lenkai turi savo klubą. Narių yra per 150. Iš jų 80% yra kilę iš senosios imigracijos šeimų ir apie 20% iš naujųjų imigrantų. Vyrų yra apie 60%, o mergaičių apie 40%. Čia gimusių ir augusių dalis lenkiškai nemoką arbą sunkiai bekalbą.

Wasagos vasarvietėje

Lietuvių centre praėjusios savaitės gale pagausėjo vasarotojų. Sekmadienį, 11 val. pamaldų metu būrys dalyvių, nebesant vietos salėje, turėjo stovėti lauke. Ir ankstybųjų pamaldų metu veik visos sėdimos vietos buvo užpildytos įvairių tautybių kanadiečių. Čia atostogaują mūsų tautiečiai energingai imasi kovoti prieš pasitaikančias blogybes, ypač važinėjimą automobiliais prie paplūdymio. Tuo reikalu vyksta pasitarimai su vietos savivaldybės įstaigomis. Lietuviai tikisi laimėti. Kad vasarotojams nebūtų nuobodu, savaitgalyje parapijos salėje numatomi pobūviai (penktadienio ir šeštadienio vakarais). Tam tikslui yra įgyta nauja muzika ir parūpinta naujų įdomių plokštelių. Šią savaitę rytais 8 ir 8.30 val. salėje laikomos šv. Mišios.

A.A. JONUI LUKOŠEVIČIUI mirus Lietuvoje,

seseriai Bronei, broliams Vaclovui, Kostui ir švogeriui A. Pabedinskui reiškiu gilios užuojautos

J. Žaliaduonis.

"Naujoji Kanada namie ir svetur" pavadinta ciklas paskaitų su diskusijomis, kurias šią vasarą 25-oje Couchching konferencijoje ruošia Canadian Institute on Public Affairs rugpiūčio 4-11 dd.

Į šias instituto konferencijas Geneva Park prie Couchiching ežero, netoli Orillia, kasmet suvažiuoja nemažai šviesuomenės, kurie kartu atostogauja, pramogauja, o kartu išklauso rimtų pranešimų ir dalyvauja diskusijose. Diskusijos yra užrekorduojamos ir įdomesnės jų vietos transliuojamos per CBC radiją. Šiemet yra numatyti 9 pranešimai su diskusijomis: Naujoji Kanada, Kanados politikos sąlygos, Televizija Kanados gyvenime, Universitetai ir Naujoji Kanada, Pagalba užsieniui... nauja Kanados patirtis, Vidurinieji Rytai, Kanados gynimosi politika, Sulaikymas ar koegzistencija, Žemės ūkio produktų pertekliaus problema.

Į konferenciją yra kviečiami taip pat ir naujieji ateiviai, kuriems tai puiki proga nuodugniau susipažinti su Kanados problemomis ir su intelektualais.

"Parama" gerina narių aptarnavimą

Per tris veiklos metus kredito kooperatyvas Parama Toronto lietuvių kolonijoje suvaidino nemažą vaidmenį. Darbą pradėjęs iš nieko šiandien kooperatyvas turi sukaupęs per $200.000. Mūsų nedidelėje kolonijoje tai jau yra kapitalas dėmesio vertas. Tas kapitalas nuolatos tarnauja paskolų reikalingiems lietuviams. Per tris metus Parama yra išdavusi per 100 paskolų namams pirkti, kelias dešimtis įvairioms mašinoms ir įrankiams įsigyti, daug paskolų buvo išduota skoloms sugrąžinti.

Iš Paramos jos nariai turėjo naudos ir tie, kurie taupė ir tie, kurie skolinosi.

Taupytojai Paramoje gavo už savo indėlius 3% palūkanų einamoje sąskaitoje ir apie 5% tie, kurie pinigus laikė šerų sąskaitoje. Tokio augšto nuošimčio kitos taupymo įstaigos nemokėjo. O svarbiausia, Paramoje įdėtas indėlis iki $1000 įdėjusio mirties atveju yra apdraustas dvigubai. Vadinas, jei indėlio savininkas turįs Paramoj $900 būtų miręs, jo šeima ar asmuo, kuriam indėlis buvo paliktas, gautų $1.800. Tokio draudimo joks bankas neduoda.

Skolintojas Paramoje gavo paskolą dažniausiai žemesniu procentu, kaip kad kitur galėjo gauti ir be to jo mirties atveju skola nebuvo ieškoma iš žirantų ar jo palikimo — sumokėjo draudimas.

Parama visą laiką gerino ir patarnavimą. Pradžioje galėjo būti atdara vieną vakarą į savaitę, vėliau du, o dabar Parama atdara penkias dienas iš ryto nuo 10 iki 12 val. ir keturias dienas vakarais nuo 7 iki 9 val. Nuo liepos 30 d. ir dar vienas patobulinimas: **Parama įveda čekius.** Vadinas, Paramos nariai, jei tik norės, galės turėti čekius ir juos naudoti, kaip ir kitų bankų. Tikimasi, kad šis pagerinimas pašalins paskutines kliūtis Toronto lietuviams laikyti visas santaupas Paramoje.

Paramietis.

Padėka

Dr. J. Yčui širdingai dėkojame už ypatingą globą namuose ir ligoninėje laukiant mūsų dukrytės.

S. J. Bubuliai.

KETVIRTADIENĮ, liepos 26 dieną TEATRO

PROMENADOS KONCERTAS

VARSITY ARENOJE ketvirtadienį, liepos 26 d. 8.20 val. vakare.

THOMAS MAYER dirigentas

SHEILA HENIG pianistė.

Bilietų kainos: Rez. $1.00 - 75c. Įėjimas 50c. /be taksų/. Bilietai gaunami pas Heintzman's, 195 Yonge St., tel. EM. 4-6201, local 30 ir Moodey's. Varsity Arenoje tik ketvirtadieniais.

Bloor gatvė

(CSc). Viena labiausiai tarptautinių gatvių Kanadoje, jau konkuruojanti ir Montrealio Sherbrooke, buvo pavadinta pagal bravoro savininką Joseph Bloor, kuris tuo laiku turėjo savo įmonę miesto krašte. Bloor buvo nelaimingas savo kaimynyste, nes jo vežimai perdažnai įklimpdavo į purvą. Dabar tame rajone padaroma apyvartos per metus už 200 milijonų.

Daugelis tenykščių brangiausių verslamonių priklauso naujiems ateiviams. Jean Courtot, pavyzdžiui, buvo jau kailių pirklys Paryžiuje ir Londone, Madame Cornelia Berceller buvo operos solistė Budapešte. Ji dabar yra siuvėja - modistė Bloor gatvėje. Tibor de Nagay atsivežė savo herbus iš Vengrijos. Ji parduoda savo moteriškus drabužius žymioms JAV artistėms ir didelėms ponioms kaip lygiai ir turtingoms kanadietėms.

Jaques Farber yra šveicaras architektas, kuris pagal savo braižinius padarytus baldus parduoda pasakiškomis kainomis. Volkovo baleto mokykla taip pat prisiglaudė Bloor gatvėje.

Aplinkiniuose blokuose taip pat yra daug krautuvių, kurių savininkai yra europiečiai.

REIKALINGA ponia ar panelė prižiūrėti vaikučius nuo 2.30 iki 5.30 val. pp. Kreiptis tel. LE. 2-6922. 667 Durie St.

Išnuomojamas Springhurst vasarvietėje nuo rugpiūčio 12-tos dienos vasarnamis. Tel. LE. 1-1602.

Išnuomojamas butas II augšte: 3 arba 4 kambariai ir virtuvė. Be baldų. Arti Bloor - Lansdowne tramvajų. 569 St. Clarens Ave. Tel. LE. 5-9633.

Išnuomojami II augšte 2 kambariai ir virtuvė. 667 Durie St. Tel. LE. 2-6922. Yra garažas.

Išnuomojamas butas II-me augšte iš 2 kambarių, virtuvės ir sanrūmio. Yra dvigubas garažas. Tel. LE. 6-7435.

Išnuomojamas 1 kambarys su baldais, High Park rajone. Telef. RO. 2-5011.

Išnuomojami ramiame name kambariai su baldais ar be baldų, 1227 College St., prie Brock Ave. Skambinti telef. LE. 3-1029.

Išnuomojama II-me augšte 2 gražus kambariai ir virtuvė su baldais ar be baldų, yra balkonas; prieinama kaina, arti prisikėlimo parapijos. Skambinti LE. 1-7017 po 6 v.v.

Išnuomojamas 1 didelis frontinis kambarys ir virtuvė be baldų. Tel. LE. 6-8835.

Važiuoju Čikagon šio mėnesio 28 d., šeštadienį. Jei kas norėtų kartu važiuoti /lengva mašina/ prašoma skambinti LE. 1-4973, po 6 v.v.

Parduodamas restoranas liet. rajone, galima pirkti pusę ar visą. Kreiptis tel. EM. 6-7060.

LIETUVIŲ APŠILDYMO IR VANDENTIEKIŲ B-VĖ

įrengia gazo, alyvos ar vandens apšildymus. Vamzdžių darbai; sinkai - vonios - klozetai ir t.t.

ŽEMOS KAINOS.

LENGVAS IŠSIMOKĖJIMAS.

35 BROCK AVE., TORONTO.

Tel. LE. 2-7275, klausti Domo.

Pinigai laikiniems morgičiams

Paskolos statybininkams — betkokio dydžio.

Kreiptis: Mr. Davidson, tel. EM. 4-6421.

MONTREAL, Que.

Pranešimas

Paskutiniame Montrealio Apylinkės Lietuvių Seimelio plenumo posėdyje buvo nutarta studentams ir moksleiviams į Seimelio prezidiumo ruošiamus parengimus įėjimo mokestį sumažinti 50%.

Šio nutarimo laikytis yra kviečiamos visos Montrealio lietuvių organizacijos.

Seimelio prezidiumas.

Ekskursija į Windsorą

Į IV-tą Kanados Lietuvių Dieną Windsore yra organizuojama iš Montrealio ekskursija traukiniu. Bilietas ten ir atgal vienam asmeniui kaštuoja 21.50 dol. Vaikams iki 5 m. amžiaus — nemokamai. Vaikams nuo 5 m. iki 12 m. amžiaus — pusė kainos. Bilieto kaina, tiek važiuojant grupe, tiek pavieniui lieka ta pati. Pasinaudojama tik savaitgalio nuolaida.

Jei susidarys norinčių važiuoti 65 asmenys, bus gautas atskiras vagonas, kuriame bus važiuojama be persėdimų. Nesusilarius minėtam skaičiui ekskursantų — važiuojama pavieniui.

Čia parinktas patogiausias traukinys: iš Montrealio Central st. išeina rugpiūčio mėn. 31 d. penktadienį 11 v.v., į Windsorą ateina šeštadienį 2 val. 20 min pp.

Grįžtama: iš Windsoro išeina rugsėjo mėn. 2 d. sekmadienį 11 val. 05 min. vakaro, į Montrealį ateina pirmadienį 4 val. 20 min. p.p. Čia duotas standartinis laikas. Vasaros laikas yra visur vieną valandą vėliau.

Ekskursijai registruotis ir pinigus kartu įmokėti šiems asmenims:

J. Adomaitis, 207 — 4th ave., Ville LaSalle, J. Baltuonienė, 4040 Ontario E. ap. 3, Montreal, L. Balzaras, 6935 Mazarin, Ville Emard, Dom. Norkeliūnas, 5637 Jean d'Arc, Rosemount, Br. Staškevičius, 658 — 2nd ave., Verdun.

Registracija baigiasi rugpiūčio 25 d.

Montrealio Apyl. Liet. Seimelio Prezidiumas.

Padėkos

Montrealio apylinkės lietuvių seimelio prezidiumas dėkoja buvusiam Montrealio Šalpos Komitetui, susidėjusiam iš p.p. J. Kęsgailienės, Pr. Šimelaičio, Ir. Lukoševičienės, Sk. Remeikaitės ir K. Leipaus, už sėkmingą darbą praeitais metais, kada buvo pravestas aukų rinkimas, vaikščiojant pon amus. Ir todėl buvo surinkta šalpai gana graži suma — 1.152,00 dol.

Ponams P. Adamoniui ir A. Budriūnui, "District Estate Brokers" įstaigos savininkams, paaukojusiems dalį savo pelno įvairioms lietuviškoms organizacijoms, kurių tarpe $16.66 Montrealio lietuvių šeštadieninems mokykloms, reiškiame nuoširdžią lietuvišką padėką.

Šie du lietuviai, palyginti, dar neseniai suorganizavę savo įstaigą, duoda sektiną pavyzdį ir kitiems verslininkams nepamiršti bendrų lietuviškų reikalų ir juos paremti savo auka.

Seimelio prezidiumas.

EUROPOS LIETUVIŲ FRONTO BIČIULIŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

įvyksta rugpiūčio 5-12 d., Vokietijoje, Neckarsteinacho miestelyje prie Heidelbergo.

Studijų savaitės programoje šešios paskaitos:

1. Lietuvos praeitis sovietų aiškinime — prof. Z. Ivinskio;
2. Lietuvių rezistencinės kovos praeityje — dr. K. J. Čeginsko;
3. Kasdienybėje taurėjantis žmogus — kun. J. Dėdino;
4. Komunistinis menas Lietuvoje — prof. J. Griniaus;
5. Tremties grėsmė ir jos pergalė — M. Mustėikio;
6. Komunizmas — Vakarų vaikas ir rykštė — prof. A. Maceinos.

Drauge numatyti pranešimai: Min. E. Turauskas peržvelgs tarptautinės ir lietuviškos politikos horizontus, mokyt. V. Natkevičius padarys tremties kultūrinės veiklos apžvalgą. Bus pranešimas ir iš tėvynės.

Nepaskaitinėje programos dalyje numatyta Tėvynės valandėlė bažnyčioje bei instrumentalinės muzikos ir poezijos vakarai, kuriuose dalyvauja Strolia su vyrų oktetu, D. Kenstavičius, Br. Liubinas, V. Natkevičius, A. Grinienė ir kiti.

Studijų savaitės dienomis popiečiais vyks ir ELFB metinė konferencija.

Delhi, Ont.

Lietuvių Namų statymo Komisija šaukia visuotinį apylinkės lietuvių susirinkimą Courtland miestelio salėje rugpiūčio 5 d., sekmadienį, tuojau po lietuviškų pamaldų. **Valdyba.**

BALTIC MOVERS & CARTAGE

Baldų pervežimas Toronte ir tolimomis distancijomis. ŠALDYTUVŲ pervežimo specialistai. Visas vežamas turtas apdraustas. Važiuojam kas savaitę į Montrealį, Londoną, Windsorą, Hamiltoną, North Bay, Sudbury ir kitur.

30 DEWSON ST. - - TEL. LE. 4-1403 TORONTO

DĖMESIO! DĖMESIO!

MODERN DELICATESSEN

746 DOVERCOURT RD. - TEL. LE. 2-4805

Mes siūlome geriausios rūšies įvairių delikatesų, pagamintų Kanadoje ir Europoje. Šviežūs rūkyti unguriai ir lašišos, rusiškas kaviaras, geriausi Europos sūriai, duona, puošnūs pyragaičiai ir tortai.

Dėkojame už jūsų atsilankymą.

Antroji krautuvė atidaryta jums 281 DANFORTH AVE., Toronto. Telefonas GE. 3331.

TAUPYK, SKOLINKIS savo kredito kooperatyve "LITAS"

Santaupos pilnai apdraustos. Paskolos lengvai ir greitai duodamos bet kokiam geram tikslui.

"LITAS" veikia sekmadieniais 11-1 val. p. p. Aušros Vartų parapijos salėje. Banko kambaryje.

Pirm. A. Norkeliūnas, RA. 7-3120. Ved. D. Jurkus, HE. 4280

SKUBIAI PARDUODAMAS

50 pėdų pločio sklypas netoli Bloor gatvės.

KREIPTIS:

B. SERGAUTIS, Realtor

Telef. LE. 4-2426

Didelis žemės bei sklypų statyboms pasirinkimas.

REAL ESTATE KLAUSIMU,

pirkimo ar pardavimo reikalais, nejudomo turto, biznio, morgičių ar paskolų gavimo, miesto valdybos zoninių įstatymų ir kitais Real Estate reikalais mielai ir sąžiningai patarnausiu savo tautiečiams be įsipareigojimų. Esu Toronto miesto gyventojas jau 28 metus

PRAŠAU KREIPTIS Į

AL GARBENS

REAL ESTATE

1611 BLOOR ST. WEST, TORONTO, ONT.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonas LE. 6-2738, LE. 2-8772, vakarais HU. 9-1543

Reikalingi namai pardavimui

Lietuvių Akcinė Bendrovė

Mohawk Furniture Ltd.

2446-8 Danforth Ave. Telefonai: OX. 9-4444, OX. 9-0977

skelbia penkmečio proga didelį IŠPARDAVIMĄ

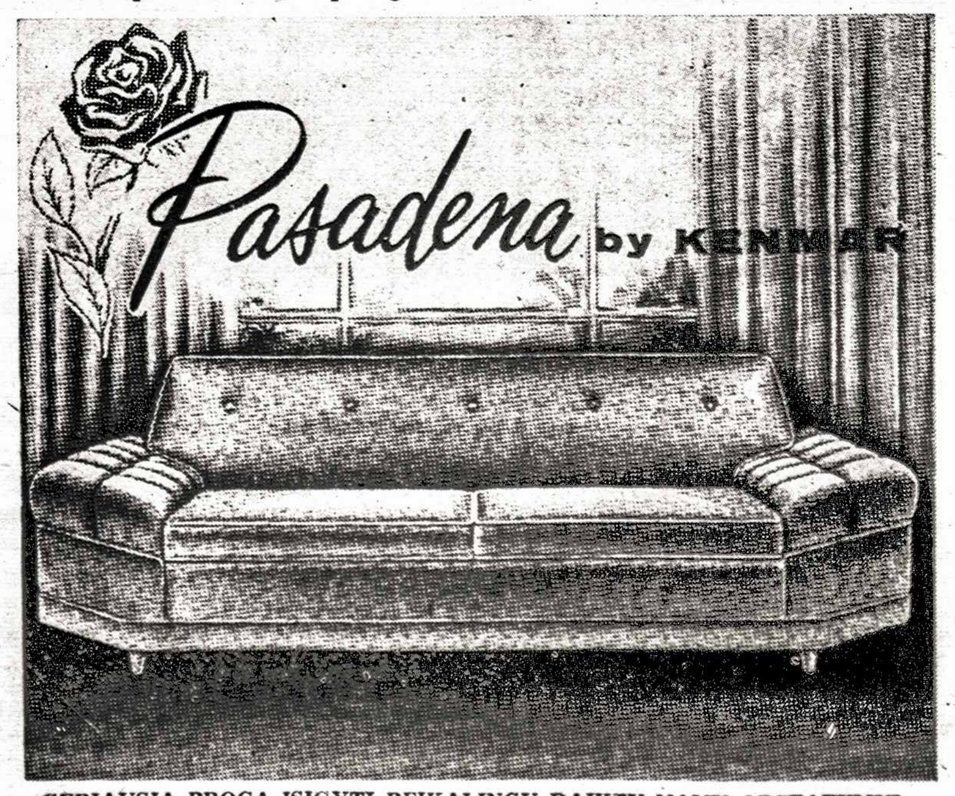

GERIAUSIA PROGA ĮSIGYTI REIKALINGŲ DAIKTŲ NAMŲ APSTATYMUI.

- Žemos kainos
- Geras patarnavimas
- Augšta kokybė
- Lengvos išsimokėjimo sąlygos

PRIEŠ PIRKDAMI APLANKYKITE

MOHAWK FURNITURE LTD. 2448 Danforth Ave., Toronto

arba skambinkite telefonu OX. 9-4444, OX. 9-0977

NEW WASAGA BEACH

ŠALIA PRISIKĖLIMO PARAPIJOS STOVYKLOS

PARDUODAMI SKLYPAI

vasarnamiams statyti gražiame smėlėtame miške ir netoli ežero.

Teirautis Toronte: telef. RO. 9-0688 arba telefonu Elmvale 50 Ring 4, H. Buntinas.

Vasarojimui ir piknikavimui 'Tulip Park'

randasi prie pat gražaus Simcoe ežero (42 mylios nuo Toronto, ½mylios nuo Keswick — Lake Shore Rd.). "TULIP PARK" nepaprastai patogi vieta piknikavimui: tiek pavienėms šeimoms, tiek organizacijoms. Nepraleiskite savaitgalių neatvažiavę čia. Išnuomojami kambariai (nuo $10 iki $18 savaitei). Didelis parkas, nuolaidi smėlio pakrantė, laiveliai ir žuvis. Iš Toronto autobusai kas antrą valandą iki "Tulip Park". Susitarus vasarotojai paimami iš Toronto.

Savininkai: Dr. J. KAŠKELIS ir J. PREIKŠAITIS.

Telefonas Toronte — LEnox 2-1306 (Preikšaitis).